

schrijvers en beelderscollectief

Onderstroomboven Magazine 8.0
September 2016 Binnenwereld, buitenwereld

Onderstroomboven

Inhoudsopgave

Van de redactie	3
In memoriam Desirée van Woerden	4
Hein	5
Sarah	5
Irene	6
Desirée's mailstorm december 2015	7
Nargish en de wereld	34
Sarah: over drie elkaar overlappende werelden	38
Sanatan en de buitenwereld	40
Luc: kosmos, binnenwereld, buitenwereld	43
De binnenwereld van A© komt net zo naar buiten	44
Gerbrand schrijft	46
Schrijvershart met vakantie - Mireille Nargish Buldeo Rai	53
Marije	54
Ewouts schrijverswereld	62
Werelden apart	65
Hein op avontuur in zijn binnenwereld	66
Recensies	69

Van de redactie

Het heeft tot de nazomer van 2016 geduurd voordat dit achtste nummer uit is gekomen. Het templaat heeft acht maanden open gestaan voor bijdragen. Twee keer acht, met de lemniscaat op de voorkant drie achten.

Het thema is op de omslag afgebeeld: de eeuwige gang van binnenwereld naar buitenwereld naar binnenwereld. Een oneindige, eindeloze reis op één en hetzelfde pad. Hier en daar biedt het uitzicht op wat buiten is, dan maakt het opeens een slag en vertoont wat zich in de binnenwereld roert. Een reis die we dagelijks maken als we overgaan van waken naar slapen naar waken... De Möbiusband is een slag gedraaid en een lemniscaat geworden, nog oneindiger dan een wiel omdat het vlak zichzelf kruist. Die golf... wel, dat zijn wij.

Het was de uitdaging van het Onderstroomboven Collectief om opnieuw te bruisen en te spetteren. Het was erop of eronder: zou het Collectief de ziekte en het heengaan van Desirée, initiator en voorzitter, overleven? U ziet: de bladzijden van dit templaat zijn ruimschoots ingevuld met geschreven en gemailde teksten, gerijmde en ongerijmde verzen, al of niet gephotoshopte beelden, verbeeldingen, taal en tekens.

We hebben in dit nummer veel ruimte gemaakt voor Desirée's bijdragen. Die stammen uit december 2015, toen dit templaat voor het eerst de ronde deed en Desirée nog de energie had om te schrijven.

Er zijn enkele gedichten voor dit nummer geleverd, die we liever in de najaarspoëziebundel nr 3 publiceren.

Van de persoon met het pseudoniem A© is bij de redactie de identiteit bekend.

Ewout Storm van Leeuwen

In memoriam Desirée van Woerden

Dit tijdschrift dankt zijn bestaan aan het initiatief van Desirée van Woerden en Hein van Elteren om een beweging van schrijvers en beeldende kunstenaars te beginnen, een beweging die Desirée tijdens de gedenkwaardige bijeenkomst bij Arte in Amsterdam in november 2012 spontaan Onderstroomboven doopte. Daar is in één moeite door het Onderstroomboven Magazine in het leven geroepen, met de redactie die nog steeds als zodanig functioneert.

Desirée was een meester in het zorgvuldig verwoorden van diepzinnige gedachten. Haar prachtig geschreven mails zijn vaak in dit Magazine gepubliceerd, als er weer een "mailstorm" had plaatsgevonden tussen de leden van het OSB Collectief.

Ik heb persoonlijk heel diepgaande briefwisselingen met haar gehad op momenten dat het me zwaar te moede was. Ik kreeg lange mails van haar, waarin ze de ruimte nam om heel precies en overtuigend haar gedachten, duidingen en troost te verwoorden. Pareltjes.

Schrijvend kon ze zich eigenlijk beter uiten dan sprekend, want haar ongeduld en de druk van haar overvolle kennisreservoir waren vaak teveel voor de luisteraars. Als ze sprak, eiste ze de volle aandacht. Niet iedereen kon die altijd opbrengen.

Van januari tot juni 2016 heeft Desirée bijna elke zondag haar hart kunnen luchten voor de camera in interviews die ik met haar heb gedaan. Zij wilde zo graag haar praktische kennis over inwijdingen in een boek samenvatten. Zo duidelijk als ze het zelf heeft geschreven in de mailwisseling die op de volgende bladzijden is gepubliceerd, werd het echter niet meer. Haar energie nam snel af en de pijnstillers legden een sluier over haar helderheid. Uit de vele uren beeldmateriaal zal ik te zijner tijd een compilatie monteren en op YouTube publiceren.

In dit memoriam een bijdrage van Hein, haar compaan in vele avonturen, reizen en ervaringen. Irene Krielaart en Sarah Morton schreven een eigen in memoriam.

Ewout Storm van Leeuwen

Aandenken van Hein van Elteren:

Veel van jullie weten het al uit andere bron; voor de anderen bij dezen:

Desirée van Woerden, dierbare vriendin sinds 1995 in dit leven en in vele levens hiervoor, is afgelopen dinsdag 5 juli 2016 's avonds vredig overgegaan.

Niet onverwacht; we wisten al een half jaar dat haar ziekte terminaal was. Uiteindelijk toch nog plotseling. Ik was er zelf niet bij. De avond tevoren heb ik haar nog bezocht in het hospitaal. We hadden een bijzonder liefdevolle en positieve ontmoeting. Haar laatste woorden tegen mij waren: "We moeten gewoon leren bij elkaar te zijn. Dat is het belangrijkste dat er is."

Een waardig, groots einde van ruim 20 jaar unieke vriendschap en samenwerking. Als ik terugdenk aan al onze dagtochten, rituelen, netwerkbijeenkomsten, reizen, feestjes, verjaardagsceremonies... honderden en honderden foto's; talloze bladzijden in vele dagboeken over alles wat we samen ontdekt, uitgewerkt, gevierd en verzonnen hebben, vaak samen met vele anderen. Het meest recent: de oprichting van OnderstroomBoven en Boekcoop en natuurlijk het samen verzinnen van Bo en de Babes.

Meer dan ik ooit met iemand anders gedeeld heb in dit leven tot nu toe. Prachtig, verbluffend en ontroerend.

Desiree, ik blijf je hier altijd dankbaar voor. Natuurlijk ben je niet echt weg. Fysiek ja; je afgeleefde lichaam heb je losgelaten. Maar dat zul je zelf wel prima vinden. Vaker zei je al: "Deze aarde is niet echt mijn thuis. Ik ben hier tijdelijk, voor een missie. Het schrijven van mijn boek. Daarna ben ik blij dat ik naar huis mag. Mijn echte thuis is veel mooier en lichter dan planeet Aarde."

Lieve Desiree, ik ga er helemaal van uit dat je dat ware thuis nu al gevonden hebt.

En dat je het leven op aarde vaak knap lastig vond heeft je er niet van weerhouden er uit te halen

wat er uit te halen viel en op en top te genieten, voor zover mogelijk binnen jouw fysieke grenzen, in grootse inspirerende stijl.

Natuurlijk leef je gewoon verder. Ik heb je aanwezigheid al duidelijk gevoeld en ik ben zeker niet de enige.

Zeker voel ik nu verdriet, maar vooral ook veel dankbaarheid en liefde.

Voor jou en voor mij begint nu een heel nieuw leven. Ik ben benieuwd;-)

Hein

Aandenken van Sarah Morton:

Desirée kwam op de naam Onderstroomboven en was de voorzitter. Hoewel ze vaak maar weinig energie had, was ze een bron van inspiratie; ze hield steeds de kern van wat ze als 'de onderstroom' zag in het oog.

Ik herken mijzelf in haar, omdat we allebei beter in schrijven zijn dan in praktisch handelen.

Zij begreep als geen ander wat het verhaal *Oud licht* voor me betekent en en mijn innerlijke noodzaak om het op te schrijven.

Ze had geen makkelijk leven. Ze zat vast in een lichaam dat ze eens als traag en log beschreef. Maar in haar bewustzijn was ze vrij.

Tijdens mijn Solaarreis in Thailand las ik de mail dat ze waarschijnlijk ernstig ziek was, wat al snel bevestigd werd. Zelfs nam ze het verrassend rustig en positief op. Zij verlangde ernaar om naar 'huis' te gaan. In haar verhaal *De queeste van het Kristalvolk* beschrijft ze de oorsprong van haar bestaan en haar eerste leven als mens.

Hopelijk heeft Desirée, oftewel Ha-lan, nu rust en geluk gevonden.

Sarah

Op de herdenking van Desirée in haar huis in Woerden, 11 juli 2016, droeg Irene Krielaart het volgende requiem voor:

Lieve Desiree en alle aanwezigen hier.

Wat ik je niet gezegd heb....

Ach, voor mijn part vergeet je alles,
als je één ding maar onthoudt,
dat je heel veel weg moet gooien
voor je echt iets overhoudt.
(Herman van Veen).

Nadat ik Hein leerde kennen
zag ik jou.
Ik meende je te herkennen. Waarvan?

Op het ritueel van Heins verjaardag
zag ik, hoe intens jij, Desirée,
in liefdevolle aandacht
straalde
en ik herkende je.

Toen je ziek werd hoorde ik over je
vroeg naar je
bedacht een kaart
met wijze teksten
maar realiseerde me
dat jij veel betere had
en ik liet de kaart na.

Ik hoorde, dat je bezoek wenste
en ik wilde je zien,
maar op je verjaardag
kwam ik verregend van een natte
camping
was de volgende dag ziek,
belde en hoorde je stem.
We spraken af voor de volgende week.

Je vriendin antwoordde op jouw telefoon:
“Ze is gisteravond gestorven”.

Ik schrok.
Toen ik ging slapen leek het alsof ik mezelf
ook weer wakte:
“Er is iemand gestorven”. Toen wist ik het
weer.

De hele nacht erna was je er in mijn dromen.
Ik herkende je.
Nu vierden we, wat je achter laat.

Ik vond je een lieverd, Desirée.
Ik wens je een goede reis en wel thuis.

Irene

Op 7 dec. 02:05 2015 startte Desirée een mailwisseling waarin ze haar credo, haar missie en de zin van haar leven beschrijft. Om geen afbreuk te doen aan het spontane karakter van de mails hebben we er van afgezien om de tekst redactioneel te bewerken of in te korten.

*Desirée zingt, een kant die weinigen van haar kennen.
Foto: Hein van Elteren*

Lieve allemaal,

Eindelijk dan, de opening van de mailstorm, die ik beloofd had, bijgesloten in een doc. Ik ben heel benieuwd wat dit bij jullie losmaakt lees graag jullie reacties en wil jullie tevens uitnodigen iets te delen van jullie eigen diepere beweegredenen om te schrijven als aanzet tot het volgende OSB-magazine

**Warme groet,
Desirée**

De afgelopen zeven weken heb ik in een soort niemandsland verkeerd. Bestralingen achter de rug en toen was het afwachten. Vrijdag kreeg ik de uitslag van de onderzoeken. Het was geen goed nieuws. De bestralingen lijken niets gedaan te hebben. De tumor is alleen maar groter geworden en de uitzaaiingen ook. Medisch gezien blijft dan alleen nog chemotherapie over, maar dat wil ik echt niet. Ze gaan nog kijken of ik ergens in een experimentele behandeling voor immunotherapie kan, maar op het gebied van darmkanker zijn daar nog weinig ontwikkelingen. Er moet dan maar net ergens iemand met zo'n onderzoek bezig zijn of willen starten in een stadium dat het op mensen geprobeerd kan worden.

Ik kan dus niet geopereerd worden en blijf met die vervelende stoma zitten, waarschijnlijk tot aan mijn dood. En als ik de artsen moet geloven, duurt dat ook niet zo heel lang meer. Natuurlijk ga ik nog wel voor alternatieve geneeswijzen. Er gebeuren soms wonderen. En zoals ik al zo vaak gezegd heb: op een goede manier sterven is in deze wereld al een wonder op zich.

Ook is mijn eigen ziel erg krachtig. Ik heb dan ook al vele wonderen beleefd in mijn leven. Ik heb al de nodige ervaringen, dat niet alles causaal volgens de ons bekende natuurwetten verloopt; dat daar buiten nog zo oneindig veel meer mogelijk is, ook op aarde. Er is maar heel weinig, dat het menselijk bewustzijn echt zeker weet, in vergelijking met een veel groter bewustzijn, waar ik overal tussendoor ook steeds weer in opga. Ik kom eigenlijk tot de conclusie dat dit de meest waardevolle ervaringen van mijn leven zijn. Ze zijn er steeds weer in de lege ruimtes, overal tussenin, wat er ook gebeurt, wat de omstandigheden ook zijn. In die tussenruimtes ben ik intens gelukkig, ben ik wie ik wezenlijk ben en weet ik ook heel veel, veel meer dan mijn hersenen kunnen bevatten. Daar past het absoluut niet in. Vroeger, toen ik nog dacht dat het allemaal in mijn hoofd moest passen, had ik vaak het gevoel dat het uit elkaar zou spatten. Dat was een zware last. Maar dat grote weten is niet van deze aarde en niet van dit lichaam en is het ook nooit geweest. Dat is wat ik hier heb willen brengen. Dat voelt als mijn opdracht.

Ik vind dat het tot nog toe hopeloos mislukt is. Al mijn pogingen om dat te doen, om dat voor mezelf en voor anderen te realiseren zijn steeds afgebroken, door omstandigheden van buitenaf. Dingen meestal waar ik volstrekt geen invloed op had. Bijvoorbeeld opeens an-

dere burens krijgen en dan in een hel terecht komen, waardoor ik een studie niet meer kon voltooien, die ik al bijna af had. Zo is het heel vaak gegaan in mijn leven. De machteloosheid, dat je er niet aan kan ontkomen, er niets aan kan veranderen, wat je ook doet. Ik wist dat het me ziek maakte, maar ik kon me niet permitteren om ziek te worden, want ik moest vaak van minuut tot minuut zien te overleven. Mijn wezen leefde voort in de tussenruimtes, waarin ik alles wel overzag en me steeds weer herinnerde wie ik was. Daarin lag mijn continuïteit en vertelde mijn ziel me over het leven van Hal-an, mijn allereerste leven op aarde, toen het nog betrekkelijk makkelijk voor me was om puur te zijn omdat ik nog niet zoveel ego had opgebouwd. Het was me al eerder gebeurd dat ik er contact mee maakte, ook in zo'n onmogelijke woonsituatie.

Ook als kind, in een wereld waar ik eigenlijk nooit heb mogen zijn, buitengesloten werd, nooit mocht meedoen. Mensen hebben me heel veel pijn gedaan. De massamensen, zoals ik ze altijd noem. Ze maken verschrikkelijk veel lawaai, spuiten zich vol met giftige chemicaliën, die me de adem en nog veel meer ontnemen en denken dat ze dan lekker ruiken, ze denken dat ze alles moeten hebben, overal recht op hebben en ook altijd in hun recht staan en er zijn er zo ontzettend veel van.... In mijn beleving veroorzaken ze heel veel overlast, vervuilen en verzieken ze de aarde en zijn ze constant veel te nadrukkelijk aanwezig.

Het zijn niet mijn ouders, die me pijn gedaan hebben, die waren/zijn zeker niet zo. Bovendien hebben zij me niet gemaakt tot wat ik ben. Dat is één van de vele grote misvattingen van deze wereld, dat onze ouders ons maken tot wat we zijn en daarom de schuld zouden zijn van alles wat er in onze ogen mis gaat. Het is zeker zo dat we een deel van hun pijn overnemen en met ons meedragen. Maar daarna

is het van ons en aan ons om het te helen, ook als zij het niet (meer) kunnen. En niets kan ons ervan verzekeren dat wij het wel kunnen of beter kunnen. Ik geloof wel dat ik iets van die pijn heb kunnen helen, in mezelf. Dat is wel een beetje gelukt.

Wat de massamensen betreft.... Het is niet terecht dat ik vaak zo boos op ze geweest ben. Dit pad van mens zijn, is van hun. Het is hun kans, hun mogelijkheid tot bewustwording. Ik en trouwens velen met mij zijn hier gekomen om dat voor hun mogelijk te maken. Daar waar ik wanhopig en boos ben geworden is waar ik me ermee geïdentificeerd heb en dacht dat het van mij was en dat zij me stoorden in mijn pad tot bewustwording. Dat moet ik uitleggen. Dat is een deel van het verhaal achter het verhaal van Hal-an.

Boosheid is trouwens nooit terecht. Als we boos zijn, menen we dat we in ons recht staan. Maar boosheid is pijn, gekwetstheid en machteloosheid. Of ze terecht is, is niet de juiste vraag. Daar vervallen we vaak in, ook bij anderen. Ze overtuigen van hun (on)gelijk, met oordeel over hun of onze eigen boosheid of met allerlei welgemeende (betweterige) adviezen. Gek he! We weten toch allemaal hoe ergerlijk dat is? Er komen hele oorlogen van, omdat niemand zich ooit gehoord voelt. Dan gaan we vechten om de ruimte. Dat weten we toch allang?

Gisteren ben ik heel boos geweest, om heel veel dingen. Ik ben gesmolten in de 'armen' van de Kosmos. Ik heb ook veel verdriet gehad. Dat is niet erg, dat is het smelten. Er is niets waar je als mens zo van kan genieten als van dat. Het was ook zeker niet voor het eerst van mijn leven. Gelukkig is dat er steeds weer in de tussenruimtes.

Alle werkelijk betekenisvolle ervaringen ont-

stijgen de fysieke werkelijkheid. Om het leven in een menselijk lichaam, in de menselijke wereld zoals die momenteel is, te kunnen leven en vooral te kunnen overleven, moet ons bewustzijn gefragmenteerd zijn. Anders past het er niet in. Het kan op geen enkele andere manier. We belichamen beurtelings vele menselijke aspecten. Of we ze nou hoog of laag, goed of slecht vinden, we hebben er vaak lang niet zoveel controle over als we graag zouden willen, laat staan dat we dat zelfs maar kunnen of willen zien. Noch wijzelf, noch andere mensen zijn de consistente persoonlijkheden die we graag zouden willen zijn. Voor onszelf hebben we excuses daarvoor, anderen verwijten we het. Dat inzien is m.i. het begin van het ontwikkelen van mededogen met onszelf en gelijktijdig met anderen.

Heel zijn is mijn diepste verlangen; ik ken het ook, maar om in het leven te kunnen functioneren moet je steeds in stukjes uit elkaar vallen. Dat is altijd mijn grootste verwarring en ook mijn grootste pijn geweest. Daarom heb ook ik steeds naar steun en bevestiging gezocht bij andere mensen en het maar zeer zelden gekregen. Opnieuw een grote bron van pijn, die ik naar mijn inzicht deel met het gros van de mensheid. Het is inherent aan mens zijn. Als je bevestiging wilt van andere mensen mag je achteraan aansluiten in de rij van zeven miljard. Maar oh, de behoefte is zo groot op de momenten dat je jezelf kwijt bent en als je jezelf kwijt bent, vergeet je ook weer hoe onmogelijk de vervulling van die wens is in een wereld waarin iedereen om het hardst om aandacht schreeuwt. Leven we dan voor die luttele momenten, dat we het een keertje krijgen, nadat we er zo hard voor gevochten hebben? Is dat wat we succes noemen? Als het dan eens lukt om in het middelpunt van de belangstelling te staan?

Ik ben er vaak diep verdrietig om geweest, om die strijd waar je je steeds weer in meent te moeten begeven, juist omdat ik iets kom geven en niet iets kom halen. Juist omdat het daar veel te waardevol voor is. Het heeft me vaak toegeschenken dat er een complot aan de gang was, waardoor mijn boodschap vooral niet gehoord mocht worden. Misschien is dat in zekere zin ook zo. Er zijn krachten aan het werk, die ons gefragmenteerd houden. Alleen zijn het geen op zichzelf staande entiteiten. Het zijn een soort ziellose spoken, die beurtelings door ons allen belichaamd worden. (Dat is wezenlijk iets anders dan dat ze bezit van ons zouden nemen.)

Maar ik zou iets uitleggen over het verhaal achter het verhaal van Hal-an. Alles wat ik tot nog toe gezegd heb heeft ermee te maken, hoor. Hal-an is mijn ziel. Het boek waar ik nu al jaren aan werk gaat over mijn/haar eerste menselijke leven en wat daaraan vooraf ging. Je hoeft dit niet te geloven. Het is hoe het er op dit moment voor mij uit ziet, vanuit mijn perspectief. Naar het zich laat aanzien, zal ik over niet al te lange tijd weten of het echt zo is, of dat ik mezelf een gigantisch rad voor ogen gedraaid heb, of zal ik het nooit weten en gewoon oplossen in vergetelheid. Als daar iets te ontdekken valt is dat voor mij misschien wel het allergrootste avontuur.

Niet alle menselijke zielen zijn van dezelfde oorsprong. De meesten zijn geëvolueerd vanuit de dieren van de aarde. En dat gebeurt nog steeds. De zielen van een kleine minderheid, maar alles bij elkaar toch nog wel enkele miljoenen mensen die nu leven, zijn van diverse buitenaardse origine en dan is er ook nog een kleine groep die zielen gevormd hebben vanuit het aarde-bewustzijn: deva's en andere grotere en kleinere natuurwezens. Sommige mensen,

die ook nu leven zijn al ettelijke tienduizenden jaren geleden de menselijke incarnaties ingegaan, sommigen doen dat nu voor het eerst. De origine van je ziel maakt erg veel uit voor het perspectief dat je hebt op het leven, de werkelijkheid op aarde en hoe je je daarin ontwikkelt. Individueel bewustzijn is in de kosmos vrij uitzonderlijk. Voor een zoogdier, dat er al aan gewend is zijn eigen hachje centraal te stellen, is het een vrij logische volgende stap. Een grote vooruitgang ook; het menselijke bewustzijn biedt hem daar opeens veel meer mogelijkheden toe. Ze gaan in vele levens vaak een lange weg om enige mate van intelligentie te ontwikkelen. Niet dat ze per definitie lager opgeleid zijn. Vele zijn dat wel, maar anderen schoppen het zelfs tot universitair niveau. Ze zullen alleen zelden iets nieuws bedenken. Ze geloven in de norm, lopen mee, willen alles hebben en zien gewoon niet hoe ze door bepaalde anderen gemanipuleerd worden. De meeste zijn best aardige en fatsoenlijke mensen. Maar toch maken ze met elkaar vreselijk veel herrie, stank, rotzooi enz, omdat ze gewoon alles willen hebben en alles willen kunnen doen wat ze te pakken kunnen krijgen en dan is het nog niet genoeg. Vreselijk vind ik ze, omdat ze me zoveel pijn gedaan hebben en soms nog doen. Maar zoals ik al zei, dit pad is eigenlijk van hun. Ik zou meer compassie met ze moeten hebben. Na verloop van vele levens worden ze trouwens steeds intelligenter en beschaafder en ontwikkelen geleidelijk aan ook steeds meer compassie. Voor deze groep is het waarschijnlijk ook het minst gecompliceerd om de verlichting te realiseren. Ze groeien er vrij natuurlijk naar toe. Ze leren vooral door oefening en imitatie. Ze kunnen het ver schoppen op deze wereld, vooral omdat het huidige schoolsysteem het beste op hun is afgestemd en alles wat er zoal verder te doen en te halen valt in deze wereld ook.

Dit leven kwam ik echter niet voor hen. Ze hebben het me ook eigenlijk wel flink onmogelijk gemaakt om te doen wat ik wel kwam doen. Maar het is hun schuld niet; ze hebben eenvoudigweg geen flauw benul. Ik heb wel reden te geloven dat ze vaak bewust tegen me opgezet zijn door lieden die me wel hebben willen verhinderen. De buitenaardsen zijn er, van allerlei pluimage. Terwijl wetenschappers zo hun best doen contact te leggen met buitenaards leven, zijn ze hier allang en weet men gewoon niet hoe te kijken en luisteren. Daarom denkt men dat alles zich zou afspelen in dezelfde dimensies als de onze, die door onze meetapparatuur gemeten wordt? Soms zien we ze in onze dromen, of tussen waken en slapen in. Soms ook op klaarlichte dag, beïnvloeden ze onze stemmingen en onze gedachtegangen. Veel mensen zijn er denk ik heimelijk bang voor. Maar het is zo alledaags, dat daar m.i. geen reden toe is. Er is veel voor te zeggen om de subtielere lagen van ons bewustzijn te verkennen en toe te laten. Mij heeft het in de loop van mijn leven alleen maar steeds minder bang gemaakt en soms kan ik zelfs mededogen opbrengen voor die onverlaten. Bewust van alle pijn, die ze me gedaan hebben, hoef ik niet te vrezen wat gaat komen; want het is er in werkelijkheid allang. De meeste van die lieden hebben koudwatervrees om zelf als mens te incarneren, terwijl dit precies wel is wat de bedoeling is. Ze zijn doodsbang voor individualiteit. Die begrijpen ze niet. Ze zijn bang afgesneden te raken van hun collectieve bewustzijn, bang voor het isolement wat ze dan gaan ervaren, wat ze niet begrijpen, maar wel voorvoelen. Terwijl diezelfde individualiteit juist is wat hen de mogelijkheden zal geven, die ze zo begeren van de mensen. Ik geloof wel dat ik soms zulke wezens heb kunnen bereiken en heb kunnen geruststellen, door ze van mij te laten aflezen wat ze zochten. Juist door

ze toe te laten, in plaats van me voor ze af te schermen of ze te bestrijden. Maar wie weet is het wel grote onzin en heb ik gewoon heel veel fantasie. Hoe het ook zij, het zijn heftige ervaringen, die ik niet licht vergeet.

Buitenaardsen zijn er van allerlei pluimage. Als mens delen we hen op in goed en kwaad, hoog en laag, bewust en onbewust. Dat is niet helemaal terecht. Uiteindelijk gaat het er om dat we allemaal verlichte mensen worden (ik heb er een hard hoofd in dat dat op aarde nog gaat lukken, maar het is wel de juiste richting en wordt wellicht in andere vormen elders voortgezet) De psychopathische soorten storten zich de hellen in en vinden uiteindelijk de grootste duisternis en diepste angsten op hun pad. Het zijn lastpakken op aarde, die zich verenigen in enge sektarische clubs, die hele wereldoorlogen kunnen ontketenen (Nazi's, Isis, noem het maar op). We zitten er maar mooi mee. En toch...zij zullen onze compassie het hardste nodig hebben om daar weer uit de hellen te komen die ze creëren. Zonder mededogen van anderen lukt dat niet. En wij hebben ze toch nodig. Zonder hen zouden wij niet zoveel compassie kunnen ontwikkelen, wat ten diepste het doel van het menselijke pad is. Het meest unieke vermogen van mensen is, dat wij kunnen transformeren, dat wij alles, tot het meest duistere toe, kunnen transformeren in mededogen. Velen zijn het zich niet bewust en degenen die dat wel zijn willen het onderweg nog wel eens vergeten, maar dit is wel de juiste richting van het pad dat wij gaan. En dat doen we samen, ook samen met velen waar we niet mee geassocieerd willen worden. We zullen ons met ze moeten associëren, met compassie. En ook omdat het menselijk DNA een ratjetoe van van alles en nog wat is en zulke wezens ook in onze genen zitten en we daarom in een menselijk leven ons van geen van deze

aspecten kunnen vrijwaren. Als we het proberen lopen we het gevaar dat we ze juist tot uitdrukking brengen. Verdringing leidt tot blinde vlekken en daar komt veel narigheid van.

Dan zijn er ook nog zielen die komen uit 'hogere' regionen. Ze komen van liefdevolle, wijze bewustzijnsvormen en hebben veel kennis en gaven. Als je denkt, dat deze zich altijd zo engelachtig manifesteren heb je het mis. Deze zielen zijn veel te groot en passen niet in een menselijk lichaam. Daarom fragmenteren ze. Hun pad naar verlichting kenmerkt zich door hoge pieken en diepe dalen, die elkaar willekeurig lijken op te volgen. Niks geleidelijk groeiproces of leren door oefening. Ze kunnen vreselijk in de war zijn en een speelbal worden van heftige emoties. Ze plannen hun incarnaties vaak heel bewust. Ze stellen zich grote doelen, maar die zielen zijn niet altijd zo realistisch over de haalbaarheid ervan en verkijken zich op de moeilijkheidsgraad van menselijke incarnaties. In die zin is een menselijke incarnatie wel degelijk een hele stap verder in hun evolutie. Een hoger level, met veel meer obstakels. Deze zielen lopen in hun levens veel trauma's op. Bij het plannen van hun incarnaties onderschatten ze de invloed van bijvoorbeeld getraumatiseerde ouders en (jeugd)trauma's in het algemeen. Ze overstijgen het zelf veel te makkelijk en kunnen zich geen voorstelling maken van de moeite die de mens waar ze in geboren worden daar wel mee heeft. Omdat ze steeds zo gefragmenteerd incarneren, kan het ook duizenden levens kosten voor ze dat gaan overzien. Ze kunnen steeds verder afdwalen van hun oorspronkelijke bewustzijn en verzanden in eindeloos repeterende karmische patronen, omdat verschillende aspecten van hun wezen beurtelings incarneren en het contact verliezen met elkaars bestaan.

In dit leven heb ik een meervoudige persoonlijkheid gehad en psychotische episodes doorgemaakt. Toen ik integreerde kwam ik erachter dat ik daarna nog veel raarder was dan daarvoor. Bijna iedereen is multipel. Slechts weinigen hebben het in de gaten. Geïntegreerd zijn is onmogelijk in het dagelijks leven. Het is heerlijk zo verbonden te zijn, maar mijn zenwustelsel trekt het niet, waardoor dat steeds resulteerde in licht manische episodes en overprikkelde zintuigen. Ik had daardoor bijvoorbeeld ook verslavingen nodig om me op de been te houden en raakte dan nog steeds bij het minste of geringste overprikkeld. Verlicht zijn lukt volgens mij alleen maar als je je helemaal kan isoleren en ook niet hoeft te werken, geen administratie, huishouding en/of relaties aan je hoofd hebt of anderszins op wat voor manier ook je hoofd boven water hoeft te houden. Of als je volgelingen hebt die je verzorgen en afschermen van de wereld. En ook dan moet je oppassen, want met die volgelingen kan je ook weer in allerlei valkuilen lopen. Het is niet zo moeilijk om verlicht te worden, want dat zijn we eigenlijk in essentie al. Je hoeft alleen maar alle rotzooi die zich op je ziel heeft vastgekoekt ervan af te poetsen. Maar verblijven in de verlichting is in een menselijk leven in onze maatschappij, in onze niet getrainde en erop voorbereide lichamen welhaast onmogelijk. Wat wel mogelijk is, is om ons te spiegelen aan de verlichting. Ik noem dat altijd het Kosmisch Veld of de kosmische spiegel. Het is redelijk onverbiddelijk, want je ziet er alles zo scherp in afgetekend wat niet verlicht aan je is, maar tegelijkertijd is het Kosmisch Veld zo vervuld van liefde dat het ook niet meer zo erg is om dat te zien. Alle schuld, schaamte en spijt smelt er meteen in weg. Dat ik dat in de loop van dit leven ben gaan zien en begrijpen en herhaaldelijk ervaren, is misschien wel waar ik het meest tevreden over ben.

Toen ik integreerde trokken alle vorige levens van mijn ziel als een versnelde film aan me voorbij. Ik zag de patronen van karma waar ik al heel lang in gevangen zat, hoe het ontstaan was en ervoer de heelheid van daarvoor weer. Hal-an heeft al die dingen die ik hier vertel al gezien en veel ook voorvoeld. Dat is waar mijn boek over gaat. Ik weet niet of ik nog de kans heb het te voltooien. Tot nog toe heb ik in dit leven steeds niet de kans gehad om dingen af te maken of zelfs maar van de grond te krijgen. Dat is zo'n bedroevend thema in mijn leven en ik weet niet of ik dat nog te boven kan komen. Ik kwam dus in dit leven voor die mensen, die vanuit 'hogere' bewustzijnsvormen in de mensheid geïncarneerd zijn. Het was de bedoeling dat wij juist voor de zielen uit het 'dierenrijk' het pad tot bewustwording zouden helpen openen. Daarom hebben we ons van oorsprong bij deze incarnatiecyclus gevoegd. Alleen zijn we er zelf in verdwaald na verloop van tijd. Naast die veel te grote zielen, de onvermijdelijke versplintering daardoor en het onderschatten van de invloed van trauma's en emoties, is er nog iets wat een rol speelt in het verdwalen. We zijn als groep naar de aarde gekomen, een vrij grote groep van bijna 3 miljoen zielen. Tenminste, de groep waar ik toe behoor. Er zijn nog een aantal andere 'hogere' buitenaarde levensvormen in de loop der tijd in de mensheid geïncarneerd. Wij kwamen zo'n 125.000 jaar geleden. Hoe dat precies allemaal in zijn werk is gegaan staat in mijn boek. We zijn nogal geschrokken van hoe we op aarde geland zijn, de condities van de aarde en van de complexiteit van de menselijke geest en alle tegenstrijdige emoties waar we mee te maken kregen. Opdat ons grote, collectieve weten niet helemaal verloren zou gaan zijn we al heel snel begonnen met het opzetten van tempels, mysteriescholen met inwijdingspaden, waar we de Maryem (zo noemen

we onszelf) die als mensen geboren werden gingen opleiden en methodes ontwikkelden om ons collectieve weten in die mensen weer tot ontwaken te brengen. Dit is sowieso al bedenkelijk omdat we voorbij gingen aan de vrije wil van die mensen en Maryem van ze wilden maken i.p.v. ze de kans te geven goede mensen te worden. Maar naar verloop van tijd komt er ook de klad in zulke mysteriescholen, worden ze gecorrumpeerd door intriges en machtsconflicten, vervallen soms zelfs tot zwarte magie en er worden paden in de menselijke geest gecreëerd die mee-geïncarneerd worden in volgende levens, waar die mensen er dan geen chocola meer van kunnen maken. Paadjes door vervaarlijke gebieden van de menselijke geest, waar van alles op de loer ligt. Als je ermee kunt omgaan kun je grote geestelijke vermogens ontwikkelen, maar als je niet meer weet wat al die dingen met elkaar te maken hebben kun je er stapelgek van worden. Toen ik integreerde heb ik het allemaal weer gezien. Ik kreeg als het ware de landkaart aangereikt, waarmee ik de weg in dat oerwoud kon vinden en ook mijn weg eruit. Zovele ingewijden van weleer belanden nu helaas in de psychiatrie. Die 'landkaart' heeft mij gered. Dat is kennis die ik heel graag had willen achterlaten hier. Om al die mensen te helpen die nu bepaalde vormen van psychoses ontwikkelen en door de psychiatrie eigenlijk alleen maar verder in de penarie geholpen worden. Ik heb lang geworsteld met de vorm. Ik had het idee om een soort mysterieschooltje voor psychotici op te zetten, maar had daar natuurlijk de middelen nooit voor. Ik heb er ook al het één en ander over opgeschreven in mijn boek "Onze Goddelijke Werkelijkheid" maar in een vorm waar ik nu helemaal niet meer achter sta en die ook veel mensen kan afschrikken. Ik heb begrepen dat het wel een aantal mensen erg geholpen heeft om het te lezen. Ook heb ik sommige

mensen individueel mogen helpen, een paar maar. Ik had veel meer willen doen.

Daarover zou ik nog heel graag een boek schrijven, over de 'landkaart' van het pad van inwijding. Het lag in mijn planning voor als 'de kosmische queeste' af was en is misschien nog wel veel belangrijker. Tja.... zo'n Maryem-ziel die veel te veel in één leven wil proppen.... en dan vergeet de praktische condities van dat leven daarop af te stemmen.

Wie weet is er wel iemand, die het een interessant project vindt om me hierover te interviewen en dat boek te schrijven. Misschien is het ook wel veel makkelijker om dit uit de mond van een ander op te tekenen, dan om het uit je eigen geest te poeren en in een vorm te gieten. Ik denk niet in eerste instantie aan iemand van de kerngroep van OSB. Ik weet dat jullie allemaal heel hard met jullie eigen belangrijke projecten bezig zijn. Maar misschien iemand die jullie kennen, of via via, of iemand die dit leest in het volgende OSB magazine. Het is wel een grote wens van mij, om iemand te vinden die daar zijn/haar tanden in wil zetten.

Ondertussen ga ik me erop bezinnen om 'de kosmische queeste' in een stadium te krijgen waarin het geredigeerd kan worden. Naar het eind toe ga ik misschien dingen vereenvoudigen. Ik kan er iets uit schrappen waardoor ik makkelijk het laatste deel voor een groot deel kan laten vervallen. Wel zonde, maar het kan misschien niet anders.

Dit lijkt me wel een aardige opening van een mailstorm over de diepere beweegredenen en drijfveren achter wat we schrijven.

Liefs, Desirée

Op 7 dec 10:19 2015 schreef Iwanjka Geerdink:

Hoi Desirée,

Intens te lezen dat de tumor aanpak geen soelaas biedt tot op heden... ja, wie zal zeggen wanneer het wiens pad is om te 'gaan'.. ik had er zo'n 7 jaar geleden 'eigenlijk niet meer zullen zijn'..

Ik heb je verhaal vanmorgen direct gelezen. Het resoneert bij me... En ik merk dat ik mij vooral aangetrokken voel tot de essentie van wat jij, je ziel te vertellen heeft... en dat niet hoeft te 'ontwarren' (en dat is niet vervelend bedoeld) in vele pagina's 'fictie' (met een kern van essentie). Maar goed, ik denk dat idealiter de essentie via meerdere wegen verbeeld wordt, voor andere mensen is de 'ingang' via een fantasy boek wellicht fijner en beter...

Ik hoop je snel (jan/feb?) weer te zien, en hoor dan ook graag meer wat je ooit in gedachten had voor mensen met 'ggz issues' (psychose thematiek ed). Ik ben de komende jaren primair bezig als 'hoeder' van een ggz2.0 remediemix raamwerk en therapeuten / praktijken register, dus... en wie weet dat dat wat jij nog kunt, wilt delen, anderen zal inspireren tot betere methodes ed.

En ik ga ook meedenken wat ik kan doen om een 'cowriter' te vinden om verhalen die je deelt op te tekenen...

**Warm hug,
Iwanjka**

Op 8 dec. 15:15 2015 antwoordde Desirée:

Hallo allen,

Iwy, ik denk dat je gelijk hebt. Ik zou het wel fijn vinden als het verhaal van Hal-an op de één of andere manier nog wel in de wereld zou komen. Op zich heb ik de belangrijkste dingen al opgeschreven, die in dat verhaal moeten. Met wat aanwijzingen zou iemand anders daar nog een mooi boek van kunnen maken. Dat is een kwestie van de verhaallijn kloppend maken waar die nog rammelt, heel veel dialogen herschrijven, want die kunnen echt niet zo. En het verhaal afronden naar een nog heel spannend slot, wat ik kan vertellen.

Ik denk niet dat ik het zelf nog af kan krijgen. Als ik nuchter kijk naar hoe die ziekte verloopt zou het eerder wel eens een kwestie van maanden dan van jaren kunnen zijn. Het is raar, want ik voel me verder zo goed, maar het zou toch wel zo kunnen zijn.

Ik heb verschillende keren meegemaakt dat mensen in mijn omgeving kanker kregen en altijd gezien dat dat goed kwam als mensen hun eerste gevoel volgden. Maar mijn eerste gevoel was: ik moet nu leven en me richten op de dingen die nu echt belangrijk voor me zijn. Maar dan kom je in een heksenketel terecht van dokters die van alles willen doen om je nog te gaan redden en druk uitoefenen, omdat het zo onverstandig is als je dat niet doet. En vrienden die allemaal van die goede alternatieve therapeuten kennen en het zo stom vinden dat je daar niet meteen naartoe holt. Maar dat allemaal doen, er naartoe gaan of twijfelen of je ze zal benaderen en wie dan uit de veelheid van mogelijkheden, dat kost allemaal verschrikkelijk veel tijd en energie. En ik zou daarvoor wel eens veel te laat kunnen zijn. En alle praktische dingen die geregeld moeten worden en gewoon niet snel genoeg rond ko-

men..... Ik ben er eigenlijk 5 maanden kostbare tijd aan verloren. Als ik echt naar mijn eerste gevoel had geluisterd, was ik me meteen gaan richten op wat het meest belangrijke voor me is om nog te doen in dit leven en zou ik alle andere dingen die te maken hebben met nog proberen de boel te redden hebben laten vallen. Die behoefte kwam ook steeds meer van andere mensen dan van mij.

En ik zeg dat eigenlijk met een volstrekte rust in mezelf.

Als het er op aankomt kan ik veel beter met emoties omgaan dan de meeste mensen in mijn omgeving. Ik zoek dan ook eigenlijk geen emotionele steun.

Wat ik echt belangrijk vind, is om mijn inzichten nog te kunnen delen. Daar voel ik ook een grote urgentie bij.

Ik heb daarmee een groot aanbod voor de juiste persoon om een heel belangrijk boek in de wereld te kunnen brengen. Twee belangrijke boeken eigenlijk. De kosmische queeste natuurlijk. En het boek over de inwijdingen. Dat is nog veel belangrijker. Dat mag die persoon onder zijn eigen naam uitgeven (met de queeste ligt dat een beetje anders), maar wel in een vorm dat in het boek staat dat het mijn verhaal is en hoe het tot stand is gekomen. Uiteindelijk maken die vormen ook niet eens zoveel uit. Als die informatie maar beschikbaar komt voor de mensen die het nodig hebben. En als het gaat om royalties, heb ik geen eisen. De queeste en dat andere boek hoeven ook niet door dezelfde persoon te gebeuren... Fijn als jij, Iwy en ook anderen je gedachten wilt laten gaan over wie dat zou kunnen en willen.

Natuurlijk, als toch blijkt dat één van jullie je geroepen voelt, hou ik me aanbevolen. Maar het moet dan wel van binnenuit voelen dat het klopt en dat het is dat je het ook echt graag wilt doen. Niet uit plichtsgevoel. Daar is het te

waardevol voor. Iemand moet dat echt vanuit zijn hart willen.

Maar er is dus wel urgentie bij. Ik moet niet gaan wachten tot het volgende OSB-magazine uit is en maar afwachten of er iemand reageert. Zelf heb ik niet de ruimte zo om hierover intensief te netwerken. Dus ik hoop wel, dat de mensen waar ik hierover mee praat hun best gaan doen.

Liefs, Desirée

Op 8 december 2015 16:04 schreef Ewout Storm van Leeuwen:

Dag lieve en moedige Desirée.

Ik heb je berichtgeving even op me moeten laten inwerken.

De laatste aanvulling was precies wat ik nog nodig had. Ik heb inderdaad het gevoel dat jouw levensspanne erop zit, dat je binnenkort teruggaat. Ik kan jouw intense verlangen daar naar voelen, ik kan ook het verlangen van jouw verwanten voelen om jou weer in hun midden te hebben. Ik verheug me erop. Dat klinkt misschien raar in de oren van mensen die sterk aan het leven hangen. Het aardse leven kan erg taai, zwaar en plakkerig zijn.

Ik heb ook niet het gevoel dat ik je zal missen: wij blijven hoe dan ook in contact. Via de Queeste zelfs heel dichtbij.

Ik wil je boek graag uitgeven en als eerste stap daarvoor gaan redigeren.

Voor jouw interviews denk ik aan Marie-José. Een laptop met camera of een smartphone zijn ideaal om de interviews mee op te nemen. MJ weet waarover jij spreekt, daarom denk ik aan haar.

Weet dat ik je ondersteun bij het bij jezelf blijven.

Voor het overgaan naar een andere levens-

vorm is het noodzakelijk om het aardse voertuig te verlaten. Kanker is een effectieve en snelle manier om het lichaam definitief onklaar te maken. Tegen pijn is van alles te doen. Ik schrijf dit in het besef dat het voor mij duidelijk is dat jouw overgang heel spoedig zal zijn. Ik huil mee met je lichaam, dat zo graag jouw ziel verder had willen dragen, want het is een avontuur om zo'n geest te herbergen.

Ik heb meegemaakt dat het aftakelende lichaam de ziel niet wilde loslaten. Jouw ziel, jouw geest zijn sterk genoeg om een soepele overgang voor elkaar te krijgen.

We zien elkaar in ieder geval in januari bij de bij jou geplande Boekcoop bijeenkomst.

Als je het noodzakelijk vindt dat ik eerder overleg met je heb, laat het me weten, dan kom ik. In de geest ben ik bij je en ik lach met je mee.

Tot gauw, je Ewout

Op 8 december 2015 18:03 schreef Desirée:

Lieve Ewout,

Dank je, dat je het begrijpt.

Ik heb al een hele tijd het gevoel dat ik je graag wil zien en over een aantal dingen met je wil praten. Ook heel fijn dat je mijn boek wilt redigeren en uitgeven! Dat zal nog een hele klus zijn. Het eind moet nog geschreven worden en op het moment lukt het mij nog steeds niet en hele delen moeten ernstig herschreven worden. Ja, de beste eerste stap is om er samen eens over te praten. Het voelt goed, het is bij jou in goede handen. Ik hoop dat je het eerst eens kritiekloos door kunt lezen, om het verhaal op je in te laten werken. Dat verhaal is heel diepgaand en kan ik niet in een paar woorden vertellen.

Marie José heb ik al gesproken. Het stuk dat

ik jullie gestuurd heb, heb ik ook aan een paar goede vrienden gemaïld. Zij belde mij erover op. Zij vroeg zich ook even af of zij degene was die mij moest interviewen, maar dat voelde voor haar niet zo. Dat had ik ook al niet verwacht. Dus daar zoek ik nog iemand voor. Iemand uit één van jullie netwerken misschien?

Hadden we voor januari al een meeting gepland? Heb ik dat gemist? Ik wil het wel graag en ook bij mij thuis.

Ewout, laten we gauw wat afspreken. Zal ik je het manuscript ook opsturen, zoals het nu is?

**Liefs,
Desirée**

Op 8 dec. 20.03 2015 schreef Sarah Morton:

Hoi Desirée,

Ik heb je bijdrage gelezen. Ook bij mij resoneert het. Het voelt essentieel.

Al meen ik zelf dat het opsplitsen van bewustzijn het gevolg is van omstandigheden en niet per se een noodzaak. Al zijn er wel situaties dat die noodzaak er wel zal zijn, zoals bij diep traumatische ervaringen.

Ik ken ook het gevoel van niet welkom zijn en niet mee mogen doen.

De weinige keren dat ik mezelf heel voel, ben ik juist minder vatbaar voor overprikkeling.

Ook ik wil graag helpen met het redigeren van je boek. Hele stukken (her)schrijven, lukt me denk ik niet, omdat ik er dan toch mijn eigen draai aan geef.

Je verhaal betekent veel voor me. Ook resoneert het op een of andere manier met Oud licht, dus jou hiermee helpen hoeft mijn eigen projecten niet in de weg te staan.

Ik voel en begrijp je urgentie wat het boek betreft. Ik hoop dan ook dat je nog de nodige tijd

gegeven is.

Het enige dat ik kan bedenken is je immuunsysteem versterken. Ook al genees je daar niet door, het geeft je misschien juist meer tijd. (Even inspeland op wat je zegt over alternatieve geneeskunde.)

Verder vind ik het heel mooi hoe je vaak in een 'tussengebied' zoals je dat noemt, verkeert. Daar bestaat tijd niet.

**Groeten,
Sarah**

Op 9 december 2015 06:23 schreef Iwanjka:

Hoi Desirée,

Interviewen voelt voor mij 'gelijk' al wat zwaar... is het een idee om 'simpelweg' een gedeelte van je tijd te besteden aan het vertellen van verhalen voor een camera? Dat kun je in je eigen tempo / thuis doen...

Camera op statief, aanzetten, en hups... en al is het 50 uur beeldmateriaal...

Suggestie: neem een camera met een harddisk van bv 60 Gb dan heb je zo 40 uur opnametijd zonder gedoe met cassettes ed, en het op een computer overzetten is fluitjes van cent...

Ik wil overwegen mijn huidige sony te lenen als je niet iets anders vindt. Hoewel... de 'display' is stuk, dat wordt geklier voor je... ik denk dat je tegenwoordig voor zeg 300 euro eenzelfde camera hebt...

**Groet!
Iwanjka**

PS: Ik wil proberen in januari aan te haken, op jouw locatie. Idee: Jan. boekcoop overleg, feb ALV. Wat mij betreft beide op jouw locatie.

Op 9 december 2015 12:51 antwoordde

Desirée:

Hoi,

Dat lukt mij echt niet meer, met een camera. Als ik me druk moet maken om zo'n ding raak ik helemaal uit verbinding en zit ik er met mijn mond vol tanden voor. Het idee alleen al maakt me doodmoe. Ik zoek iemand die dit project ziet zitten. Als er iemand luistert en de juiste vragen stelt kan ik in verbinding blijven en doorpraten. Ik heb het ook over vele sessies van vele uren en dan nog een boek schrijven, als ik er misschien allang niet meer ben. Een schrijver die een onderwerp zoekt, dus. Die heb je ook, van die schrijvers die altijd over anderen schrijven. Zo iemand zoek ik. Iemand die graag alles wil weten over dit hele belangrijke onderwerp.

Ik kan goed schrijven. Maar het proces van in verbinding zijn en dan de beelden zien en het weten en herinneren steeds afwisselen met uit die verbinding te moeten gaan om het ook op te kunnen schrijven en dan weer terug enz. heb ik eigenlijk altijd een martelgang gevonden. Voor een camera gaan zitten en dat het dan moet komen in mijn eentje is net zo iets. Erger nog want met schrijven heb ik affiniteit, met filmen totaal niet. Met opnames überhaupt niet. Ik heb het wel eens met een cassette recorder geprobeerd vroeger. Werkt niet. Als iemand het proces op zich neemt mag-ie met camera's en recorders stoeien wat-ie wil als ik me er maar niet druk om hoeft te maken,

warme groet,

Desirée

Op 9 dec. 13:27 2105 voegde Desirée er aan toe:

Ik besef dat het een hele grote vraag is, maar het is vooral ook een heel groot aanbod. Ie-

mand mag met mij heel erg de diepte in gaan en zal waarschijnlijk ook gebieden in zijn of haar eigen geest gaan verkennen, waar 'ie nog niet eerder bewust van geweest is. Om de vraag van Luc te beantwoorden: rituelen hebben er zijdelings wel mee te maken, maar zijn vaak ook vooral cultureel gebonden en waren overal steeds een beetje anders. Dit gaat over de psychologie van de inwijdingspaden. Hoe er bewust gewerkt is met dissociatie om geestelijke vermogens en magische krachten te ontwikkelen. Wat de bemoeienissen van buiten aardse wezens met verschillende agenda's daarmee gedaan hebben. Hoe de splitsingen in de menselijke geest op verschillende lagen nu nog doorwerkt in onze psyche. In wat voor misleide zelfbeelden en wereldbeelden we gevangen zijn geraakt, doordat we niet (meer) heel zijn. Hoe dat nu in onze cultuur nog doorwerkt. Wat hiërarchische machtsstructuren in spirituele methodes gedaan hebben en nog doen. Hoe, terwijl de mens bezig was de mogelijkheden van de menselijke geest tot in de finesses te verkennen, sommigen tot grote hoogte konden opstijgen, maar velen in die experimenten (want dat waren het voor een groot deel) ook in hun kielzog gestrand en zelfs opgeofferd zijn en daar nu nog de gevolgen van ondervinden. De schaduwzijde van inwijdingen dus. Het zijn natuurlijk noodzakelijke ontwikkelingen geweest in de bewustwording van de mensheid. Maar heden ten dage zijn we het overzicht hiervan kwijt en wordt er eigenlijk maar bedroevend weinig begrepen van de menselijke geest. Het pad van inwijding, in universele zin, wat alle stromingen en culturen overstijgt, heeft een opbouw van een aantal stadia van desintegratie en integratie. Als we die weer gaan snappen en de verbanden zien, kunnen veel mensen geholpen worden die nu grote psychische en ook psychiatrische problemen hebben. Daar gaat het over.

**Hartegroet,
Desirée**

Op 9 december 2015 13:38 schreef Hein van Elteren:

Lieve Desiree,

Ja, je verhaal/aanbod is groot, belangrijk en veel. Ik weet het.

Al twintig jaar lang deel jij hier stukjes van met mij, en gelukkig met steeds meer anderen. Langzaam maar zeker krijg ik een idee van de hele puzzel. Maar die is op een bepaalde manier ook zo overweldigend en aangrijpend dat ik moeite heb mijn aandacht erbij te houden. Ik haak snel af. Heeft ook met mijn rol(letje) in dat verhaal te maken, maar dat is weer een ander verhaal waar ik zelf aan werk.

Kort samengevat: ik voel me duidelijk niet degene die jou gaat interviewen en/of dit boek gaat afmaken. Dat gaat hem niet worden, ik heb een andere taak in dit grote plan. Maar natuurlijk wil ik jou op mijn manier wel hartelijk steunen bij alles wat je in dit leven nog te doen hebt en kunt realiseren. En ik ben heel blij met alle spontane aanbiedingen van anderen in deze groep. Je boeken komen er wel, daar heb ik alle vertrouwen in.

Hartegroet, veel kracht en inspiratie; ik heb groot respect voor de harmonie en liefde waarin je je proces accepteert en voortzet,

Hein

Op 9 dec. 17:21 2015 schreef Desirée:

Lieve Hein en anderen,

Ja, met jou heb ik heel veel hierover gedeeld,

Hein, in de loop der tijd. Ook met een aantal andere mensen, ook voor ik jou kende. Het zijn steeds stukjes van de puzzel, vaak toegepitst op wat die mensen ermee hebben en mensen waar ik iets mee heb karmisch uit te werken in dit thema. Jou heb ik ook wel dingen verteld waarvan ik wel besepte dat het je een beetje boven je pet ging. Gewoon door onze vriendschap en omdat het er makkelijk uitrolde onder het genot van de wijntjes.

Het grootste deel is echter een heel eenzaam pad geweest. Dat zou ook niet anders kunnen. Als je door transformaties heen gaat, ga je helemaal open en word je verschrikkelijk gevoelig voor prikkels. De aanwezigheid van andere mensen is dan vaak teveel. Ik heb ook in grote periodes van mijn leven helemaal geen aansluiting met andere mensen kunnen vinden. Veel heb ik onder erbarmelijke omstandigheden moeten doen. Op veel te gehorige kamertjes in studentenhuzen, waar schimmel in zat en later op een gehorige flat tussen veel te veel burens waar ik knettergek van werd en dan de laatste burens... wat zal ik zeggen. Ik heb doordat ik dat allemaal aan mijn hoofd had, ook nooit echt kunnen werken, nooit geld kunnen verdienen en daarom kon ik de goede omstandigheden steeds niet creëren voor mezelf. Voor mijn lichaam is dat allemaal veel te zwaar geweest.

Om nog even door te gaan op dit thema. Wat denk je dat spirituele geheimen doen met de menselijke geest? Een groot probleem is, dat de meeste priesters en priesteressen alleen maar de lagere inwijdingen kregen en niet de hogere. Je hebt nu eenmaal in een hiërarchische gemeenschap altijd meer dienaren nodig dan meesters en die meesters lieten zich graag bedienen. Vaak was het ook nog een makkelijke manier om aan hun seksuele gerief te

komen. Wat dat betreft is er nu niets nieuws onder de zon. In de new age wereld hebben veel mensen een erg geromantiseerd beeld van tempels en ingewijden. Het waren vaak slangenkuilen, waar priesters zowel met geestelijke als stoffelijke wapens elkaar naar het leven stonden. In de vroegere culturen waren mannen en vrouwen nog redelijk gelijk, maar later, toen vrouwen ook nog onderdrukt werden, werden priesteressen vaak seksueel misbruikt voor magische doeleinden. Kinderen ook, leerlingen.

Die lopen nu allemaal rond, de half ingewijden en de misbruikten en ze hebben totaal geen referentiekader meer voor wat er met ze aan de hand is.

In die lagere inwijdingen leer je staten van desintegratie op te bouwen. Je kunt daarmee bijvoorbeeld een deel van je energie afsplitsen en daar een geestelijk voertuig voor opbouwen waarmee je een kijkje kan nemen op andere plaatsen, of zelfs een stukje in de toekomst. Heb je je wel eens afgevraagd waarom zoveel van die paranormaal begaafde mensen zo gesjeesd zijn? Als je zulke paden opent in je geest incarneer je die weer in volgende levens. Maar dan leef je opeens in een hele andere cultuur, waar niemand daar weet van heeft en niemand je kan begeleiden. Je hebt zelf geen idee wat er met je aan de hand is en je hebt nooit de hogere inwijdingen gehad die je weer in staat hadden kunnen stellen om te integreren. Maar zelfs als je die hogere inwijdingen wel gehad heb, kun je alle dingen er tussenin nog steeds doen en ben je in je volgende levens het verband kwijt. Bovendien, als zo'n tempel erg corrupt was geworden klopte er ook niet zoveel meer van die hogere inwijdingen.

Om de vraag van Iwy te beantwoorden: wat ik in gedachten had met een mysterieschooltje

voor psychotici. Een plek in de natuur, waar genoeg rust en ruimte is om door transformaties heen te gaan. Mensen daar vooral ook de rust en ruimte bieden om met hun eigen proces bezig te zijn en waar nodig mensen uitsluitend de hogere inwijdingen van integratie aan te bieden. Niet meer top down, zoals vroeger meestal gebeurde, maar in gelijkwaardigheid, in samenspraak met hen boven water halen waar ze zijn blijven steken en ze dan de puzzelstukjes aanreiken die ze nodig hebben.

Hartegroet, Desirée

Op 11 dec. 02:42 2015 vertrouwde Desirée ons toe:

Hallo allemaal,

Ik heb vandaag mijn huisarts gesproken. Ik wilde graag wat meer weten over de prognose. Die valt me in veel opzichten reuze mee. Het komt erop neer, dat de tumor in mijn darm niet de doodsoorzaak zal zijn en de tumoren in mijn lever ook niet. De tumor in mijn darm zit op een plek waar die genoeg ruimte heeft om te kunnen groeien, zonder dat ik daar al teveel last van zal krijgen. Ook mijn lever zal gewoon blijven functioneren, alleen wel groter worden. Wat er uiteindelijk gaat gebeuren is dat het kankerproces op een gegeven moment zoveel energie gaat vergen dat ik steeds verder af ga vallen, eetlust ga verliezen, zozeer dat ik dan steeds minder energie heb, bedlegerig word en op het eind in slaap val en vertrek. Ik heb weinig pijn in het vooruitzicht. Helemaal geen slechte dood dus. Daar teken ik wel voor! Voelt ook als een manier die bij me past. Al heb ik wel aangegeven dat het voor mij belangrijk is bewust te gaan. Kon ook voor gezorgd worden. Meestal geven ze mensen aan het

eind een slaapmiddel, maar dat kon ik ook niet nemen.

Zolang ik nog energie heb, genoeg eetlust en niet teveel afval, loopt het niet zo'n vaart. Dan heb ik in elk geval nog wel maanden te gaan en het kunnen zelfs jaren zijn. Daar kan niemand iets over zeggen. Nou, op het moment kom ik zelfs aan, ik voel me goed, redelijk energiek zelfs en ontzettend helder. Het is een rare gewaarwording. Mijn hele leven heb ik gehoord, dat ik moest afvallen om langer te kunnen leven. Nu is het zo dat hoe dikker ik ben, hoe langer ik leef. En alles smaakt me prima, dus ik kan eindelijk zonder zorgen over mijn gezondheid lekker eten en drinken, zoveel als ik maar wil. Ik heb me meestal best ingehouden, wat niet mocht baten, behalve de laatste 1½ jaar, het bijna graanloze dieet. Ik viel dus toch af van het dieet, niet van de kanker. Toen ik weer granen ging eten vlogen de kilo's er meteen weer aan en nu gaat het langzaam, maar het worden er meer, niet minder. Ja, ook alcohol schijnt helemaal niets meer uit te maken, omdat het proces in mijn darm veel sneller gaat dan dat in mijn lever. Roken maakt ook niet uit. Aan long- of keelkanker zal ik niet meer doodgaan. Vrijdag na die uitslag ben ik weer gaan roken, ook wel met dat idee. De dag daarop was ik opnieuw gestopt en toen toch weer begonnen. Op zich kan ik er prima van afblijven, heb ik gemerkt. Maar één ding gaat niet zonder rookpauzes en dat is schrijven. Nog geen mail krijg ik geschreven als ik niet steeds tussendoor ga zitten contempleren met een sigaret erbij. En aangezien schrijven nu toch wel zo ongeveer het belangrijkste is, heb ik besloten toch maar lekker te blijven roken. Scheelt toch ook wel veel stress en het vergt behoorlijk wat aandacht om ervan af te blijven, die ik beter kan inzetten om mijn levenswerk nog zo goed mogelijk te voltooien.

Toch kan niemand voorspellen wanneer de aftakeling gaat inzetten. Dat kan ook weer plotseling op elk moment gebeuren. Ik geef het over met vertrouwen dat het zal gaan zoals het moet gaan. Het is een grote opluchting dat ik nou ook de artsen niet meer hoef te overtuigen, dat ze moeten ophouden om mijn leven te redden. Op en neer naar ziekenhuizen gaan, behandelingen, onderzoeken en eindeloos in spanning zitten wachten op de uitslagen is niet waar ik mijn laatste levensfase aan wil besteden. Intensieve trajecten met alternatieve geneeswijzen evenmin. Alleen misschien nog wat dingen, zoals Sarah aangaf, die me zo lang mogelijk gezond houden. Maar het moet me niet teveel tijd, geld en energie gaan kosten. Ook naar zo iemand toe reizen is een hele toer met die stoma, waar ik in veel gevallen de hulp van vrienden met een auto bij nodig heb.

Wat betreft de boeken wil ik wel graag de nu uitgestippelde weg ingaan. Per slot kan het ook zomaar opeens heel snel bergafwaarts gaan. Ewout, ik vind het geweldig dat je me gaat helpen met de queeste. Ook begrijp ik, dat jij het inwijdingenboek niet op je gaat nemen. Ik hoop wel dat je het tzt wilt uitgeven, misschien ook redigeren of in elk geval dat de Boekcoop daarvoor gaat zorgen, ook als ik er niet meer ben om dat te regisseren. Jij bent ook niet de juiste persoon, Ewout, om dat boek te schrijven, al zou ik je er een hele plezierige gesprekspartner voor vinden. Maar die inwijdingsspanden zijn niet de geschiedenis van jouw ziel, terwijl je er wel bevattelijk voor bent. Ik denk dat het heel goed is als je die informatie wel tot je neemt als 'ie eenmaal beschikbaar is en je er ook veel in zal vinden, vooral over de hogere inwijdingen, waar je wat mee kunt. Maar het is niet goed voor jou als je heel diepgaand dat proces van de lagere inwijdingen induikt. Dat moet iemand zijn, die dat of zelf achter de rug heeft, of die daar daadwerkelijk ook middenin

zit. Ik wil niet het risico lopen dat ik daar een ziel in mee ga slepen die er niet thuishoort, er de weg niet kent en dat ik er dan zelf misschien niet meer ben om hem er ook weer uit te halen. Het is echt heavy stuff!

En Gerbrand, jij hoort daar overduidelijk niet thuis. Wees blij! Laat het allemaal maar lekker van je afglijden, het gesodemierter dat je dat scheelt is bijna niet voor te stellen. En ook ik vind jouw bijdrage aan ons collectief ontzettend waardevol en wil graag dat je blijft.

Als je niet in die jungle verdwaald bent, hoeft je je weg eruit ook niet terug te vinden. Het boek is bestemd voor mensen die in (spirituele) wanen verkeren en voor de mensen die ze proberen te helpen. Het is een soort landkaart van de opbouw van wanen. Ik beleef het zelf als kennis uit vorige levens. Maar je kunt het ook zien als invloeden van de cultuur en van de geschiedenis van de menselijke geest, die onbewust overgedragen is van generatie op generatie, van veel verder terug dan wij ons beseffen.

Sommige dingen hebben we allemaal wel eens een beetje last van. Bijvoorbeeld, god of alleen maar autoriteit buiten ons plaatsen en ons vervolgens aan die vermeende autoriteit afspiegelen, onze waarde aan afmeten en dan hopeloos hunkeren naar erkenning van die vermeende autoriteit in een zucht om weer compleet te worden. Dat gebeurt op de eerste trap van inwijding. Dan volgen er nog drie fases van desintegratie. De hogere inwijdingen zijn drie fases van integratie, in feite de terugweg van die eerste vier trappen. Het punt is, dat mensen die in wanen verkeren moeilijk te bereiken zijn. Je kan niet simpelweg tegen ze zeggen, dat ze in een waan leven, dat ze die maar moeten vergeten en in de werkelijkheid gaan leven. Dat herkennen ze niet en kunnen ze niet refereren aan wat zij zien en beleven. Iemand die

heel diep in het oerwoud verdwaald is, kan je niet zeggen: kom daar nou maar gewoon uit. Dan moet je eerst vaststellen waar ze zijn en ze vervolgens stap voor stap de weg terug wijzen en ze steeds referentiepunten geven die ze kunnen herkennen.

En Hein, het lijkt misschien uit mijn verhalen soms droevig gesteld met de mensheid. Maar het goede nieuws is, dat ik de ervaring heb dat de terugweg uit die jungle ook zomaar heel snel kan gaan. Er is sprake van plotselinge bevrijdingen. Alleen is het een pad bezaaid met valkuilen. Daar moet je dan even niet intrappen. Ze zijn verleidelijk. Ze beloven grote gaven en macht, gelukzalige gemoedstoestanden en grootse inzichten, maar veroorzaken manische episodes, gevolgd door depressies, groothedswanen, betrekkingswanen, paranoia enz, als je erin blijft hangen. Dat moet je mensen uitleggen en ook waarom en ook dat je gewoon weer verder kan gaan als je er toch in getrapt was. Dat dat helemaal niet zo erg is en zovelen gebeurt, maar als je dan het volgende ziet, dan kun je daar heen gaan. Richtingaanwijzers neerzetten en waarschuwingsbordjes bij de valkuilen. Dat is waar het nog te schrijven boek over gaat.

En, zoals gezegd, is er plotselinge bevrijding uit de diepste duisternis mogelijk. Het probleem is dat alle mensen dat pad individueel moeten gaan. Ze moeten dan eerst gaan inzien dat het nodig is en het ook nog gaan willen. En dat kan voor vele individuen nog wel even duren. In principe kan de ergste psychopaat opeens integreren met zijn verdrongen geweten en vergeving en compassie vinden. Ze hoeven het alleen maar te willen. Zeker als het je gewin oplevert is dat laatste wel een groot probleem. Maar in een volgend leven zal deze ziel dat verdrongen geweten incarneren en de

psychopaat verdringen. Dat wordt een hope-
loos slachtofferleven, van iemand die totaal
zijn eigen kracht niet accepteert en zich de
vreselijkste dingen laat overkomen en het idee
heeft dat hij machteloos is. Dat is ellende, daar
wil je misschien wel vanaf. Misschien dat hij
dan wel opeens die psychopaat in de ogen kijkt
en als zijn eigen kracht integreert. Dan vindt
hij compassie. Die scheiding is aangebracht op
de tweede trap van inwijding en veroorzaakt
bij velen een eindeloze reeks levens in dader/
slachtofferpatronen en een referentiekader
van straf en vergelding. Maar door overgave en
zelfvergeving kom je er in één keer uit. Deze
is trouwens ook voor de meeste mensen rele-
vant.

Dan volgen er echter nog twee trappen die veel
minder mensen hebben. Gradaties van desin-
tegratie die gebouwd zijn op de voorgaande,
waar specifiek in de tempels mee gewerkt is,
om bepaalde magische krachten te kunnen
ontwikkelen of op te wekken door misbruikt
te worden, in het ergste geval. Als je die weg
bent ingeslagen moet je hem ook weer terug
bewandelen. Als je dat eenmaal snapt en her-
kent is dat in mijn ervaring wel beangstigend
in eerste instantie, maar in de praktijk vrij
eenvoudig en juist ook gelukzalig. Alleen het
herkennen ervan is een hele toer geweest, een
uiterst pijnlijke en verwarrende weg. Daarom
wil ik mensen met name ook die herkennings-
punten geven en hun angsten wegnemen.

Mijn boek *Onze Goddelijke werkelijkheid*, dat
ik begin jaren negentig geschreven heb, heeft
voor sommige mensen ook wel zo gewerkt.
Alleen wat ze toen op mij allemaal gingen pro-
jecteren..... en alle oordelen die ze gaan heb-
ben als je niet aan hun beeld van volmaaktheid
voldoet..... En wat had ik nou gezegd, over dat
soort dingen buiten je projecteren..... zucht.....

Daarom is het ook goed dat dat boek door ie-
mand anders geschreven wordt, die er niet op
afgerekend kan worden, omdat het mijn ver-
haal is en dat ik er dan niet meer ben om de
autoriteit voor ze uit te hangen of door ze door
het slijk gehaald te worden als ik dat vertik.

Oh ja, al die valkuilen blijven dus gewoon altijd
bestaan. Als je bijv. denkt dat je op je lauweren
kan gaan rusten omdat je nu verlicht bent, val
je er meteen weer in.

Allen, dank jullie wel voor jullie medeleven. Ik
hoop niet dat jullie je al te veel overdonderd
voelen door al mijn verhalen. Laat gewoon van
je afglijden wat je niet kunt gebruiken. Als ik
opeens begin te spuien is dat voor mij goed.
Dan heb ik weer wat materiaal vastgelegd en
doe ik het in de flow.

Er heeft zich trouwens al iemand aangediend,
die met mij in elk geval een begin wil maken
met interviews, materiaal verzamelen en vast-
leggen. Mijn goede vriendin Prema. Daar ben
ik ontzettend blij mee en het voelt ook goed.
Wel denk ik dat er iemand bij moet komen in
latere instantie om te helpen al dat materiaal
tot een boek te maken, want Prema kan denk
ik best schrijven, maar ze heeft niet zoveel
energie.

Tot zo ver maar weer even.

**Heel veel liefs,
Desirée**

Op 11 dec. 11:15 2015 schreef Sarah:

Hoi Desiree,
het zal wel een onuitsprekelijke opluchting zijn
dat je nog wat langer de tijd hebt en weinig pijn
in het vooruitzicht.

Ik begrijp heel goed dat je je nu wilt focussen

op wat voor jou het meest essentiële is.
Of ik degene ben die je kan interviewen over je boek, dat zal ik nog navoelen.
Omdat ik erg veel aan mijn hoofd heb, mail ik meestal kort en sporadisch.

**Veel groeten,
Sarah**

Op 11 dec. 2015 11:16 schreef Hein van Elteren:

Hoi Desiree,
Opnieuw ontroert het mij diep hoe positief en ontspannen je met je situatie omgaat. Dit zal ongetwijfeld ook in het grote plan passen. Soms is het kennelijk nodig dat mensen vroegtijdig de Aarde verlaten om hun gedachtegoed/ levenswerk de kans te geven door te breken. We zullen in elk geval zorgen dat je boeken waardig in de wereld komen en dat jij deze wereld naar omstandigheden waardig kunt verlaten, voor zover dat in onze macht ligt.

Hein

Op 11 dec 12:52 antwoordde Desirée:

Sarah,
Ontzettend lief, dat je wilt navoelen of jij degene moet zijn om mij te interviewen, maar ik weet ook meteen al dat dat niet zo is. Jij hebt een andere, ook heel belangrijke taak, waar je je op moet blijven richten. Dit is voor iemand die juist hier helemaal voor wil gaan, die dat van binnenuit ook zo voelt. Maar wie weet is er iemand, die jij tegenkomt in jouw toch ook wel aanzienlijke netwerk, waar je bijv. na een lezing mee staat te praten, waarvan je opeens denkt: het is echt een onderwerp voor die persoon.

Dat is ook de vraag aan jullie allemaal! Als het één van jullie zou zijn had ik dat geweten en had ik je persoonlijk gevraagd. Ik vraag jullie voor me te netwerken. En tegelijkertijd gooi ik het de kosmos in om de juiste persoon op mijn pad te brengen. Dus het kan ook nog op een andere manier gebeuren. Het voelt nu ook goed om met Prema alvast een start te maken en te kijken hoe ver we komen.

**Liefs,
Desirée**

Op 12 dec. 2015 02:07 schreef Sanatan de Jongh Swemer:

Hoi Stoere Desiree,
Even een woordje vanuit het mystieke Peru, waar de geest van de Incas overal rondwaart. In bergen en rivieren, ruines en in de trotse harten van de mensen.
Ik las je eerlijke en openhartige mail, maar niet je teksten.

Ik was het ook heel erg eens met wat Ewout schreef.

Mijn (en veler) visie is dat wie we werkelijk zijn eeuwig is.

Om dat te ontdekken krijgen we een lichaam (aardepak) en mogen een dansje doen op deze planeet: het leven.

Dat dansje is soms een slome wals en soms een krijgdsans.

Jij doet nu een stoere krijgdsans met opvallend innerlijke harmonie.

Ik wens je daar veel succes en vrede mee.

En ik wil je nog bedanken voor de warme omhelzing die je me gaf toen ik weg moest.

Tintelde nog lang na.

Lieve groet van Sanatan

Op 13 dec. 23:13 2015 schreef Desirée terug:

Hoi Sanatan,

Je bent nu aardig in de buurt van waar mijn boek speelt. Dat is nog wel een paar duizend kilometer zuidelijker en ook iets westelijker, waar nu oceaan is.

Volgens mij is niets eeuwig en lost ook onze ziel op een gegeven moment op in een groter bewustzijn. Zelfs ons universum is uiteindelijk vergankelijk. Maar je hebt gelijk. Die ziel kan zo wat rondedansjes maken in verschillende levens, eens een rondje aarde doen, dan weer eens ergens anders. Eerst maar eens naar huis straks en dan zie ik wel verder.

Ik voel me niet zo stoer, eerder zacht, in de overgave. En vol, vol ook van de enorme waarde van mijn leven nu. Het is gewoon een hele mooie fase.

Mijn huisarts zei: 'Als je de natuur zijn werk laat doen is de natuur zacht.'

Waarop ik zei: 'Als je kunt loslaten en je kunt overgeven aan wat er is, wel.'

Het hele leven gaat over loslaten. Daar waar ik het soms niet kon, heb ik het leven en de natuur ook wel als keihard ervaren. Ik ben blij en dankbaar dat ik toch wel iets geleerd heb in de loop van mijn leven. Deze rol, waar ik nu in terechtgekomen ben, past wel bij me, geloof ik. Dat scheelt.

Fijne tijd nog daar in de buurt van waar mijn ziel haar eerste menselijke leven geleefd heeft.

**Warme groet,
Desirée**

Op 17 dec. 18:05 2015 ontvingen we een lange mail van Desirée:

Lieve allemaal,

Ik heb gehoord dat Ewout een templaat aan het maken is, dus ik schrijf nog maar even door, want ik moet nog een heleboel eieren kwijt.

Gerbrand, jij laat je vaker ontvallen, dat je niet met spiritualiteit geassocieerd wil worden. Vrees niet, als ik dit te berde breng, want ik ga niet proberen jou van iets te overtuigen wat je niet wilt of kunt geloven. Ik vind zelfs dat je gelijk hebt, dat spiritualiteit beperkend kan zijn en dat de werkelijkheid vaak veel groter en wonderlijker is dan de 'spirituele' denkbeelden, die velen er op na houden. Echter, naar mijn mening kun je niet stellen dat er mensen zijn die spiritueel zijn en andere mensen die dat niet zijn. Zeker, de één is er meer mee bezig dan de ander, maar spiritualiteit speelt in de levens van alle mensen een rol. Het kan zich vormen in allerlei geloven: van Boeddhisme, tot Christendom, tot djihadisme, tot atheïsme, tot nontheïsme en ga zo maar door. Er is een oneindige stroom van religies, sektes, non-religies en 'loslopende' denkbeelden die zichzelf spiritueel noemen..... of juist niet. Maar, spiritualiteit op zichzelf is een onderwerp, geen geloof. Zoals ook bijv. filosofie of wiskunde onderwerpen zijn waar we allemaal in meer of mindere mate mee bezig zijn in ons dagelijks leven.

Als je zegt dat je niet met spiritualiteit geassocieerd wilt worden, veronderstelt dat, dat je een beeld hebt van spiritualiteit en een beeld van jezelf in relatie daartoe en ben jij het zelf die zich ermee associeert. Ook ben jij het zelf, die bij deze associatie in de weerstand schiet. In het gruwelen van je eigen associaties, maak je dit beeld van jezelf (ik ben niet spiritueel)

solide en je maakt ook je beeld van spiritualiteit solide (dat zijn van die mensen die..... vul het allemaal maar in). Zo heb je dan een oordeel geveld over jezelf en over spiritualiteit en metsel je ze beide dicht tot niet verenigbaar. Neem dit niet persoonlijk. Alle mensen doen dit om de haverklap. Dit patroon blijkt in de praktijk ook zo in de menselijke geest verankerd te zijn, dat het moeilijk te laten is. In het Boeddhisme wordt dit dualisme genoemd. En laat de leer van de Boeddha er nu helemaal op gestoeld te zijn om mensen van alles aan te reiken om ze te helpen uit dat beperkende dualisme te kunnen stappen. Dat blijkt een hele weg te zijn. Door naar je eigen geest te kijken kom je steeds meer lagen van dualisme tegen. De éne dualiteit is op de andere gestapeld. Zo ontstaan ook heel veel opvattingen van zeer beperkende aard, die zichzelf heel erg spiritueel vinden en die menen de waarheid in pacht te hebben. Je ziet het in de wereld om je heen. Er zijn vele spirituele stromingen die absoluut niet met elkaar geassocieerd willen worden. Oorlogen komen ervan, vervolgingen, massaslachtingen. Het is echt verschrikkelijk. Dat is echter niet de schuld van de spiritualiteit, maar van wat wij ervan maken. Net zo goed als veel ellende niet de schuld is van de economie, maar van de vorm die de economie kan krijgen als mensen daar met hun machtswellust en hebzucht in gaan zitten en sommige slimmerikken zulke ingewikkelde systemen bedenken, dat niemand er meer iets van snapt en ze zo iedereen afhankelijk van zich kunnen maken. In de spiritualiteit gebeuren zulke dingen ook, maar dat ligt niet aan de spiritualiteit of aan de economie. Dat ligt aan het dualisme, dat we geneigd zijn de autoriteit buiten ons te plaatsen en neer te leggen bij iemand die ons gouden bergen belooft, of die ons bang maakt voor grote, vermeende gevaren en ons tegen andersdenkenden en anderslevenden weet op

te zetten. Hierdoor vertrouwen we niet meer op onze eigen innerlijke wijsheid en onze eigen intelligentie.

Dat kan ons trouwens ook bijzonder goed uitkomen. Op die autoriteit kunnen we van alles projecteren. We kunnen blijven geloven dat hij ons zal beschermen en redden. We kunnen er ook boos op worden en hem overal de schuld van geven, waar wij, arme, miserabele slachtoffers nou eenmaal niets aan kunnen doen. Zo kunnen we levenslang met een grote boog om alles heen blijven lopen wat we niet willen zien, waar we niet mee geassocieerd willen worden en waar we doodsbang voor zijn. Kunnen wij er wat aan doen.....

Tja, hoe beperkend is dat.

In de praktijk ontworstel je je daar niet zomaar aan, hoe goed je het ook ziet. Het is zo wijdverbreid, dat het ons als drijfzand steeds weer naar beneden trekt. We zijn allemaal onderhavig aan de projecties van vele anderen. En als jij niet in hun plaatje van 'de autoriteit' past zullen ze je afwijzen, buitensluiten, links laten liggen, regelrecht tegenwerken en zelfs soms vermoorden als je onvermoeibaar je potentieel probeert te realiseren, misschien wel ten bate van hun. Zien ze je wel als 'de autoriteit' dan word je op een torenhoog voetstuk geplaatst, waar ze je bij het minste of geringste weer af laten donderen. Ze willen van alles van je, hebben de meest waanzinnige verwachtingen van je, beginnen meteen aan je te pikken als aasgieren en je nieren worden geproefd tot je er dood bij neervalt.

Zoals zovelen, ben ik daarom een groot deel van mijn leven de verborgenheid in gegaan. Ik heb mijn licht onder de korenmaat geschoven. Jezus zei al dat we dat niet zouden moeten doen en daar heeft hij ook gelijk in. Maar in

deze wereld werkt het alternatief meestal averechts, het levert een hoop pijn en verwarring op en brengt een hoop slechtheid in mensen aan de oppervlakte. Wat de Jezus waarvan de Bijbel vertelt, ook aan den lijve heeft onderhouden, laten we wel wezen.

Niet dat ik zo geweldig of zo heilig ben. Helemaal niet! Dat is het hem nou juist. Ik hoef helemaal niet aan alle ideaalbeelden van alle mensen te voldoen, om me toch te realiseren, dat ik verlicht ben. Als ik het maar niet hardop zeg, want hup, daar komen de stierennekken al overeind en de verbeterde gezichten worden alweer opgezet.

‘Wat kan ik daarmee? Wat moet ik daarmee?’
Ik kan maar beter mijn mond houden.

Maar wat ik zie is zo verdrietig, zo bedroevend. Niet om mezelf. In de loop van mijn leven is het me steeds minder gaan schelen wat de mensen van mij vinden. Ik heb gelukkig een paar goede vrienden, die van me houden zoals ik ben, dat vind ik wel belangrijk. Maar wat ‘de buitenwereld’ van mij vind.... Ten diepste hou ik echter wel van de mensen en zie ik ze het liefste allemaal gelukkig en in volle tevredenheid met zichzelf en met elkaar leven. Hoeveel pijn sommigen me ook gedaan hebben. Als ik zie wat er allemaal van komt, dat wij de autoriteit buiten ons plaatsen en steeds maar menen dat ‘de verlichte’ iemand anders is dan wijzelf, waar wij niet aan kunnen tippen, waar we allemaal hooggespannen verwachtingen van hebben. Iemand die het hele lange, moeizame spirituele pad doorlopen heeft en daarom veel verder is dan wij. Hij moet wel wonderbaarlijke genezingen kunnen verrichten, over allerlei toverkunsten beschikken, die hij in zijn grote bescheidenheid natuurlijk nooit ten toon zou spreiden. Zo iemand is volmaakt, rookt niet, drinkt niet, eet zeker geen vlees, heeft mis-

schien wel bijna geen voedsel meer nodig. We hebben ideeën over hoe een verlichte eruit behoort te zien, hij heeft ook een overweldigend charisma, is altijd vriendelijk, wordt nooit boos, is overal overheen, totaal onthecht.

Er is zoiets aan de hand als met onzekere pubermeisjes, die hun eigenwaarde afmeten aan graatmagere en gePhotoshopte modellen en zichzelf daarom foeilelijk vinden.

We menen dat de verlichting iets is wat sommigen bereiken en dat dit het einde van het sprookje is. En toen leefde hij nog lang en gelukkig. Terwijl vanuit het perspectief van de verlichting, we dat allang zijn en ook altijd al zijn geweest. We kunnen ervan afdwalen en eindeloos rondjes blijven lopen in onze eigen waandenkbeelden en ons laten meeslepen in de waandenkbeelden van anderen. Dat gebeurt al, als we onze eigenwaarde gaan afmeten aan wat we hopen of vrezen dat een ander van ons vindt. Op zulke veronderstellingen bouwen we onze zelfbeelden en onze wereldbeelden. Hele universa trekken zo aan onze geest voorbij en telkens geloven we er helemaal in. Terwijl het volgende moment of een paar uur of een paar dagen later alles er totaal anders uit kan zien, we in dat andere wereldbeeld weer net zo hard geloven en net zo zeer denken dat het altijd al zo geweest is. De meeste mensen hebben een paar van die elkaar afwisselende wereldbeelden, al naar gelang hun stemmen. Sommige van die wereldbeelden vinden ze ook heel spiritueel. Ze weten bijv. precies hoeveel hellen en hemelen er zijn na de dood en in welke lichtsfeer zij thuishoren. In tegenstelling tot een andere arme drommel van hun exclusieve clubje, zijn zij al in de vijfde sfeer en hij nog maar in de derde, want dat heeft meester Wappa van Pluto zelf tegen ze gezegd.

In zulke clubjes heb ik in mijn jonge jaren ook nog gezeten. Ik heb er ook heilig in geloofd en

heb zelfs korte tijd nog als trancemedium gefungeerd en zelf zo'n clubje gehad. Best spannend allemaal hoor en betoverend. Ik had ook spirituele gidsen van de zoveelste sfeer die mij van alles vertelden en voor van alles beschermde. Dan denk je dat je nergens bang voor hoeft te zijn en dat het na je dood pas echt geweldig wordt. Persoonlijk geloof ik dat zulke sferen en hun bewoners ook wel degelijk bestaan, omdat er velen zijn die hier na hun dood vrolijk mee doorgaan. In zo'n wereldbeeld lijkt het alsof de verlichting iets is wat je alleen maar kunt bereiken als je eerst al die sferen doorloopt, tot de allerhoogste aan toe. Dat kan wel een aantal millennia duren. En God, die is zelfs nog hoger. Al die 'hoge meesters' zijn heel vroom en bidden naar boven, naar God.

Door omstandigheden, pijnlijke omstandigheden, klapte bij mij dat hele universum in één keer in elkaar. Dat was een implosie van jewelste. Het resultaat was overweldigend. De hemel ging open. Mijn 'hoger zelf' was ik gewoon zelf, mijn gidsen waren gewoon goeie vrienden van vroeger en God zat ook in mezelf evenals in alle levende wezens en zelfs in alle materie en alle energie. Er is geen scheiding tussen God en schepping en ook nooit geweest. Verlichting is hier en nu. Ik was er nooit zo mee bezig geweest, maar opeens was het er op mijn negenentwintigste. Ik had het nooit belangrijk gevonden, ver weg en niet aan de orde. Maar opeens zag ik het belang ervan. Niet om het zo nodig te willen bereiken, maar als een dringende noodzaak, omdat alles wat de verlichting niet is, doffe ellende is voor de mensen, voor alle levende wezens, voor deze planeet, voor alles gewoon. Het is niet het gelukkige einde van het spirituele pad. Het serieuze spirituele pad begint daar pas. Een pad van introspectie en van meditatie. Van vallen en opstaan. Alle ingesleten gewoontepatronen zijn er gewoon

nog. Er is in feite niets veranderd, alleen zie je het opeens zo scherp. Dit overigens wel in een oordeelloze sfeer van liefde en acceptatie. Maar je kunt er wel ongeduldig van worden, overprikkeld door alle gekte van de wereld en daardoor vaak geïrriteerd, wanhopig, omdat je weer in dezelfde valkuilen trapt, verstrikt in de gehechtheid aan de euforie, die je toch niet vast kunt houden. Er valt bijna niet te leven, met die hele grote energie, die je lichaam niet kan kanaliseren. Dat alles maakt het een grote zoektocht van hoe hiermee om te gaan, waarin je lang niet altijd zo lief en zo heilig kunt zijn als mensen zich voorstellen dat een verlichte zou moeten zijn.

Wel zou ik tegen alle mensen wel willen uitschreeuwen, hoe belangrijk het is zelf de verantwoordelijkheid te nemen over je verlichting en deze niet neer te leggen bij een vermeend ideaal persoon buiten jezelf.

En toch, juist omdat ik al die innerlijke stormen heb mogen meemaken en zoveel illusies heb zien instorten, ben ik nu gelukkig en dankbaar en zie ik het einde van dit leven met vertrouwen tegemoet. Alles loslaten, erin opgaan, dat lijkt me gelukkig. Of er daarna nog een 'ik' is die ervan blijft genieten. Dat zien we dan wel weer..... of niet natuurlijk.

**Warme groet,
Desirée**

18 dec 02:26 voegde ze er aan toe:

Gerbrand, ik hoop wel dat je begrijpt, dat de vorige mail niet aan jou persoonlijk bedoeld is. Ik heb enkel iets wat jij geschreven hebt gebruikt als aanknopingspunt voor wat ik zelf wilde vertellen en werd vervolgens meegevoerd in mijn eigen betoog, waarin ik niet

meer specifiek met jou bezig was.
Voor de zekerheid wil ik dit er nog even aan toevoegen.

**Hartegroet,
Desirée**

Op 24 dec. 2015 21:54 schreef Gerbrand Muller:

Dag Desirée, dag allen,
Desirée, je schrijft in je mail van 17 december dat ik me vaker heb laten ontvallen dat ik niet met spiritualiteit geassocieerd wil worden. Ik heb me dat niet alleen laten ontvallen, ik heb het van de daken geroepen.

Alleen ga ik me nu afvragen wat ik eigenlijk heb geroepen. Waar hebben we het eigenlijk over? Wat is spiritualiteit nu precies? En spiritueel? En spiritualisme?

Ik sla de Van Dale op. Wie van jullie tijd heeft, lees even met me mee:

Spiritualiteit: 1) geestelijk bestaan, syn. onstoffelijkheid, geestelijkheid; 2. geestelijke levenshouding; (r.k.) religieuze levensvisie.

Spiritueel: 1) tot de geest behorend, syn. onstoffelijk; 2) geestig, snedig; 3) van veel geest getuigend: een spiritueel gezicht.

Spiritualisme: 1. de wijsgerige opvatting die de menselijke ziel voor een zuiver geestelijk of volstrekt onstoffelijk wezen verklaart, al of niet verbonden met de gedachte dat de individuele geest na de dood met de nog levenden in contact kan treden; 2. wereldbeschouwing waarbij de stof slechts als een eigenaardige verschijning der ziel of haar werkingen beschouwd wordt, of als een begoocheling. 3. [bespaar ik jullie]

De eerste definitie van spiritualisme is voor

mij het meest verhelderend. Want kijk eens aan! Laat ik nu mijn hele leven zijn blijven denken dat er naast 'stof' zoiets als 'geest' moet bestaan. Omdat het denken (gevoelens en gedachten) niet kunnen worden gelijkgesteld aan de stoffen waardoor ze via de stofwisseling klaarblijkelijk worden opgewekt. Dat heb ik altijd volgehouden tegenover bijna iedereen met wie ik erover kwam te spreken – wat nogal eens gebeurde, misschien omdat ik het uitlokte. Dikwijls werd ik dan ongelovig en soms wat meewarig aangekeken: wat bedoelde ik dan wel met 'geest'? Waarop ik hun vroeg: en wat is 'stof'?

Wikipedia schrijft dat met spiritualiteit in strikte betekenis 'het bewustzijn wordt aangeduid dat de menselijke ziel of het menselijke innerlijk zijn oorsprong in een goddelijke of andere transcendentie heeft of in relatie staat tot een hogere werkelijkheid.' Dat zou kunnen, denk ik. Het stemt overeen met wat Spinoza in het vijfde boek van zijn *Ethica* schrijft en bewijst.

Ik deed mezelf dus tekort toen ik mezelf (in mijn email van 10 december) een 'niet spiritueel mens' noemde. Maar wat bedoelde ik dan wel? Dat staat in de daaropvolgende zin: '[...] ik geloof niet in het bestaan van de buitenzintuiglijke fenomenen die voor jullie om zo te zeggen gesneden koek zijn.'

Met die buitenzintuiglijke fenomenen had ik in het bijzonder de dingen op het oog waar jij, Desirée, in je email van 9 december over schrijft, en die me, als ik het eerlijk mag zeggen, met stijgende verwondering vervulde. Ik lees er onder andere over staten van desintegratie die je in lagere inwijdingen kunt opbouwen. Staten waarmee je 'een deel van je energie' kunt 'afsplitsen en daar een geestelijk voertuig

voor opbouwen waarmee je een kijkje kan nemen op andere plaatsen, of zelfs een stukje in de toekomst.' Ik meen uit wat je verder schrijft te begrijpen dat je dergelijke reizen naar elders in ruimte of tijd 'incarneert' in volgende levens, zonder dat je dan zelf precies idee hebt wat er aan de hand is. Om mensen die hier mee worstelen te helpen denk je aan een 'mysterieschooltje voor psychotici' en aan 'een plek in de natuur, waar genoeg rust en ruimte is om door transformaties heen te gaan.'

Voor jou en enkele (of de meeste?) van de OSB-groep lijken deze en andere details zo niet 'gesneden koek', dan toch heel gewoon, voor mij zijn ze abracadabra, gelukkig misschien maar. En dat bedoel ik absoluut niet spottend of denigrerend!

Terug naar Desirée's email van 17 december. Desirée, ik ben zo vrij om wat je hier verder schrijft niet op mij te betrekken (wat, als ik het goed begrijp, ook niet je bedoeling is). Ik schep geen 'beeld' van mezelf, ik stel alleen vast dat ik nooit iets heb ondervonden wat je als een paranormale ervaring zou kunnen beschouwen. Ik heb van de voor gewone stervelingen onzienlijke wereld taal noch teken ontvangen. Ik sluit niet uit dat mensen iets uit die andere wereld kunnen opvangen. Ik sluit niets uit, want nogmaals: ik weet het niet.

En als ik zeg 'ik weet het niet', dan sluit ik me niet van de grotere werkelijkheid af, voor mij is het waarschijnlijk juist de enige manier om er voor mijn gevoel deel van uit te maken en me eraan over te geven, de enige manier om er op zeldzame momenten in op te gaan.

**Veel groeten,
Gerbrand**

Op 28 dec. 0:25 2015 reageerde Ewout:

Dit is zo'n helder betoog waar ik van smul. Snedig geschreven, diepgaand, heel persoonlijk, "tot het punt" (= puntig?).

Gerbrand, ik dank je voor deze bijdrage aan het beeld dat we van je mogen hebben.

Ik wens jou en alle lezers van deze briefwisseling een goed uiteinde en een voorspoedig en gezond nieuw jaar.

Ewout

En op 30 dec. 16:49 2015 reageerde Desirée:

Hallo allen,

Gerbrand schrijft: 'En als ik zeg 'ik weet het niet', dan sluit ik me niet van de grotere werkelijkheid af, voor mij is het waarschijnlijk juist de enige manier om er voor mijn gevoel deel van uit te maken en me eraan over te geven, de enige manier om er op zeldzame momenten in op te gaan.'

Dat vind ik persoonlijk een hele gezonde instelling. Waar ik het meest van al last van heb met schrijven of spreken over de onderwerpen die mij zo na aan het hart gaan, zijn de connotaties die op veel woorden rusten. Zeker als het gaat over onze meer diepgaande en betekenisvolle ervaringen, moeten we gebruik maken van woorden, die voor veel mensen een lading meegekregen hebben en dan ook nog verschillende ladingen voor verschillende mensen. De woorden over onze meest ingrijpende gevoelens en ervaringen hebben daarom veelal hun zuivere betekenis verloren. Het helpt dan wel iets om ze nog eens op te zoeken in Van Dale, maar in feite nog niet genoeg. Want ook de beschrijvingen in het woordenboek zijn lang niet altijd vrij van connotaties. En betere woorden

zijn vaak niet voorhanden. Dit maakt dat de toehoorder of lezer van een betoog heel vaak struikelt over één of twee of drie woorden, de rest niet meer in zich opneemt en er BAM een oordeel overheen gooit en of de rest absoluut niet meer wil horen, of onmiddellijk een manier heeft gevonden het hele verhaal in te lijven in zijn eigen stelsel van waardeoordelen. We doen dit allemaal regelmatig, hoor, ik betrap mezelf er ook wel eens op. Het is ook helemaal geen kwade opzet, vaak is het uit vermoeidheid, ongeduld of in beslag genomen worden door iets anders. Sta er maar eens even bij stil wat dat met onze communicatie doet. En ook hoe onmogelijk en frustrerend het vak van de schrijver kan zijn, wiens ultieme medium de taal is. Hoe precies je ook bent in je woordkeuze. Ik kan wel zeggen, dat een heel groot deel van mijn leven in beslag genomen wordt door het zoeken naar de juiste woorden.

Dit probleem is volgens mij al zo oud als de mensheid. Zelfs van een grote geest als Boeddha Sakyamuni is bekend, dat hij toen hij net de verlichting 'bereikt' had, er tegenaan liep, dat de mensen hem steeds verkeerd begrepen en dat het toen nog vele jaren geduurd heeft voor hij een manier gevonden had dat zijn boodschap ook gehoord werd. En dan nog. Tot op de dag van vandaag spannen vele Boeddhisten uit honderden verschillende stromingen zich heel erg in met het geven van eindeloze commentaren op de Soetra's, ze verschillen constant van mening. Zo blijken ook de woorden van de Boeddha voor velerlei interpretaties vatbaar te zijn. Terwijl we ervan uit kunnen gaan dat deze verlichte geest toch heel erg zijn best heeft gedaan om een eenduidige boodschap over te brengen.

En dan komen wij, schrijvertjes die misschien ook wel eens iets gezien en beleefd hebben en vervolgens vreselijk ons best doen om dat zo

precies mogelijk te beschrijven om zo onze boodschap bij de lezer binnen te laten komen. Of het nu gaat om fictie of non-fictie. We zeggen het zo vaak tegen elkaar: je hebt maar één kans, voor je het de wereld in brengt moet je tekst precies goed zijn. Hoe stellen we ons dat voor?

Er komt inspiratie, informatie binnen. Ik vind het wel interessant om ook van jullie te horen hoe dat bij jullie in zijn werk gaat. Er komt een idee voor een verhaal of een betoog. Dat komt ergens vandaan. Waar vandaan? Ewout noemde het laatst in een gesprek een download. Vroeger had ik ook al eens gezegd: 'Het is net alsof er een floppy in mijn hoofd gestopt is.' Dat was begin jaren negentig, andere tijd. Een download dekt de lading al een stuk beter. De grootste download van mijn leven heb ik begin jaren negentig gehad. Dat was het gevolg van mijn hele proces van integraties, tijdens de meest overweldigende mystieke ervaring van mijn leven. Het was niet een idee voor een boek, het was een complete bibliotheek vol met kennis. Zoveel dat ik meteen al dacht: 'Ik heb helemaal niet de tijd van leven om dat allemaal op te schrijven en als ik het zou willen vertellen zou niemand in staat zijn zo lang naar me te luisteren.' Ik raakte verbonden met een heel groot collectief weten. En de informatie die tot mij is gekomen kwam mij ook onmiddellijk zo belangwekkend voor, dat het absoluut niet de bedoeling kon zijn dat allemaal voor mezelf te houden. De rest van mijn leven is eigenlijk een zoektocht geweest naar hoe hier op aarde gestalte aan te geven, het vinden van de juiste woorden en de juiste middelen om althans een stukje hiervan achter te laten.

Ik heb met name mijn toevlucht tot de vorm van fictie genomen, in een poging de con-

notaties van de taal te omzeilen. Dan kan ik bijvoorbeeld in een fantasiewereld (die voor mijzelf overigens geen fantasie is) in een aldaar verboden fantasieeler (die voor mij ook geen fantasie is) met termen werken uit een 'fantasie' taal, waar niemand connotaties mee heeft en voorkom ik ook dat ik mensen iets opdring wat ze zelf weer tot een dogma zouden kunnen consolideren. Althans, dat hoop ik dan, want ook deze methode blijkt verre van waterdicht te zijn. De 'verzonnen' termen moet je dan uiteraard weer gaan omschrijven en in de omschrijvingen komen alle woorden weer tevoorschijn waar lezers weer allemaal connotaties mee hebben. Wat wel helpt, is dat fictie minder pretenties heeft.

In al mijn pogingen om deze informatie over te dragen heb ik namelijk ook maar al te vaak gemerkt, dat veel mensen de waarde van mijn woorden meer afmeten aan hoe ze over mij denken, dan aan wat ik zeg, hoe zorgvuldig ik mijn woorden ook kies. Helaas bepalen veel mensen de waarde van een boodschap meer op gronden als wat zij vinden van het uiterlijk of de status, of de leefgewoontes (en dat soort flauwe dingen meer) van de boodschapper, dan op de inhoud van de boodschap zelf.

Hoe zit dat, zo'n download van een hele bibliotheek? Heeft iemand dat gedaan, een geest of zo? Nee, zo kijk ik daar niet tegen aan. Het enige echte hele grote verschil van voor de integraties en na de integraties, is dat ik na de integraties de beschikking kreeg over een 'zintuig' waar ik me voor die tijd nog nauwelijks van bewust was. En dat zintuig zit niet in mijn lichaam, maar ongeveer een halve armlengte boven mijn hoofd. Met dat zintuig neem ik iets waar, iets heel erg wezenlijks, namelijk mijn verbondenheid met de Kosmos. Natuurlijk heb ik me ook voor die tijd af en toe verbonden met de Kosmos gevoeld, maar die ervaring is

niet te vergelijken met hoe dat nu is. Het is van ons allemaal, het is ons geboorterecht. Ons perspectief hierop is uniek, maar hetgeen waar we op uitkijken is universeel. Als we allemaal door een ander raampje naar hetzelfde kijken hebben we allemaal een verschillend uitzicht en toch kijken we naar hetzelfde. Daarom zullen alle beschrijvingen van dat uitzicht anders zijn, maar we kunnen ons er wel in herkennen.

Dit 'zicht' wordt echter maar al te gemakkelijk vertroebeld, door iets wat we er zelf tussen plaatsen: een god of een autoriteit, spirituele gidsen, orakels, boekenkennis, dogma's en... jawel, deelpersoonlijkheden. Afsplitste delen van onszelf. Integratie betekent niet dat dat allemaal in één keer weg is. Evenmin betekent het dat er opeens iets mis zou zijn met het werken met gidsen, boeken lezen of orakelen. Alles is er nog net zo als daarvoor. Het enige verschil is, dat je ze niet meer toelaat op je kruinchakra, waar ze je kunnen beheersen en je uit je verbinding met de Kosmos kunnen halen.

Een directe zuivere verbinding met de Kosmos maakt ons autonoom, omdat we daarmee op onze eigen wijsheid en op ons weten kunnen vertrouwen. Omdat we daar ook een zuivere spiegel hebben om in te kijken, wat een noodzaak is voor introspectie. Zodat we al die menselijke aspecten, die we nog steeds belichamen helder en zonder oordeel kunnen zien en met liefde in ons hart kunnen sluiten. Bovendien, als onze autonome verbinding met de Kosmos schoon is, is het goddelijke in ons hart verbonden met de Kosmos, zodat die energie stroomt en we ervan vervuld kunnen raken en het van ons uit kan gaan naar alle levende wezens. Ik doe dat dagelijks als beoefening en soms is het er spontaan. Steeds vaker eigenlijk.

Wat vooral heel duidelijk is na integratie, is dat het hebben van een consistente, definieerbare persoonlijkheid een mythe is. Die bestaat niet en is er in werkelijkheid ook nooit geweest. Hetzelfde geldt voor deelpersoonlijkheden. In een moment van totale overgave lossen ze op. Wat ervoor in de plaats komt zijn talrijke aspecten, tendensen van menselijke emoties en gedragingen, die ik met alle mensen gemeen heb, waarvan sommige handig zijn en andere weer niet en waar ik afhankelijk van mijn stemmingen, de situatie en mijn energie-niveau van dat moment meer of minder beheersing over heb. Het werkt goed ze heel helder te zien. Het helpt absoluut niet om me ermee te identificeren, want dan plaats ik ze weer op mijn kruin. Het helpt niet om me ervoor te verontschuldigen (behalve als ik iemand er per ongeluk mee pijn gedaan heb) want dan spiegel ik me weer aan een vaak ook vermeend oordeel van anderen, in plaats van aan de enige zuivere spiegel die ik ken. Het helpt steeds nog het meest om ze met liefde te omarmen en in mijn hart te sluiten.

Wat direct voortkomt uit deze wijze van benadering is dat het mij opent om ook compassie te hebben met dezelfde menselijke aspecten als ze door andere mensen vertolkt worden. Dan kan ik in het vuur van het moment nog steeds boos, gekwetst of geïrriteerd raken, maar het wordt wel heel makkelijk mensen weer snel te vergeven.

En als we het hebben over spiritualiteit, dan is dit eigenlijk wat ik ermee bedoel. Een lange weg van meditatie, contemplatie en introspectie. Dat vind ik uiteindelijk belangrijker dan hoe we onze spirituele ervaringen interpreteren en omschrijven, wat onze visie op leven en dood is, enz.

Toch is het ook mijn ervaring, dat ik wel degelijk heb moeten zien wat de geschiedenis van mijn ziel is in de context van een groot Kos-

misch geheel om te komen waar ik nu ben..... en ik ben er nog lang niet. Wel weet ik waar ik naar toe ga. Het pad is helder. Dat is op zich geen zoektocht meer, alleen een lange weg met een duidelijke richting en evengoed op zich vaak al zwaar genoeg. Maar ook interessant, spannend en vreugdevol.

**Warme groet,
Desirée**

Nargish en de wereld

Uit het dagboek van Mireille Nargish Buldeo Rai.

Peper&Zout-Stel I

*Free your mind
And your ass
will follow
Be colorblind
Don't be so
shallow*

(tekstfragment uit Free Your Mind van En Vogue)

Peper&Zout-Stel II

I firi? Begrijpen we elkaar?

Peper&Zout-Stel III

*Zijn we er bijna?
I got your back
You got mine?
Keep moving forward*

Peper&Zout-Stel IV

*Ik durf niet.
Ga jij maar voor.
I got your back*

Peper&Zout-Stel V

*Stil maar.
Lig maar even lekker.*

29.9.14
MB

Peper&Zout-Stel VI

*Do you like it like this?
Love is all we need.
Seven days a week.
I just want to kiss you!*

Sarah: over drie elkaar

Stukje over het schrijfproces van Oud licht

Samenvatting van *Oud licht*

Als vrijzinnige en creatieve geest probeert Melory Kerstens er het beste van te maken in een wereld die ze ervaart als een 'open gevangenis'

Na een bijna fataal ongeluk wordt ze een andere tijd in geslingerd. Ze komt terecht in een door de nazi's bezet Nederland. Een warm gezin vangt haar op. Ondanks de generatiekloof voelt Mel zich thuis. De zevenjarige Julia is voor haar als een klein zusje. Het huis dient als toevluchtsoord voor onderduikers. Tussen Mel en Isaac ontstaat er een band, waarbij ze elkaar hun geheimen toevertrouwen.

De ervaringen inspireren Mel om zich aan te sluiten bij het verzet.

Het leven is mooi, totdat een razzia het huis binnenvalt en ze worden afgevoerd naar een gevangenis die bekend staat als het Oranje Hotel.

Mel komt onder invloed van een jodenjager, die haar te verstaan geeft dat hij iedereen van wie ze houdt kapot zal maken, als ze niet meewerkt aan het aanbrenge van 'ongewenste personen'.

Het verleden en heden beïnvloeden elkaar steeds meer, vooral wanneer Mel haar andere leven niet meer kan verbergen.

De politie verdenkt Mel's vriend John van mishandeling en misbruik en ziet Melory's toestand aan voor 'achtervolgingswaanzin'. Wie kan zij nog vertrouwen?

Met haar broer Nick en met John wil ze vluchten naar een plek waar 'niemand hen zoekt of weet wie ze zijn.'

Deze korte samenvatting dient om aan te geven waar *Oud licht* ongeveer over gaat. In essentie gaat het over hoe het verleden doorwerkt in het heden en de toekomst. Een verhaal dat me mede gemaakt heeft tot wie ik (in dit leven) ben.

Er komen steeds meer 'herinneringen' naar boven. Dat is al jaren geleden begonnen, maar toen ervoer ik het nog als een film. Het laatste jaar ga ik soms door een hel. 'Herinneringen' staat tussen aanhalingstekens, omdat ik natuurlijk niet zeker kan weten dat ik dat echt hebt meegemaakt. Een bescheidener interpretatie zou zijn dat ik toegang heb tot het collectieve geheugen, of tot de herinneringen van andere mensen.

Voor mijn gevoel heeft mijn boek ook raakvlakken met *De queeste van het Kristalvolk* van Desirée van Woerden, een verhaal dat mij diep treft.

Hoewel het zich in een heel andere tijd afspeelt, komen ook hierin verwante thema's naar voren, zoals vriendschap, moed, maar ook verraad. De worsteling tussen wat je hart en wat je geweten je ingeeft. De bereidheid om tegen elke prijs integer (heel) te zijn.

Anders dan bij Desirée komt bij mij de informatie stukje bij beetje binnen. Niet ineens een heel universum. Wat maar goed is ook, in mijn

overlappende werelden

geval. Stel dat ik me vanaf kleins af aan bewust zou zijn van al die gruwelen?

Toen Desirée tijdens de schrijfcursus uitsprak dat dit verhaal (Oud licht) ook verteld wil worden om collectieve trauma's te genezen en ik volgens haar de gebeurtenissen die ik in mijn boek beschrijf echt heb meegemaakt, raakte me dat diep. Het resoneerde. Natuurlijk bewijst dat niets, maar het is een mooie visie.

Omdat Gerbrand me duidelijk maakte dat ik moest weten waar ik het over heb (hij heeft de Tweede Wereldoorlog zelf meegemaakt als kind), besepte ik nog meer dat dit schrijfproces niet iets is waar ik lichtzinnig over moet denken. Ik kan niet beloven dat ik de gebeurtenissen ten volle kan bevatten, maar ik zal het in ieder geval proberen, zoveel als mijn hart en ziel aankunnen.

Ewout stak me een hart onder de riem door te zeggen dat we dit proces samen kunnen dragen (als collectief).

De drang om mijn boek te voltooien wordt steeds sterker en dringender. Ik vermoed dat er voor mij een taak is weggelegd (naast de ook niet lichte opdracht om kinderen hun stem terug te geven), om dit verhaal te vertellen. Hoe het ook in elkaar zit, het is duidelijk dat ik door het schrijven van *Oud licht* een andere versie van mezelf leer kennen. Mijn belangstelling om een muziekinstrument te leren bespelen is bijvoorbeeld ontstaan met het schrijven van dit boek.

Melorie zit nu gevangen onder een glazen stolp en vecht om gehoord en gezien te worden en voor haar vrijheid. Stukje bij beetje komt ze naar buiten, ongeacht de omstan-

digheden. Dit proces is niet meer te keren, net zo min als het schrijfproces van Oud licht. Ook al kom ik er praktisch maandenlang niet aan toe, mijn geest/bewustzijn/hoofd werkt er gewoon aan verder.

Sommigen van jullie zullen mijn innerlijke veranderen zien als een 'persoonsverwisseling'. Ik verwacht dat deze 'persoonsverwisseling' zich binnen enkele jaren zal voltrekken. Misschien nog veel eerder.

Zelf ervaar ik de rol waar ik jarenlang in geduwd ben, de rol van een gehandicapte, als een persoonsverwisseling. Al vele jaren verlang ik ernaar te kunnen zijn wie ik in essentie ben.

De hoedanigheid van gehandicapt zijn komt voort uit gebeurtenissen uit mijn huidige leven. Ik ben niet zo geboren. Soms lijkt het wel een complot. Dat ik op een cluster 4 school terecht ben gekomen, opdat ik zou vergeten wie ik ben en dat mijn geestkracht zou breken. Maar dat lijkt me bij nader inzien vergezocht. Wat weten de mensen die over mijn toekomst beslissen nu van mij af? Ze hebben geen idee wat er in mij leeft. Dus zouden er andere krachten aan het werk moeten zijn geweest.

Maar misschien komt mijn rechtvaardigheidsgevoel, de behoefte om misstanden aan het licht te brengen, wel daar vandaan (een vorig leven)? Want dat had ik al als klein kind.

De laatste tijd vraag ik me voortdurend af wie van mijn geliefden ik wel en wie ik niet zal kunnen beschermen, als er weer oorlog zou komen. En wat er met mijn geliefden in een vorig leven is gebeurd en hoe dit doorwerkt in dit leven.

Het enige wat ik 'zeker weet' is dat dit verhaal

me niet loslaat en verteld wil worden. Hier word ik sterk in geleid. Stukje bij beetje valt er steeds meer op zijn plaats. Meestal kies ik ook geen verhalen, maar kiezen ze mij.

Typische karaktereigenschappen van Mel: ze verstaat de kunst van het (over)leven; ze heeft humor, is muzikaal en vol leven.

Scherpzinnig. Ze is geen kletsmaajoer, maar ze zegt wat ze wil (zolang ze niet voor haar leven hoeft te vrezen).

Ze houdt de moed erin, ongeacht de omstandigheden. Ook als haar iets vreselijks overkomt, zet ze zich daar overheen. Dat zal ook een valkuil blijken te zijn; ze zal haar gevoel verbergen, zelfs voor haar geliefden, die ze vertrouwt.

Ik beseft dat deze karaktertrekken overeenkomen met hoe ik was als klein kind.

Oud licht gaat uiteraard niet over mijn persoon. Het is geen egotrip, maar een diepe behoefte de wereld dit verhaal mee te geven. Dat zal een bevrijding zijn.

Tot zover mijn diepere drijfveren om dit boek te schrijven. Jullie hoeven er geen woord van te geloven. De komende maanden al zullen jullie zelf meemaken hoe ik verander, of beter gezegd: word wie ik was. Dit is echter een gevolg van het schrijfproces en niet het doel. Hiermee zal de 'bevrijding' niet enkel meer een begrip zijn, maar een levendig, voelbaar proces.

Sarah Morton

Schrijfster van o.a. *Wat je niet verteld is*
Uitgeverij: Onderstroomboven Collectief
Herziene uitgave, geredigeerd door
Gerbrand Muller
ISBN: 9789081577502

Is dit nu alles?

Waarschijnlijk had Adriaan het geluk dat hij was geboren in Amsterdam, de hoofdstad van een welvarend landje aan de Noordzee. En bovendien in een samenleving die een Gouden Regel hanteerde om gelukkig te kunnen leven. Een visie die al generaties lang gold en algemeen was aanvaard als de beste aanpak. Een 'ijzersterke' methode, voor zover je dat kunt zeggen van een Gouden Regel.

De regel zelf was simpel en voor de hand liggend: een vak of beroep leren waarmee je voldoende kon verdienen, een lief meisje trouwen, kinderen krijgen en aan het eind van het leven genieten van een welverdiend pensioen terwijl je speelde met je kleinkinderen.

De grootvader van Adriaan had er success mee gehad, zijn vader ook en nu was het aan hem.

Op school fantaseerde Adriaan met zijn vrienden over wat ze later zouden worden. Frits wilde arts zijn. Mogelijk vrouwendokter, zo mijmerde hij, terwijl zijn ogen de meisjes op het schoolplein volgden. Bart had hogere plannen, zei hij, terwijl hij naar de wolken wees. Straaljagerpiloot leek hem het einde. Adriaan staarde dromerig voor zich uit en verklaarde aarzelend dat hij ontdekkingsreiziger wilde worden. Voor zijn geestesoog zag hij vreemde kusten en exotische volkeren.

In de pubertijd maakten de verre toekomstplannen voorlopig plaats voor de urgenties van het moment. De hormonen van Adriaan begonnen zich te roeren. Meisjes, die hij

en de buitenwereld

aanvankelijk zag als vreemde wezens die veel giechelden en gilden als ze iets 'eng' vonden en die op feestjes altijd met twee of drie naar het toilet gingen, begonnen opeens een geheimzinnige aantrekkingskracht te hebben. Een ander soort ontdekkingsreis begon. Eerst was er Anneke, het zusje van klasgenoot Robert, die verliefd op hem werd. Dat vond Adriaan wel spannend, maar het was erg pril allemaal. Ze fietsten hand in hand door het Vondelpark en zoenden op de half verscholen bankjes van de rozentuin.

Tot Adriaan zelf verliefd werd op Betsy, een goddelijk blond meisje dat bruisde van levensenergie. Zij exploreerden elkaar op zwoele zomeravonden op verborgen plekken in het Amsterdamse Bos. Betsy woonde in een huis met een tuin, waar haar slaapkamerraam op uitkeek. 'sNachts klom Adriaan over schuttingen en sloop bij haar binnen. Maar Betsy werd verliefd op een student met een grote motor. Daar kon Adriaan niet tegenop met zijn oude fiets, die hij in regenboogkleuren had geverfd tegen diefstal. Na Betsy kwam de vurige Charlotte met de lange rode haren, gevolgd door Dieuwertje met de zwarte krullen en vrolijke lach en Eva met de stoute blauwe ogen.

Ondertussen had Adriaan begrepen dat ontdekkingsreiziger een weinig gevraagd beroep was en hij besloot om Geografie te studeren. Dus wel andere landen en volkeren. Eenmaal afgestudeerd werd hij leraar en al snel verliefd op Fientje, een collega op school. Na een jaar besloten ze samen te gaan wonen in Amsterdam.

Het leven van Adriaan en Fien kwam in rustiger vaarwater. Zij onderwezen het jonge volkje en de lange schoolvakanties gaven ruimte voor interessante reizen. Maar het vak van leraar was een zwaar broep met veel spanningen. De hectische jaren regen zich aaneen en werden voorspelbaar, zodat Adriaan meer en meer het gevoel kreeg dat hij in een tredmolen voortrende met eeuwig tijd te kort.

Hij keek om zich heen, naar familie en vrienden en zag dat ze allemaal in tredmolens renden, de een met meer succes dan de ander. Sommigen al met kinderen. De meesten leefden voorspelbare levens. Zij volgden de Gouden Regel trouw, op een pad dat carrière heette.

Adriaan begon in te zien dat de basismotivatie van de Gouden Regel 'zekerheid' was. Een zeker bestaan naar een zekere toekomst. En opeens zag hij de belemmeringen en voorspelbaarheid van die zekerheid. Zoals een schip, dat met veel trossen aan een kade ligt afgemeerd, zeker is van een vaste positie, maar niet meer vaart. Niet het ruime sop kan kiezen zonder eerst zijn trossen los te gooien. Die gedachte bekleemde hem meer en meer en het gevoel dat hij in een kooi zat werd steeds sterker. Hij begon zich ernstig af te vragen of de Gouden Regel wel zo goud was. Misschien was die wel verguld of zelfs van klatergoud. Was dit de bedoeling van het leven? Was hij hiervoor op deze planeet? De vraag die steeds meer in zijn geest naar boven kwam was: 'Is dit nu alles?' Met die essentiële vraag begon zijn zoektocht naar 'anders'.

Een andere manier van leven, minder rennen, minder stress, minder carrière. Ook minder zekerheid, maar daarom meer avontuur en nieuwe uitdagingen. Een leven zonder sleur en met meer dans.

Adriaan begon op een andere manier naar zijn huidige bestaan te kijken. De behoefte aan zekerheid, de basis van de Gouden Regel, vervaagde meer en meer. Een nieuwe dageraad kondigde zich aan, die van de 'vrijheid'. Adriaan besprak zijn overwegingen en conclusies met zijn lieve Fientje. Die was daar helemaal niet verrukt over. Zij bleef rotsvast geloven in de Gouden Regel.

Tijdens hun reizen in de schoolvakanties waren ze ook in India en Thailand geweest. Daar hadden ze reizigers ontmoet die een innerlijke rust uitstraalden en geen haast in het leven schenen te hebben. Meestal kwamen ze dan uit een meditatie-retraite in een ashram of boeddhistisch klooster. Adriaan was daar altijd stiekem jaloers op geweest. Na veel en emotioneel overleg besloot hij een jaar sabbatical te nemen en naar Thailand te gaan. Fientje wilde niet mee, want ze kon daardoor een salarisverhoging mislopen en mogelijk, misschien, haar baan verliezen. Het afscheid was pijnlijk.

Na een jaar kwam Adriaan terug in Amsterdam. Hij was magerder geworden, maar gebuind en zijn ogen straalden een innerlijke rust uit. Fien had niet op hem gewacht. Ze had Paul ontmoet, een mede-gelovige in de Gouden Regel. Niet dat Adriaan daar nu tegen was, maar hij liet zich er niet meer door overheersen. Zijn baan als leraar was nog open, maar hij halveerde zijn werkuren, ging kleiner wonen en eenvoudiger leven. Hij had nu tijd om te wandelen over het strand en in het bos. Hij voelde zich vrij en tegelijkertijd verbonden met de natuur. Spoedig ont-

moette hij een vrolijke natuurvriendin met kastanjebruine haren, met wie hij zijn passie kon delen. Met haar kon hij ook praten over wat hij had geleerd.

Namelijk dat je zekerheid en vrijheid in jezelf kunt vinden. Onafhankelijk van andere mensen, instituten of de maatschappij en dat je naar die vrijheid kunt leven. Een vrijheid die je niet meer afgenomen kan worden.

Sanatan de Jongh Swemer

Auteur van:

'Onderweg...Avonturen en inzichten van een wereldreiziger'

(300 bladzijden, met foto's, ISBN: 9 789492 079121).

en de bundel reisgedichten 'Over de Horizon'

(ISBN: 9 789082 362718)

Luc: kosmos, binnenwereld, buitenwereld

Boven, beneden, binnen, buiten, de ouden wizen er steeds op, dat het allemaal spiegels van elkaar zijn, dat alle werelden op elkaar lijken. Dat is ondertussen in de vormen van de wetenschap, de fraaie reeksen die we overal tegenkomen, de fractals en spiralen ook wel duidelijk; alles gehoorzaamt aan dezelfde wetten.

Nu kun je alles buiten je gedachten vatten in het begrip buitenwereld, maar dat is me te breed, te vaag en laat ook open, of er misschien niets is buiten wat ik denk. Alle realiteit zou ook illusie kunnen zijn of misschien leven we in een soort matrix-movie en zijn niet meer dan een computer-spelletje. Ik denk, of geloof, dat die buitenwereld niet alleen bestaat uit m'n lijf en de tastbare en meetbare wereld van de fysica, ik ben er van overtuigd dat er ook een andere, niet tastbare wereld is. Complexer dan de ideeën-wereld van Plato. Wat die andere wereld precies inhoudt, dat is een kwestie van geloof. De wetenschap schurkt wel aan tegen het idee, dat er meer is dan de tastbare werkelijkheid, maar wil dat vatten in wetten en verbanden die niet veel verder gaan dan wat de menselijke geest kan bevatten. De quantumfysica probeert modellen en wiskundige formules te vinden, verklaringen voor interacties die op de grens van de realiteit plaatsvinden, postuleert 10 of 11 dimensies en zelfs dat de tijd terug kan lopen omdat anders het verschijnen en verdwijnen van materie niet verklaard kan worden. De acceptatie, dat er een andere wereld is, waar we mee in verbinding staan, hebben we sinds de 'Verlichting' aan de kant geschoven. Dat het overgrote deel van de mensen er wel in gelooft, is voor die paar miljoen echte

materialistische die-hards, die wel de wetenschap en de economie in handen hebben, geen factor.

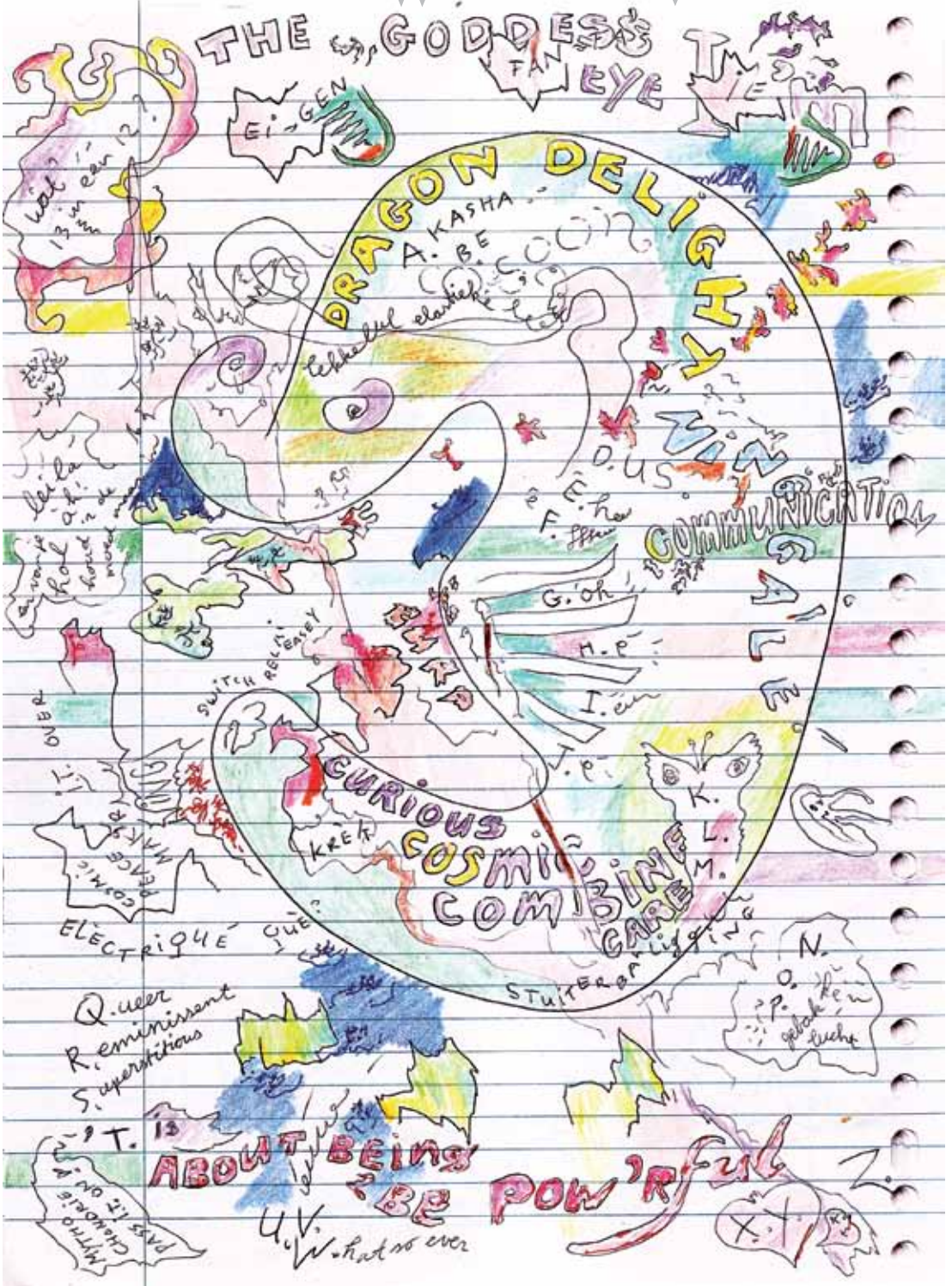
Vrijwel iedereen ervaart die andere wereld wel op een of andere manier. Via die onzichtbare wereld staan we in contact met alles, vinden inspiratie en ongrijpbare dingen als liefde, waarheid, je thuis voelen. Er zijn aanwijzingen dat wat we geheugen noemen, niks anders is dan dat onze hersenen, via een DNA mechanisme (ja, junk DNA is dus geen afval) contact maken met die andere wereld, waar alles is en tijd geen rol speelt. De ouden noemden dat Akashic, het wereldgeheugen.

Er is iets, dat alles verbindt en dat zie ik dan maar als het alles-verbindende principe, de link tussen de werelden en dat kun je best als het grote karmische principe zien. Karma is wat alles verbindt, acties en gedachten en andere wereld fenomenen zitten in een groots verband, niets gaat verloren, wat je doet in de ene wereld heeft een gevolg in de andere wereld. Omdat tijd relatief is, tijd in je hoofd is al anders dan tijd op de klok en in de andere wereld is tijd al helemaal geen factor, is causaliteit in karmische zin dus geen kwestie van oorzaak en gevolg, maar van een relatie, een verbinding.

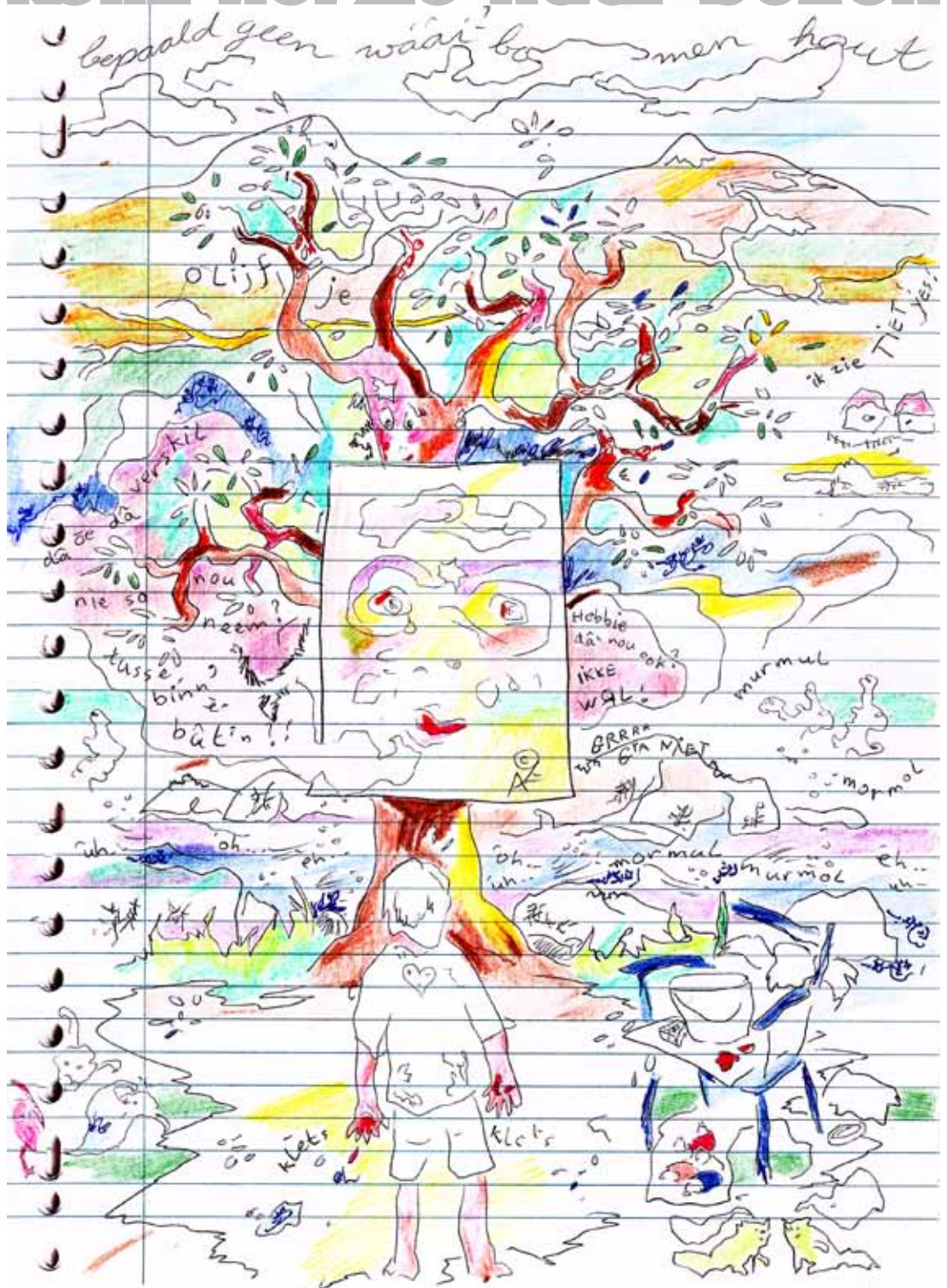
Binnenwereld, buitenwereld, andere wereld, alles is verbonden en op het diepste niveau één, het probleem is om dat echt te aanvaarden en me niet verkramp te laten vasthouden aan wat er in m'n hoofd of in de 'harde' buitenwereld allemaal gebeurt, want dat is maar een deel van het grote spel.

Luc Sala

De binnenwereld van A©

komt net zo naar buiten

Gerbrand schrijft

O dat schrijven!

Ik heb me nooit de vraag gesteld 'waarom schrijf ik?' Het is een onnozele vraag. Wel heb ik me kort geleden meermalen noodgedwongen bezonnen op het 'vak' dat schrijven deels ook is. Het resultaat volgt hieronder.

* In de leer bij de grote schrijvers – Notities voor een schrijfcursus

Mensen die schrijven komen vaak nauwelijks aan lezen toe: 'geen tijd'. Dat is jammer. Want als schrijven al te 'leren' valt, dan gaat dat tenslotte toch het beste door de grote schrijvers te lezen en te herlezen. Niet met de bedoeling om hen precies na te volgen – dat is onmogelijk – maar om te leren begrijpen wat het inhoudt om wat je voor de geest zweeft in taal uit te beelden.

Grote schrijvers volgen geen 'regels', geen 'wetten', ze maken ze. In hun werk liggen die wetten grotendeels onzichtbaar verborgen. Elke grote roman, elk uitzonderlijk verhaal heeft bovendien uiteindelijk zijn eigen unieke 'wetten', die niet alleen dwingend voorschrijven wat eerder en wat later verteld behoort te worden, maar ook bijvoorbeeld waarom nu juist dit ene woord op deze plaats in die zin dient te staan, of waarom die ene zin precies hier in het verhaal past en niet eerder of later. De schrijver denkt er niet over na: hij schrijft op wat hem invalt, en blijft wat hij heeft opgeschreven hem bevallen, dan laat hij het staan.

Ook schijnbaar toevallige details die de schrijver min of meer achteloos lijkt te hebben opgeschreven maken deel uit van die 'wetten'. De straatgeluiden die op een mooie zomermorgen door de open ramen klinken in James

Joyce's *The Boarding House* (in *Dubliners*): in enkele zinnen weergegeven voeren ze de lezer feilloos het gewone leven van het toen nog provinciale Dublin binnen.

Het plukje watten dat uit het oor van generaal Koetoezov steekt in Tolstojs *Oorlog en vrede*. Deze zin uit *Het zwarte licht* van Harry Mulisch: 'Het was of hij nog steeds, zoals daar even in de wachtkamer, achter glas zat: de woorden hagelden er tegen, maar bereikten hem niet.'

'[...] maar de toekomst verslond de sigaret', een stukje zin dat Hermans pas in een latere versie in zijn *De tranen der acacia's* heeft toegevoegd.

In *Der Zauberberg* van Thomas Mann het voor Hans Castorp volstrekt onverdraaglijke rinkelende geluid dat door de eetzaal opklinkt als een van de patiënten, een Russische dame, de eetzaal binnenkomt: zij heeft de ergerlijke gewoonte de deur, aan de bovenkant voorzien van kleine vensterruitjes, met een klap achter zich dicht te laten vallen.

De zinnen in Boris Pasternaks *Dokter Shivago* waarin de omwenteling die zich vanaf 1917 in Rusland voltrok, zichtbaar en voelbaar wordt gemaakt. Bijvoorbeeld: 'Alles was plotseling anders geworden, de toon, de lucht, en je wist niet wat je denken moest en wie je moest gehoorzamen. Het was alsof je je hele leven als

klein kind aan de hand was meegevoerd en plotseling losgelaten werd, om zelf te leren lopen.'

Het loont de moeite te proberen vast te stellen waardoor een roman of verhaal je beroert – zozeer dat je onder het lezen soms dacht dat je het zelf had willen schrijven – zolang je maar beseft dat je te laat bent: iemand anders heeft het al gedaan en je kan alleen nog proberen de schrijver te evenaren met iets even bijzonders, maar overigens weer totaal anders.

Lukt het je vroeger of later zoiets 'totaal anders' te schrijven, dan zal daarin iets doorschemeren van de grote schrijvers die je eerder gelezen hebt, misschien alleen zichtbaar voor jezelf, misschien ook voor anderen. Dat kan niet anders. Want hoe nieuw en uniek wat iemand schrijft ook is, het maakt deel uit van een voortgaande traditie.

* Die nare recensenten

'Vele critici moeten in het water geworpen worden.'

Harry Mulisch

Er is een gevaar: grote schrijvers kunnen je ook ontmoedigen: zo als zij zal jij het nooit kunnen, dus kan je beter je pen maar neerleggen. Laat de pen dan liggen en wacht totdat je hem vanzelf weer opneemt. Gebeurt dat niet, dan is dat misschien ook maar het beste; hoevel heel misschien ook niet.

Maar wat te doen als een recensent je verhaal of roman waar je met zoveel zorg en plezier aan hebt gewerkt tot op de grond toe afkraakt? Mijn pen rolt dan vanzelf uit mijn

hand op de grond, vanwaar ik hem tot nu toe altijd weer heb opgeraapt. In de hieronder beschreven gevallen deed ik dat zelfs al vrij snel omdat ik meende er iets tegenin te moeten schrijven. Terecht? De lezer oordele zelf!

Eerste geval... ... O Biblion! O Boomsma!

Over mijn *De uitverkoren wereld* publiceerde NBD Biblion, de organisatie die voor de openbare bibliotheken de aanschaf regelt, in mei 2015 de volgende recensie:

'De jonge Amsterdamse, familieloze Mark dwaalt richtingloos door zijn stad en wordt geconfronteerd met allerlei machten die hem intimideren. In zijn kosthuis zit de pensionhoudster hem op zijn nek, op zijn werk (het controleren van afwasmachines) heeft hij nauwelijks iets in te brengen. In deze veel te contextloze vertelling gaat Mark van ruimte naar ruimte in en buiten de stad en ontmoet hij de ene na de andere man die iets van hem wil of eist. Hij is de speelbal van diffuse machten. Uiteindelijk komt hij, na een kort zwerversbestaan buiten, op een vechtschool terecht waar hij zich onderwerpt aan discipline, tucht en gehoorzaamheid. Hij wordt de ogen en oren van iemand die dood en verdoemenis blijkt te zaaien. Is hij schuldig? Een nogal vaag verhaal over een jonge Amsterdammer die zwerft of wordt gedirigeerd, de machten die hem belagen blijven onbepaald'.
Recensent: G. Boomsma

Ik kon het na lezing van dit stukje niet laten de volgende brief aan Biblion te schrijven:

'L.S.,

Het is niet mijn gewoonte op recensies te reageren. Ik aanvaard het als mijn werk een recensent niet aanspreekt. Kritiek neem ik

graag in overweging, want al ga ik niet over één nacht ijs voordat ik iets publiceer, ik sluit niet uit dat opmerkingen van recensenten of lezers me aanleiding kunnen geven iets in mijn werk te herzien.

Anders wordt het als de recensent overduidelijk mijn boek maar heeft door geflodderd en tamelijk in het wilde weg maar wat heeft opgeschreven. Dat heeft de heer of mevrouw G. Boomsma met mijn *De uitverkoren wereld* gedaan. In zijn korte stukje tel ik tien fouten. Daar gaan we.

‘De jonge Amsterdamse, familieloze Mark dwaalt [...]’ Marks familie komt in het boek niet voor, maar dat betekent nog niet dat Mark ‘familieloos’ is.

‘[...] dwaalt richtingloos door zijn stad en wordt [...]’ Mark blijkt in het begin van het verhaal niet goed meer te weten waar hij zich bevindt, maar van ‘richtingloos dwalen’ is geen sprake. Tijdens zijn zoektocht naar zijn eigen straat ontmoet hij onder meer een oude man die hem wil helpen en later volgt hij weloverwogen, weliswaar vergeefs, een bepaalde weg die hem, naar hij hoopt, weer naar een bekende straat zal voeren. Later blijkt hij bovendien precies de weg heen en weer tussen zijn pension en zijn werk te kennen.

‘[...] en wordt geconfronteerd met allerlei machten die hem intimideren.’ De vage aanduiding ‘allerlei machten’ doet wel heel weinig recht aan de machtsverhoudingen in de wereld waar Mark is terechtgekomen. Boomsma heeft niet bepaald begrepen welke groepen en personen daar, met wisselend succes, de dienst uitmaken, terwijl dat in de loop van het boek toch heel duidelijk wordt aangegeven.

‘In zijn kosthuis zit de pensionhoudster hem op zijn nek [...]’ De pensionhoudster zit hem niet ‘op zijn nek’. Wel vervult zij hem in het

begin met ontzag, maar in de loop van het verhaal veranderen de verhoudingen. Zij helpt hem op een gegeven moment aan ander werk en ziet in hem tenslotte een compagnon.

‘[...] op zijn werk (het controleren van afwasmachines) [...]’ Mark controleert geen ‘afwasmachines’, maar werkt in een kantine, waar hij erop toeziet dat het servies op de lopende band ordelijk de afwasmachine in gaat. ‘In deze veel te contextloze vertelling [...]’ De context van het verhaal zou Boomsma duidelijk zijn geworden als hij met enige aandacht het (ik geef toe, vreemde, op het oog weinig realistische) onderhoud tussen Mark en de drie jongemannen in het begin van het boek had gelezen. Mark maakt daar kennis met het gedachtegoed (de ‘ideologie’) van de samenleving waarin hij is terechtgekomen.

‘[...] gaat Mark van ruimte naar ruimte [...]’ Wat bedoelt Boomsma? Het woord ‘ruimte’ suggereert dat Mark van de ene vaag aangeduide plaats naar de andere zou dwalen. In het boek wordt daarentegen elke omgeving waar hij achtereenvolgens terecht komt, precies beschreven.

‘[...] gaat Mark van ruimte naar ruimte in en buiten de stad [...]’ Mark is niet nu eens in, dan weer buiten de stad. Wel bevindt hij zich in het eerste deel van het boek in een tamelijk morsig, door straten vol autoverkeer omgeven wijkje, dat kennelijk niet te voet verlaten kan worden. Later maakt hij ook met andere delen van de stad kennis.

‘[...] ontmoet hij de ene na de andere man die iets van hem wil of eist.’ Dit suggereert dat Mark op zijn tocht steeds weer een man zou tegenkomen die hem dan aanspreekt en ‘iets van hem wil of eist’. In werkelijkheid raakt Mark in de loop van het verhaal door allerlei verwickelingen van de ene in de andere situatie verzeild. Situaties waarin hij onder meer

met mannen, of groepen van mannen te maken krijgt, die soms, dat is waar, iets van hem willen. Hij wordt bijvoorbeeld op een gegeven ogenblik gearresteerd en vervolgens op een braak terrein gedumpt, waar hij na enige tijd kennis maakt met een vriendelijke arme sloeber die hem aan werk helpt; na enige tijd wordt hij min of meer gekidnapt en wordt hij ingelijfd bij een groepje lieden dat zich in leven houdt met onduidelijke akkefietjes, die kennelijk niet altijd het daglicht kunnen verdragen. Dat groepje loopt op een bepaald moment tegen de lamp, waarna enz. enz... 'Uiteindelijk komt hij [...] op een vechtschool terecht [...]' Hij komt niet op een vechtschool terecht, maar bij het hierboven vermelde groepje lieden – overigens niet 'uiteindelijk', want aan zijn avonturen is dan nog lang geen einde gekomen. Dit groepje stuurt hem naar een vechtschool om zich te harden. De vechtschool speelt in het verhaal verder niet zo'n rol.

Tenslotte: In *De uitverkoren wereld* wordt een samenleving beschreven waar de cultuur nagenoeg is opgehouden te bestaan en de mensen nauwelijks meer een geweten hebben: dit heeft Boomsma niet begrepen. Ik geloof niet dat een dergelijke wereld in de toekomst zal ontstaan, al lijkt het in sommige opzichten die kant op te gaan.

Zoveel vergissingen in zo'n klein stukje: ik kan me niet onttrekken aan het gevoel dat Boomsma mijn boek niet echt heeft gelezen, maar het alleen diagonaal heeft doorgenomen. Misschien moet een recensent soms ook wel zijn toevlucht nemen tot diagonaal lezen gezien het (wellicht te beperkte) aantal werkuren dat voor het lezen en recenseren van een boek wordt aangehouden. Hoe het zij, als de andere voor Biblion geschreven re-

centies even onbeholpen zijn als Boomsma's stukje, zou Biblion er wat mij betreft beter van kunnen afzien om de haar aangeboden boeken te laten bespreken.

Met vriendelijke groeten,
Gerbrand Muller'

Einde citaat.

De afdeling Redactie & Bibliografie van Biblion heeft in een brief d.d. 12 juni 2015 de ontvangst van mijn brief bevestigd. Mijn bezwaar zou 'zo spoedig mogelijk in behandeling worden genomen.' Daarna mocht ik niets meer van Biblion vernemen.

Tweede geval... ... O jury van de Harland Awards jury! O Martijn Lindeboom!

Dat was Boomsma. Maar het kan nog slechter. Martijn Lindeboom, organisator en jurylid voor de Harland Awards voor het fantastische verhaal 2015, beoordeelde het door mij ingezonden verhaal 'Oponthoud in de steppe' aldus:

'De opening is erg afstandelijk en verteld (in plaats van beschreven) en de drie * in plaats van een plaatsnaam geven het een onaf gevoel. Pas in de tweede alinea komen de namen en beschrijving, waardoor het in Russische sferen lijkt te spelen. Waarom dan pas? En waarom die afstand gehouden? Nu valt het verhaal al dood voordat het begonnen is. Door de afstand is het ook totaal niet invoelbaar of spannend dat er opeens naar 'de waarzegster' gegaan moet worden. Hoezo? Het perspectief komt wel iets dichterbij, maar de auteur zorgt er niet voor dat de lezer begaan raakt met de personages: het blijft te afstandelijk. Ondanks dat wordt de interesse

gewekt door de waarzegster, dan wordt het interessant. De visioenen in de tafelrand zijn mooi gedaan. Daar had je dus veel beter kunnen beginnen.

De taal is goed en de research (namen, beschrijvingen, achtergrond) lijken solide, dus het kan best wat worden met dit verhaal, maar dan moet de lezer toch echt veel meer betrokken worden. Verder lijkt het een fragment uit een langer verhaal, want het heeft feitelijk kop noch kont.’

Ook in dit geval kon ik het niet laten om te reageren. Eind april van dit jaar stuurde ik de jury van de Harland Awards de volgende reactie:

‘Het leerzame leescommentaar van een fijnproever.’

Het geeft moed dat het wel wat met het verhaal kan worden, reden te meer om M.L.’s deskundige commentaar serieus te bezien.

De opening moet blijkbaar anders, want die is ‘erg afstandelijk en verteld (in plaats van beschreven)’. Ik laat die opening hier volgen: De hele avond hadden de mensen in de restauratie van het stationnetje gewacht. Sommigen hadden zitten slapen, een paar mannen en vrouwen zaten te kaarten, en sommigen hadden de tijd gedood door elkaar sterke verhalen te vertellen. De wodka met peper had de gemoederen onder de mannen verhit. Tegen twaalf kwam de perronopzichter met de mededeling dat een belangrijk onderdeel van de trein moest worden vervangen, een onderdeel dat uit de naburige stad *** moest komen, met het gevolg dat de trein pas de volgende morgen kon worden gerepareerd en de passagiers de nacht in de restauratie zouden moeten doorbrengen. Een jongeman uit het groepje waar ze elkaar sterke verhalen hadden verteld – hij had een mager gezicht, koortsige, roodomrande ogen en een rossig baardje, dat zijn gezicht nog magerder en spitsder deed lij-

ken – sloeg met zijn vuist op tafel. ‘Dan gaan we naar de waarzegster!’ riep hij.

M.L. heeft duidelijk geleerd aan welke eisen een schrijver van beeldend proza moet voldoen: beschrijf wat je vertelt, zodat de lezer het voor zich ziet. En in het begin van dit verhaal wordt alleen maar verteld dat sommige mensen hebben zitten slapen, c.q. dat een paar mannen en vrouwen zaten te kaarten, c.q. dat een perronopzichter een bepaalde mededeling deed, maar niet hoe dat in zijn gang ging. En het gezicht van de jongeman uit het groepje waar ze elkaar sterke verhalen hadden verteld wordt wel beschreven, maar er wordt vervolgens alweer alleen maar verteld dat hij met zijn vuist op tafel sloeg, maar niet weergegeven hoe die vuist op de tafel terecht kwam en hoe dat klonk.

Dat bedoelt u toch, M.L.? Zo had ik het moeten doen.

U heeft gelijk: de lezer moet voor zich zien wat er in een verhaal gebeurt. Maar daarvoor is het niet nodig dat alles wordt beschreven, integendeel. Sommige dingen kunnen beter alleen maar worden verteld of zelfs slechts meegedeeld. In een mooi verhaal wisselen vertelling en beschrijving elkaar af. Neem de opening van ‘De zwarte monnik’, een van Tsjechovs mooiste verhalen:

‘Andrej Wasilitsj Kowrin, doctorandus in de wijsbegeerte, had zich overwerkt en zijn zenuwen waren in de war. Hij ging er niet voor naar een dokter, maar terloops, bij een flesje wijn met een bevriende arts was zijn toestand ter sprake gekomen en die had hem aangeraaden om het voorjaar en de zomer buiten op het land door te brengen. Het toeval wilde dat hij in diezelfde tijd een lange brief van Tanja Pesotskaja had gekregen, waarin zij hem uitnodigde op Borisowka te komen logeren. En hij besloot dat hij er inderdaad eens moest uitbreken.’ (vertaling Charles B. Timmer)

Met zo'n begin haalt dit verhaal vast niet de long list van de Harland Award, hoe fantasieus het ook mag zijn. M.L. zal het misschien al gauw opzij leggen, als hij niet na de eerste regel in slaap is gevallen. In dat geval zal hij nooit te weten komen wat hij heeft gemist, en ik ga hem dat hier ook niet vertellen.

De drie stippeltjes in de vierde zin geven M.L. 'een onaf gevoel'. Het hindert hem ook dat pas in de tweede alinea 'de namen en beschrijving [komen] waardoor het in Russische sferen lijkt te spelen'. M.L. moet weten dat in Russische romans uit de negentiende eeuw (de 'gouden eeuw' van de Russische literatuur) plaatsen nogal eens door *** werden aangegeven: het verhaal speelt dan als het ware in een willekeurige provinciestad ergens in het eindeloze Rusland. Die stippeltjes zijn hier dus een grapje, M.L., en een ervaren lezer zal erdoor meteen begrijpen dat het verhaal in Rusland speelt. Dat had hij trouwens al vermoed bij het lezen van de derde zin, waarin wordt verteld dat de wodka met peper de gemoederen onder de mannen had verhit. M.L. moet weten dat wodka een Russische drank is en in Rusland ook nu nog soms met pepertjes erin wordt gedronken. Het is jammer dat M.L. dit allemaal niet weet, want op die manier wordt het wel wat saai voor hem.

En mede hierdoor komt de waarzegster voor hem nogal uit de lucht vallen: 'Door de afstand is het ook totaal niet invoelbaar of spannend dat er opeens naar "de waarzegster" gegaan moet worden. Hoezo?' Ja, hoezo? Blijkbaar is er in het groepje waar ze elkaar sterke verhalen vertelden, over een waarzegster gesproken. Wat ze bij die waarzegster gaan doen, komt de lezer vervolgens geleidelijk aan wel te weten. De aardigheid zou eraf zijn als dat ook al op de eerste bladzijde zou worden verteld.

'De visioenen in de tafelrand zijn mooi gedaan,' schrijft M.L.: 'Daar had je dus veel beter

kunnen beginnen.' Dat denk ik niet. Er moet eerst het een en ander over de hoofdpersoon, de rekrut Sasja, worden verteld, anders zouden die visioenen, zo niet 'totaal niet invoelbaar of spannend', toch weinig betekenisvol zijn.

'Het kan best wat worden met dit verhaal,' besluit M.L., 'maar dan moet de lezer toch echt veel meer betrokken worden.' Verder lijkt het verhaal volgens hem een 'fragment uit een langer verhaal, want het heeft feitelijk kop noch kont.' (Mooie alliteratie, M.L.!) Ik moet M.L. tegenspreken: een fragment uit een langer verhaal is deze vertelling niet, het vormt een volkomen afgerond geheel. M.L. is dat ontgaan, omdat hij over het voornaamste heeft heen gelezen: Sasja, de hoofdpersoon, een wat dromerige, schuwe jongen, legt in de loop van het verhaal zijn onzekerheid af en wordt, zoals dat heet, een man. Lees deze passage bijvoorbeeld nog eens, M.L., misschien begin je er dan iets meer van te begrijpen:

'Zo klinkt het,' antwoordde Sasja. Het waren de eerste woorden die hij uitsprak en hij schrok van het geluid van zijn stem. Zijn stem klonk anders: dieper, vaster en mannelijker. Nog nooit had hij op deze toon gesproken. Maar het scheen hem niet alleen dat hij anders sprak dan hij ooit gedaan had, maar het kwam hem ook voor dat hij nu pas, voor het eerst in zijn leven, werkelijk sprak. De woorden die uit zijn mond kwamen waren niet meer van het halfslachtige wezen dat zich tot nu toe voor hem had uitgegeven, maar van de man die hij in werkelijkheid was en die nu voor het eerst in hem was opgestaan.'

Ik verwacht niet dat ik M.L. ertoe heb kunnen brengen om mijn verhaal met andere ogen te bezien. Er is tijd nodig om belletrie (poëzie en scheppend proza) werkelijk te leren 'proeven', ik kan er zelf van meepraten. En

de geest van deze tijd is er ook niet naar. Alles werkt mee om het lezende publiek zand in de ogen te strooien: de grootse, spetterende spektakels waar men lezers naartoe tracht te lokken, de geldzucht van de managers die aan het eind van de vorige eeuw hun klauwen naar de boekenwereld hebben uitgestoken en een verschraling van het boekenaanbod in de hand hebben gewerkt, het verlangen naar gemakkelijk en goedkoop genot dat wordt aangewakkerd door de geldbeluste spektakel-industrie (makers van 'ervaringen' en 'belevingen') – ik noem niets nieuws op.

En er komt in dit geval nog iets bij: M.L. en met hem de hele Harland-jury gaan er vermoedelijk vanuit dat een fantasy-verhaal macaber, of op zijn minst spookachtig moet zijn – er moet iets te griezelen zijn. En mijn verhaal is misschien wel deels fantastisch, griezelig is het niet, en misschien had ik het daarom beter niet kunnen insturen. Ik heb dat toch gedaan omdat ik niet zo hecht aan het onderscheid tussen genres zoals fantasy, science fiction, misdaadverhalen, thrillers of spirituele literatuur naast 'gewone' belletrie. Dat onderscheid is uiteindelijk toch kunstmatig, al is het maar omdat de schrijver in alle gevallen gebruik maakt van hetzelfde medium, de taal. De taal die aan de schrijver een onuitputtelijke rijkdom aan mogelijkheden biedt om uit te drukken wat zijn verbeelding hem ingeeft. Alleen hierom al mogen voor de genoemde genres dezelfde eisen gelden als voor 'gewoon' scheppend proza. Want bewust of onbewust zijn mensen maar al te vaak geneigd om het met verhalen in een van de genres minder nauw te nemen: het is 'maar' fantasy of 'maar' een thriller. Terwijl een schrijver van fantastische vertellingen, misdaadboeken, of spirituele verhalen zich net zozeer als een 'gewone' schrijver zou moeten spiegelen aan de grote schrijvers van de afgelopen eeu-

wen – ook de 'gewone'! – , en zich door hen laten inspireren. Zij, en niet de leraren van de talloze schrijversscholen die de laatste tijd als paddestoelen uit de grond zijn gerezen, kunnen hun werkelijk de ogen openen voor de mogelijkheden om met woorden te schilderen en de lezer onvermoede werelden binnen te voeren.

Tot slot nog iets, op het gevaar af te worden beticht van wraakzucht of schoolmeesterij: M.L.'s kromme taalgebruik. 'De opening is erg afstandelijk en verteld (in plaats van beschreven) en de drie * in plaats van een plaatsnaam geven het een onaf gevoel.' Een opening kan niet verteld of beschreven worden, maar er wordt iets in een opening verteld c.q. beschreven. En geven 'het' een onaf gevoel: aan wat of aan wie? De lezer, dus M.L.? Nee, want er staat 'het'. Dat 'het' komt terug in de tweede zin: 'Pas in de tweede alinea komen de namen en beschrijving, waardoor het in Russische sferen lijkt te spelen.' Hier zal M.L. wel 'het verhaal' bedoelen. Maar wat zijn nu weer 'Russische sferen'?

Muggenzifterij? Het is waar, een commentaar over één van circa tweehonderd inzendingen hoeft niet in mooi Nederlands geschreven te worden. Van mij had M.L. zijn beoordeling desnoods in telegramstijl mogen noteren, als de zinnen maar recht doen aan de logica van de taal. Dat mag je van een organisator en jurylid van een prestigieuze prijs toch wel verlangen.'

Einde citaat.

Wie heeft in deze beide gevallen gelijk, de schrijver of de recensent? Lezer van dit magazine, oordeelt u zelf!

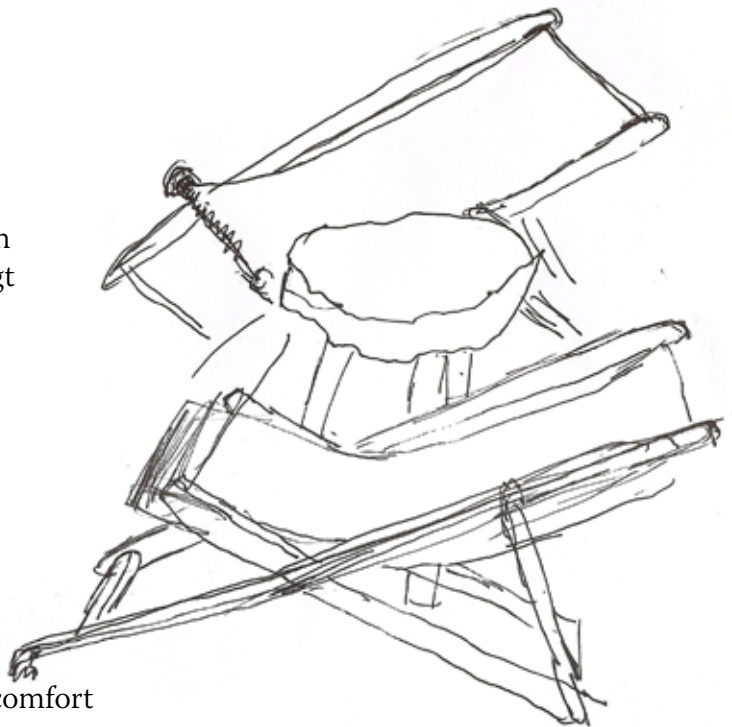
Gerbrand Muller

Schrijvershart op vakantie

Twee stoelen in de tuin
de ene wit
De andere bruin
Nodigen uit tot zonnebaden
Echter niemand die er in ligt

Is het de positie?
De positie te schuin?
De ligstand te lig?
De hangstand te hang?

Of zit, hangt, ligt de mat
Ontspannen gespannen
Tussen vier houten latten
Gewoon niet goed genoeg
niet goed genoeg naar het comfort
voor het schrijvershart

2014 - 2016 MNR ©

Mireille Nargish Buldeo Rai

Marije

Ik loop in een stad en ga een smal gangetje door. Ik kom terecht in een grottenstelsel. De grot ligt diepverscholen, er zijn donkere gangen en hoge, stevige muren van kalksteen. Er lopen mensen rond, het zijn allemaal mensen die durven.

Later sta ik buiten de grot, terug in de stad, op een groot plein. Ik voel mij verloren. Een lange dunne kale man loopt mij tegemoet. Met indringende, blauwe ogen kijkt hij mij aan. Ik herken de kalksteen resten op zijn gezicht. Hij heeft een andere blik dan de mensen om mij heen.

Ik ben terug in de grot. De aarde gaat beven, stenen vallen naar beneden en muren zakken in elkaar. De mensen van de stad willen niet meer op een berg wonen en hebben besloten om de berg af te breken, zodat de stad plat wordt en minder vermoeiend om in te lopen.

Eerst zijn de mensen in de grot gelaten, dan worden ze boos. De sfeer in de grot verandert. De mensen komen in opstand, maar ze doen dit zonder geweld. Grote posters en letters komen tevoorschijn. De mensen uit de grot zijn in verzet.

Zij vinden hun donkere grot net zo waardevol als de wereld daarbuiten.

Ik vlucht en vlucht in stilte vlucht ik.
Ook al ben ik aanwezig en geef ik mijn lach.
Het zijn tranen die in stilte over mijn wangen rollen.
Het is pijn en ongeloof die in mijn buik zich vastklampen.
Ik vlucht in stilte.
Ik zoek mijn eigen plek en kan die buiten mijzelf niet vinden

Marije: 'Deze tekst gaat over het luisteren naar stille verlangens. Gehoor geven aan je innerlijke krachtenwens en deze vormgeven. Je wordt meegenomen in de omgeving, het gevoel, innerlijke dialoog, hulptroepen en doorbraak.'

Het ritme en de wens

De dag begint met ritme. Mensen staan in een cirkel en hebben ratels of drums in hun handen. Ze produceren een ritmische, wervelende muziek. Anderen komen langzaam in beweging en de cirkel wordt verrijkt met dans. Zelf sta ik stil en kijk. Observerend geniet ik van de dans, aan meedoen durf ik niet te denken. Ik geniet van de dans die ik zie. Bewegen kan ik niet. Dit denk ik niet alleen maar voel het ook door heel mijn lichaam. Ik kan niet bewegen, stil als een standbeeld en alles voelt verstart.

Ondertussen gaan de mensen in de cirkel door. Ondanks de verstarring voel ik mij veilig. Ik hoef niet, houd ik mijzelf voor. Je mag genieten van het schouwspel. Je krijgt het toch niet voor elkaar om te bewegen. Observerend trek ik mij terug, zoekend naar mijn innerlijke stilte. Mijn aandacht gaat naar mijn hartsgebied, mijn rustplek om bij te komen. Ik voel de verstarring maar vecht er niet meer mee. Oef, denk ik, leve de hartsplek om het verlangen en de pijn van het niet dansen te dragen. Maar die gedachte is van korte duur. Mijn verlangen is niet weg, zij is ook in mijn hart te voelen en sterk aanwezig. Zij is misschien wel draagbaar maar niet weg.

Geleidelijk begin ik op te merken dat mijn hele lichaam verlangt naar vrije dans. Ik zie mijzelf op het ritme sierlijke bewegingen maken. Wanneer ik de wens van mijn lichaam zou volgen zou ik niet stilstaan in een hoek. Dan zou ik mij niet terugtrekken naar een ondeelbare ervaring. Dan zou ik voluit in de cirkel staan en bijdragen aan het ritme door mijn dans.

Het is mijn verlangen om te dansen, te bewe-

gen op het ritme, een hartslag aan muziek. Het is mijn verlangen om het ritme te volgen en dit te versterken door deelgenoot te zijn van het ritme. Het niet volgen van dit verlangen doet pijn, een stille pijn die mijn lichaam nog meer verstart. Ik merk op dat het angst is wat mij tegenhoudt.

Anderen zien mij wanneer ik beweeg. Dan ben ik in beeld en kunnen mensen een mening hebben. Wat zouden ze wel niet denken? Ik die natuurlijk houterig en lomp beweeg, ik waar de spanning vanaf te zien is. Ik die ik eigenlijk niet wil zijn. Ik die ik het liefst verstop. Mijn lichaam is verstart en dat is voor mijn eigen bestwil. Stel je voor...

In mijn verbeelding zie ik mijzelf dansen op het ritme van de drum, mijn benen zijn als veren op de grond. Er volgen vele draaien, sprongen en zwieren. Met mijn dans vul ik de zaal.

In het echt sta ik aan de grond genageld, mijn lichaam durft niet, ik durf niet. Tranen lopen over mijn wangen.

De ritmische en dansende cirkel neemt af in intensiteit en iedereen gaat zitten op zijn/haar plek. We zitten in een Oostenrijks kasteelachtig gebouw gelegen naast een kronkelende weg op een berg. Om het kasteel is geen dorp maar wel een kerkgebouw, weilanden en bos. Met ongeveer vijftig mensen nemen we deel aan de meerdaagse workshop 'wild mind' vormgegeven door Bill Plotkin .

De hele verdere ochtend voel ik onrust. Ik wil weg, de berg roept mij: het is tijd om te gaan. Ik kijk uit naar wat men 'wanderen' noemt. Al wandelend de weg volgen die er mag zijn, met ontmoetingen in de natuur die zich tonen, met de gedachtes, droombeelden en woorden die op dat moment vanuit totale vrijheid komen om omarmd te worden. Met elke stap verdieping zoeken en luisteren naar wat er in je en om je heen is.

Eindelijk, we mogen gaan. Als een klein kind geeft ik toe aan mijn onrust. Ik pak mijn spullen en loop naar de plek die de hele ochtend in mijn verbeelding langskwam. Een weiland naast de kerk, een open veld en daar wil ik middenin staan.

Wanneer ik aankom voelt alles vol onrust, angst en nog meer onrust. Het gras staat hoog en het is in de volle zon, ik heb te veel spullen bij mij en zo voelt het niet goed. Dan maar zitten en proberen tot rust te komen. Dit lukt niet goed. Mijn spullen leg ik in het gras. De woorden: gewoon volgen, komen langs. Ik sta op en loop 3 meter hoger de bergweide op. Het hoge gras is hier korter en ik laat mij vallen. Ik geef mij over, deze onrust kan ik niet meer verder verdragen. In foetushouding ga ik liggen. Na een paar minuten open ik mijn ogen; ik zie een spinnenweb. Een klein spinnetje is deze aan het bouwen. Gefascineerd kijk ik toe en zie bouwen, werken, bescherming zoeken, aftasten en onzichtbaar zijn. Dan is de spin weer zichtbaar aan het werk midden in zijn web en dan rent hij naar een hoek om onder een grasblaadje te kruipen. Langzaam wordt mijn zijn rustig en wanneer het genoeg voelt sta ik op.

Terug in de zaal krijgen we de opdracht om te verbeelden met beweging wat we hebben beleefd. Eerst alleen voor onszelf. Verstarring! De onrust in mijn lichaam komt als een herin-

nering boven. Er komen tranen, en tijdens het huilen bemerk ik mijn lijfelijke onrust als verdriet over eenzaamheid, over het niet luisteren. Maar nu luister ik wel naar mijn lichaam. Het spreekt zich uit door intense verstarring en zet dit om in zweet en tranen.

Daarna moeten we een partner vinden en laten zien wat we hebben meegemaakt. Op de grond probeer ik de zojuist ontdekte verstarring te laten zien en daarna ook de ontspanning bij het bekijken van de spin. Dan doet de partner tegelijkertijd mijn bewegingen na. En als laatste onderdeel van de opdracht mocht ik naar mijn beweging kijken zoals hij het na doet. Dit voelde intens aan. De starheid en ontspanning zijn duidelijk zichtbaar en na afloop hebben we beiden tranen in onze ogen. We wisselen van rol en is het mijn beurt om zijn bewegingen te observeren, na te doen en te laten zien. We vormen mooi contact en aan het einde zijn stilzwijgende blikken van vertrouwen en respect voldoende om deze intense ervaring te bedanken. Ik voel mij licht en vrij. Er is veel last van mijn schouders af.

Het programma gaat verder. We zijn met een grote groep. We praten, eten en stellen elkaar de vraag: 'wat brengt jou hier?'. We vragen naar de dromen van de nacht, de ervaringen in het bos. We mogen delen wat in zoveel situaties ondeelbaar is.

In de middag worden we uitgenodigd om in de omgeving onze eigen plek te vinden. De plaats waar we ons zowel thuis voelen als onze angsten ervaren. Het is in de namiddag wanneer we wederom gaan "wanderen". Terwijl ik een bospad oploop maak ik contact met mijn buik. Deze is mijn richting wijzer voor elke stap. Een andere weg omhoog. Het bos dieper in. Het knispert en iets van vrees komt over

mij. Een paar zonnestrallen vinden hun weg op de grond. Ik ga verder naar boven. Het wordt steil, er liggen meer rotsen op de grond. Dan zie ik een hoop met grote stenen en mos. Elke steen wordt verbonden door spinnenwebben. Bovenaan is er een spinnenweb die wordt verlicht door de zon. Het glinstert en ik weet: daar moet ik zijn.

Met angst in mijn hart en toestemming vragend aan de stenen klim ik naar boven. Elke stap roept angst op. Bij elke stap vervloek ik mijzelf omdat ik zo nodig weer ergens moet zijn wat veel moeite kost. Stel dat er een spin komt, of een ander raar wezen uit de donkere spleten en krochten tussen de grote stenen. Bovenaan vind ik een plek op de steen precies achter een van de spinnenwebben die glinsterden.

Eigenlijk is het bijna niet uit te leggen wat er in de opvolgende momenten en dagen gebeurde. Terwijl ik dit schrijf merk ik dat er zo veel is om te vertellen dat ik maar moeilijk de juiste woorden kan vinden. Er zitten zoveel gaten, nuances en verbindingen in de verschillende perceptie-ervaringen. Dat ik mij te kort doe om ze te benoemen. Eigenlijk ben ik bang jullie te vervelen en kwijt te raken. Toch ga ik verder, ook al weet ik dat ik hier geen ruimte heb om de volledige context en inspiratie te geven.

Spread the light with knowledge of darkness
Boven op de stenen verbeeld ik mijn eigen ceremoniële cirkel en nodig ik alle elementen uit om mij te begeleiden op de weg van dat moment. Na alle ceremoniële voorbereidingen, handelingen, vertellingen en alles waarvan ik voorvoelde wat gedaan moest worden, kom ik op het moment van het uitspreken van mijn intentie.

Al jaren word ik wakker uit dromen en imaginaties door een grote en kleine spinnen. Tijdens mijn eerste vision quest maak ik heel kort kennis met grootmoeder spin. Voor deze ceremoniële cirkel nodig ik haar uit om contact te maken. Om in afstemming te komen ga ik ratelen.

Uit het donkere gat tussen de hoop stenen en achter een spinnenweb komt een grote zwarte spin lopen. Ze introduceert zichzelf en nodigt mij uit. Er lopen ook mieren om haar heen en er is nog een andere spin. Ik bedank haar maar ga niet mee naar binnen. Het is geruststellend en angstig tegelijkertijd. We kijken elkaar aan en staan tegenover elkaar. Dan is het tijd om te gaan, wetend: later gaan we verder.

Ik hou op met ratelen en loop terug naar het kasteel. Het is later geworden dan gedacht en het buffet staat al een tijdje klaar. Er is veel geroezemoes, maar weinig tijd om mijn verhaal te delen. De avondsessie begint.

We worden uitgenodigd om naar onze eigen plek terug te gaan en weer contact te maken met wat er is. Met mijn slaapzak en matje ga ik naar mijn plek. Het is inmiddels pikdonker. Ik ga niet bovenop de stenen klimmen, dat durf ik niet. Naast de stenen ga ik zitten en pak ik mijn ratel op. Al ratelend...

Moederspin komt vanuit de stenen tevoorschijn, we hebben contact. Ik vertel haar dat ik graag wil leren en graag mee wil. Maar het kost mij moeite om niet afgeleid te raken. Ik ben bang. Ik zit alleen in het donker in het bos. Ok, we zijn met een grote groep en ik weet dat er meer mensen deze kant zijn opgelopen. Achter mij is een hoge rotswand en daarboven op zit ook iemand. Ik hoor een zwaar ratelend geluid. Omdat ik bang ben ga ik verhalen ver-

tellen en zachtjes zingen. Mijn angst wordt steeds groter. Ik verzamel moed om weer te gaan ratelen. Terwijl ik dit doe is het contact met moederspin ver weg, ik hoor haar zeggen: 'Ik ben bereikbaar op elke plek, overal, overal in de natuur, op elk moment.'

Ik wil graag contact maar ben vooral bang. Bang voor alles om mij heen, bang voor beweging. Bang voor kleine dieren, insecten, spinnen, andere dingen. Schrikachtig zit ik in het donkere bos. Weer concentreer ik mij en ga ratelen. We hebben een gesprek, maar het gaat moeizaam. Dan zegt ze: 'Het is genoeg voor vandaag, ga, het is goed zo'.

De volgende dag loop ik weer terug naar mijn berg stenen. Weer klim ik boven op de grote hoop en de grote angst van de avond er voor is weg. Na verschillende voorbereidingen en verhalen stem ik mij met de ratel weer af.

Meteen komt een spin achter het gat tussen de stenen vandaan. Het is niet moederspin maar een van haar gezanten. Ik volg hem en we gaan de diepte in, samen lopen we door donkere gangen. Ondertussen praat hij tegen mij, zijn naam is Rodney en hij legt uit dat we langs mijn eigen kamers komen. In de kamers zit dat wat ik altijd heb opgesloten, dat wat ik niet wilde zien of dat wat ik gevaarlijk vond om te gebruiken. We gaan een kamer in. Daarin staat een groot zwaar metalen hek. We blijven op afstand van het hek en ik probeer tussen de spijlen door te turen. Er zit een leeuw. Het is een grote krachtige gouden leeuw. Ik zie dat het een mannetje is, zijn stevige kraag ziet er zacht uit en is groots. We stappen dicht bij en Rodney moedigt mij aan om hem te aaien. Op mijn verzoek blijft het hek stevig gesloten, het is te gevaarlijk wanneer ik hem nu los laat. Ik weet niet goed hoe ik met hem om moet gaan. Rodney vertelt dat het aan mij is om dit hek open of dicht te doen. En grapt:

misschien kan je hem trainen, het is namelijk ook je kracht. Dan gaan we verder. Er zijn veel kamers.

In de volgende kamer verstijven al mijn spieren. Het is de plek waar alles wordt bewaard waartegen ik zeg: 'Kan mij niet schelen, maakt mij niet uit'. Ik voel dat dit een plek is waar ik mijzelf pijn doe en Rodney voegt er aan toe: 'En hiermee raak je ook andere mensen.'

In de volgende kamer kan ik bijna niet ademen, mijn buik, borst en keel zijn gespannen. Het is de kamer van niet uiten.

Daarna komen we bij een vijver. Het is een erg diep, grotachtig meer. Rodney draagt mij op om daarin te gaan zwemmen. Wanneer ik het water instap merk ik in alle druppels zelfmedelijden op. Het is belangrijk dat ik terwijl ik in het water zwem elke druppel aandacht moet geven. Liefdevolle aandacht, zachtheid en warmte. Langzaam stroomt er wat water weg. We gaan verder en komen bij de poort van expressie. Daar haal ik echt even geen adem meer. Mijn keel slaat dicht, een benauwend gevoel. Hier blijven we niet lang. En terwijl we door lange gangen lopen vraag ik Rodney of ik ook iets terug kan doen voor de spinnen. Hij antwoordt: 'Ons niet verjagen'. Mijn aandacht verslapt en het is tijd om te gaan schrijven. Ik hoor: we zijn overal. In mijn gedachte denk ik: dat weet ik.

Stijf geworden stap ik van de stapel stenen, langzaam loop ik terug naar het kasteel. Die avond is het een speciale avond. Al in de ochtend was verteld dat de avondbijeenkoms t zou bestaan uit een trance dance. Na de eerste trommel en dansochtend ben ik huiverig om met het avondprogramma blij te zijn. Ik herinner mij de versterking van verstijving en de ontspanning die daarop volgde en besluit om die tactiek die avond toe te passen. De leeuw en de andere kamers zitten nog vers in mijn

geheugen. Eigenlijk voelde ik veel blijdschap en moed door de ondergrondse tocht met Rodney. Ik neem mij voor om die avond alles te geven wat ik heb. Om voor eens en altijd mijn longen uit het lijf te dansen.

De tijd gaat die dag snel en met een grote groep staan we die avond in een cirkel. Er is veel lawaai, het is spannend, leuk en uitdagend tegelijkertijd. We krijgen de spelregels van de dans. Er zijn verschillende lagen en cirkels, mannelijk en vrouwelijk. We worden uitgenodigd om het ritme te maken en te volgen volgens de bewegingen van je lichaam.

Bij het opstarten van het ritme worden we begeleid. Op een kleine drum probeer ik de ritmische slagen te volgen. Mijn aandacht is op mijn lichaam gericht en ik heb mij voorgenomen om bij het eerste gevoel van 'wens om te dansen' dit ook daadwerkelijk te doen. Deze wens komt al snel naar boven, even sta ik aan de rand te twijfelen. Ga ik echt? Dan spring ik de cirkel in en ga in de mannelijke cirkel rennen en springen, om wanneer ik voel dat mijn ijs gebroken is ook te stappen in de vrouwelijke kring. Al snel voel ik mij vertrouwd en waag ik mij in de binnenste cirkel. Daar nodig ik Moederspin, Rodney en de mieren van de eerste ontmoeting ook uit. Ik zie hoe ze vertrekken uit de plek in het bos. Aan het begin van mijn dans waren ze op weg gegaan en met elke dansbeweging kwamen ze dichterbij. Tot ik samen met de spinnen aan het dansen was en er een ware spinnendans zich aandiende. De moeder als grote liefde om mij heen. De spinnenpootjes tikten op de grond, draaiend vol liefde en plezier. Ze haalden grappjes uit met iedereen in de dans.

Langzaam kwam ik tot stilstand en in rust. Met mijn aandacht naar binnen, en dan gron-

dend richting de grond en naar beneden de grot in. Een geel gouden koord verbond mij met de aarde, een portaal van licht boven en ook onder mij. Moederspin nodigt mij uit om te volgen. Voor mij was het dansen voorbij. Langzaam loop ik uit de cirkel, pak mijn spullen en verlaat de plek, het ritme en mensen. Het was die avond volle maan en op het wandelpad had ik geen zaklamp nodig. Ik liep rond zonder een idee waar ik heen wilde gaan. Nee, niet naar mijn bed, nee niet naar het bos, maar waar dan wel? Moederspin liep al een heel eind vooruit en zei cryptisch 'volg mijn ster'. Het licht van haar ster, wat is dit dan? Ik dacht aan het kruis op de rug van de spin. Een kruis van licht is een ster. Iets verder op stond een kerk en ik besluit om daar naartoe te lopen. Al van veraf begrijp ik dat dit mijn plek is. Naast de deur hangt een groot verlicht kruis.

Achter de kerk is een strook gras voordat het bos begint. Daar zette ik mijn spullen, slaapzak en matje, neer. Het was er donker en toch voelde ik mij er veilig. Ik zat precies in het midden aan de achterkant van de kerk. Op de plek van het grote altaar die aan de andere kant van de muur stond.

Net als in het bos ga ik ratelen. Moederspin wacht mij op en brengt mij door deuren mee naar beneden. Ze vertelt: 'je bent een geval-lene' ik weet wat ze bedoelt. Ze wijst naar mijn kern. We gaan dieper en dieper. Na een tijdje staat ze stil. Een slang komt door mijn grondingskoord omhoog en zijn kop nestelt zich in mijn derde oog. Terwijl dit gebeurt voel ik een grootse levensenergie door mijn lichaam stromen. Dan verstijft de slang en wordt het een staf. Het oog in mijn derde oog is net als in mijn droom van een paar jaar geleden, een groot Egyptisch oog. Ik zie de verbindingen van alle symbolen die in mijn dromen langsko-

men. Moederspin gaat verder en ik volg haar. Ondertussen blijft de energie stromen in mijn lichaam. Het wordt warm bij mijn bekken. We dalen verder af en komen bij een lavapoel. Het is er warm en uit de poel slaan vlammen, als in het beeld van de hel. Maar dat is het niet. Om mij heen staan duizenden mensen, om de poel van lava staan ook duizenden mensen. Sommige herken ik als mijn voorouders en anderen als gidsen en lichtwezens. Moederspin laat mij in de lavapoel stappen. Dit doe ik en het voelt zacht warm en voedend, het bevat een enorme kracht. Het is groots en klein tegelijkertijd.

Mijn gedachten worden afgeleid, ik realiseer mij hoe raar en apart dit is. Is dit wel werkelijk waar? Klopt dit wel? Luister naar de ratel is het advies. Dit doe ik, maar ik blijf afgeleid. Blijf luisteren en voelen. Je eerste kind hij zal geboren worden. Een sterk licht straalt bij mijn schouder het is een man die mij dit vertelt. 'Yeah right' is mijn eerste gedachte, ik ben afgeleid en denk: moet ik dit geloven? Dan komt er een zinnetje: 'Spread the light with knowledge of darkness', de woorden herhalen zich. Blijf dit herhalen, blijven herhalen. Stap voor stap erken en doorvoel je emoties. Je bent nog maar net begonnen, deze leergang gaat lang door.

Op dat moment open ik mijn ogen, ik voel mij moe en besluit om te gaan slapen. Met mijn slaapzak ga ik op het gras liggen. Ik val al snel in slaap zonder te dromen. Wanneer ik mij na een paar uur omdraai kijk ik recht in de volle maan. Meteen komen er sprookjesfiguren om mij heen dansen. Een roodkapje, weerwolven met lange zwarte tanden. Ik vraag moederspin wat ik hiermee moet. Zij komt mij bijstaan en brengt mij naar een gouden cirkel. Daar is het rustig en val ik weer vol vertrouwen in slaap.

Er is bescherming om mij heen.

De dag die volgt staat in het teken van afronden. Nogmaals ga ik naar mijn cirkel bij de stenen in het bos. Nu klim ik zonder problemen de stenen vol mos en spinnenwebben op. Ik raak ze aan en voel dankbaarheid.

Naar elke windrichting doe ik mijn verhaal, en vertel over mijn passie, mijn verlangen, mijn pijn. Ik spreek mij uit. Ondertussen laat ik toe wat ik voel en zeg wat er op dat moment gezegd moet worden. Dan ben ik klaar. Een heldere stilte en rust valt over mij heen. Het is stil in mij.

Langzaam en zachtjes begin ik te zingen.

Silence I know

Silence I care.

Hardop zing ik, met een volle stem van kracht, vanuit stilte en aanwezigheid laat ik mij horen. Het is een magisch moment van verbinding. Tranen lopen over mijn wangen en ik voel de dankbaarheid die de stilte en het zwijgen mij gegeven heeft. Dankbaar voor de bescherming, dankbaar voor deze weg. De laatste dag van stilte is aangebroken. Vol genegenheid en bewustzijn dat ik deze weg wil doorzetten sluit ik mijn cirkel in het bos. Ik bevestig mijn wens om deze zielsweg op te lopen. Bevestig mijn pad en levensgang. Het pad van oud zeer en transformatie.

Marije Kapinga

Ewouts schrijverswereld

De eenzame schrijver

Het rituele openklappen van mijn laptop, aan een tafeltje in de schaduw en niet te ver van een stopcontact, was als het uitkleden voordat je gaat vrijen. Met een erotische gretigheid mengde ik mij tussen de personages in mijn boek. Ik herlas met gloeiende oren hun laatst geschreven belevenissen en struikelde bijna over de toetsen om hun avonturen verder te boekstaven. Ik zonk diep in de wereld die ik aan het scheppen was, een wereld waarin ik alles naar mijn hand kon zetten, waarin ik mijn personages zo vaak als ik wilde met elkaar kon laten vrijen.

Toen ik er serieus een boek van ging maken, schrapte ik drie van de vier erotische scènes. Leuk, lekker, maar niet functioneel. Eigenlijk een beetje porno. In ieder geval veel te veel blootlegging van mijn eigen behoeften.

Schrijver zijn is een eenzaam beroep, wordt wel gezegd. Onzin, dacht ik altijd als er weer een schrijver op tv of de radio geïnterviewd werd. Tot ik mijn eigen isolement gewaar werd. Mijn personages vreeën dat het een lust was, maar ikzelf stond droog. Echte schrijvers hadden tienduizenden, soms honderduizenden of miljoenen lezers; ik maar één. Die betaalde ik ervoor: mijn redactrice. Toch was ik niet ongelukkig. Toen niet. Ik viel in als kok op een landgoedhotel in Frankrijk. Ik had een mooie kamer in een gebouwtje dat apart stond van het landhuis, een breed uitwaaiierende oeroude kersenboom voor de deur om onder in de schaduw te zitten – het was heet zomerweer – en een riante keuken tot mijn beschikking voor

mijn dagelijkse werkzaamheden. Ik kon tot elf uur schrijven, dan begon ik met de lunch. Elke keer weer een verrassing, zowel voor mij als voor de gasten. Van half twee tot drie was ik weer vrij en was ik voor deze wereld verloren. Ik had mijn mobiel als wekker ingesteld: om half drie moest ik beginnen met de voorbereidingen voor het diner: oogsten uit de tuin, wassen en snijden. In een dromerige sfeer kon ik het diner voor die dag componeren en voorbereiden. Naarmate het opdientijdstip naderde viel er niks meer te dromen. Ik was er aan gewend geraakt dat de keuken een soort sociëteit werd tegen de tijd dat de etensgeuren zich verspreidden, maar lastig vond ik het wel.

Als ik de toetjes klaar had en mijn eigen boel had afgewassen, verdween ik uit de keuken met een bordje eten. Niet zelden stond dat koud te worden terwijl ik mij laafde aan het computerscherm, waar mijn Fingerspitzen zich manifesteerden in opwindende tekst. Het was een tijd dat ik laat ging slapen en vroeg opstond als het licht werd. Terwijl mijn lichaam nog een beetje uitrustte in het vroege zonlicht, stuurde mijn fantasie mijn vingers aan. Er waren dagen bij dat ik twintig pagina's schreef.

Terug in Nederland stuurde ik het manuscript van het eerste deel naar enkele uitgevers. Een Fantasy uitgever vond het te esoterisch, een esoterische uitgeverij vond het leuk, maar gaf geen fictie uit. Van andere uitgevers kreeg ik alleen maar standaard afwijzingen. Ik begon me echt eenzaam te

voelen. Ik wilde zo graag deel gaan uitmaken van het wereldje van schrijvers en uitgevers. Aan de kwaliteit kon het niet liggen, meende ik. Mijn redactrice was behoorlijk kritisch. Ik had na haar eerste rapport zes weken niet kunnen schrijven.

Zou het aan het genre liggen? Ik kon het zelf niet goed benoemen. Het was geen Fantasy, al had het er wat van. Misschien Eco-fiction? Coming of age? Het ging over hoe tieners en scouts een magisch bos redden dat vergiftigd werd door clandestiene lozingen van chemisch afval. Misschien waren de natuurwezens en het elfje Dia te sprookjesachtig in dat kader? Teveel seks? Ik had al zoveel geschraapt. Te onwettelijk voor een coming of age roman, te realistisch voor Fantasy waarschijnlijk. En niet trendy, zoals de talloze vertalingen van Amerikaanse, smeugig geschreven pillen.

Het kon niet aan mijn boek liggen. Ik had het manuscript integraal voorgelezen aan een groep tieners. Ik was een weekje hun activiteitenbegeleider op de camping waar ik tijdelijk woonde. In vier dagen heb ik in onze tipi 16 uur voorgelezen. De kids waren in trance.

Het gaf me de zekerheid dat ik goed kon schrijven. Waarom wilde niemand het dan uitgeven? Ik werd er wanhopig van. De zomer was over, de camping raakte leeg. Er gingen dagen voorbij zonder een telefoontje. Zelfs dagen dat ik mijn stem niet gebruikte. Ik schreef nog wel, dat was het anker waar mijn bestaan aan hing. Als ik echt op drift zou raken... ik had al een zachte dood voor mezelf voorbereid. Ik wilde niemand opzadelen met mijn lijk, daar puzzelde ik nog op.

Ik schrok van het geluid van mijn mobiel, zolang niet gehoord.

Het was de vader van twee van de kids van het zomerkamp.

‘Ze willen je boek graag kopen. Is het al uit?’

‘Dat duurt nog even,’ zei ik omzichtig.

‘De andere kinderen willen het ook hebben. Sinds je het hebt voorgelezen praten ze er met elkaar over op Facebook. Kijk jij daar wel eens?’

‘Nee. Ik heb hier geen internet.’

‘Zou ik toch maar eens doen. Maar waar ik eigenlijk voor bel: een vriend van me krijgt zijn nieuwste boek niet uitgegeven. Kun jij daarin iets betekenen?’

Ik hield me groot, liet me het telefoonnummer geven en nam afscheid. Nieuwste boek? Zou hij dan voor eerdere boeken wel een uitgever gehad hebben?

De volgende dag belde ik de man.

Ik ging bijna ten onder in zijn joviale breedsprakigheid en onverwoestbare optimisme. Het kwam erop neer dat noch de uitgever van zijn eerste boek, noch zijn tweede uitgever zijn derde boek wilden uitgeven. Of ik iets wist.

Of ik iets wist. Balorig zei ik hem dat hij het toch zelf kon uitgeven? Daar liep ik voor mezelf al weken over na te denken.

Daar had hij geen kaas van gegeten, bekende hij. Hij zocht iemand die het voor hem kon opknappen.

Na anderhalf uur naar zijn avonturen en ondernemingen geluisterd te hebben beëindigde ik het gesprek en liep verdoofd het bos in, dat aan mijn trekkershutje grensde. Daar kon ik de verbinding met de magische wereld herstellen, iets wat ik dagelijks nodig had om uit een depressie weg te blijven. Veruld van de grootsheid en schoonheid van de natuur en de wilde wolkenluchten kwam ik thuis en ging verder schrijven aan mijn elfenverhaal.

Het liet me niet met rust. Het spookte door mijn hoofd en de buitenwereld kwam ook spoken, in de persoon van mijn redactrice. Of ik een klant van haar zou kunnen helpen aan een uitgever. Beschaamd realiseerde ik me dat ik nogal wat grootspraak de wereld in had gestuurd toen ik helemaal hyper uit Frankrijk was teruggekomen. Met het hoofd in de handen zat ik aan mijn tafeltje naar het scherm te kijken, totdat het in de sluimerstand ging. Het leek wel of ik schizo was. Het ene moment was ik Grote Jan die Alles Kan, het andere moment bijna te verlegen om die kinderen iets over mijn boek te vertellen. Exposure is eng, ook al hunkerde ik ernaar. Hoeveel subpersoonlijkheden had ik wel niet? Wilde ik wel mijn boek uitgeven? Met een kreun ontsnapte ik naar het bos.

Blijkbaar was mijn naam toch blijven rondzingen. Enkele dagen later werd ik gebeld door de schrijver. Of ik al verder was gekomen.

‘Nee.’

‘Wat bedoel je? Ben je er nog niet mee bezig, of lukt het niet?’

‘Ik weet niet waar ik moet beginnen.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Precies.’

‘Hè?’

‘Ook weer het juiste woord op de juiste plaats.’

‘Nou,’ zei hij na een verwarde stilte, ‘zal ik dan maar het bestand naar je mailen? Dan kan je het zelf beoordelen.’

‘Doe maar.’ Ik gaf mijn pas verworven email adres en zei dat ik veel te doen had om het gesprek te kunnen beëindigen.

Ik ging met mijn laptop naar de boerderij; in de keuken hing een internetkabel. Wifi hadden ze niet, vanwege de straling.

Ik zocht geconcentreerd van alles op over uitgeven, het Centraal Boekhuis, isbn, drukken, Kamer van Koophandel en las blogs van mensen die de sprong hadden gewaagd. In de stad vlakbij was een grote drukkerij gevestigd. Ik belde en maakte een afspraak met een verrassend hartelijke vrouw, die de nieuwe accounts behartigde.

Het moest er maar eens van komen.

Het gaf een opwindend gevoel uit mijn isolement te komen en me te manifesteren in de buitenwereld als uitgever in de dop. Uitgeven, is er iets wat meer het naar buiten brengen van een binnenwereld concretiseert?

Ewout Storm van Leeuwen

Werelden apart

Buitenwereld dringt met geweld in binnenwereld

Diep in gedachten verzonken stapte Bahiya uit de tram en liep in de richting van de Plaats. Haar hoofddoek wapperde in de wind. Het was koud. Onderweg had ze met Hana' een afspraak gemaakt om elkaar te ontmoeten bij het standbeeld van de Vader des Vaderlands. Omdat ze te vroeg was, ging ze op een verwarmd terras zitten waar ze het plein goed kon overzien en bestelde verse muntthee. In gedachten ging ze alles nog eens na.

Had ze er goed aan gedaan om niet voor Marid te kiezen, maar voor Habib, zijn oudere broer? Marid had het haar nooit vergeven en zei voordat hij vertrok – niemand wist waar naartoe – dat zij van hem was en dat hij haar vroeg of laat toch wel zou krijgen. Toen hij weer terug was in Den Haag, herhaalde hij dit telkens als hij haar zag. Daarbij keek hij haar altijd met een vreemde blik aan. Hij was sowieso vreemd geworden sinds hij terug was gekomen.

Het conflict dat zij deze middag met Habib had gehad, was dat hij zich voor het eerst niet had kunnen beheersen en haar tot zijn vrouw wilde nemen voordat zij getrouwd waren.

De luidruchtige thuiskomst van Marid had haar min of meer gered. Zijn broeierige blik deed haar vermoeden dat hij wist wat er zich had afgespeeld tijdens zijn afwezigheid. Toen zij de deur was uitgelopen, had zij de twee broers horen ruziën, waarbij zij als laatste hoorde dat Marid zei dat alles spoedig afgelopen zou zijn.

Bahiya hoorde dat zij gewhatsapt werd en haalde haar smartphone tevoorschijn. Tegelijk zag ze dat Marid met een stel vrienden, waar-

onder Seif die zich altijd als Ali Baba gedroeg, bij haar op het terras kwam zitten. Met een half oog op haar smartphone schoot de gedachte door Bahiya heen dat Seif wel een stuk dikker was dan kortgeleden.

Ze stond op toen ze Hana' over het plein aan zag komen. Die werd echter tegengehouden door iemand in uniform en op dat moment klonk er een knal. Geërgerd dacht Bahiya dat dat verdomde vuurwerk weer te vroeg werd afgestoken. Voordat zij besepte wat er werkelijk aan de hand was, viel zij in een plas bloed op de grond en begreep.

'Nee, Allah, geef me niet als maagd aan Marid de Martelaar! Ik had me aan Habib willen geven,' was haar laatste gedachte.

Hannah Marks (tekst en beeld)

Hein op avontuur in zijn

Wanneer ik met een schrijvers oog in mijn binnenwereld kijk, kom ik verschillende dingen tegen, in vier categorieën: dromen, herinneringen, ervaringen en idealen. Deze vier combineer en vermeng ik op allerlei manieren in mijn boeken.

Dromen

noem ik als eerste, ze spelen een grote rol in mijn leven. Soms kan ik er maandenlang minimaal één per dag opschrijven. Het gebeurt regelmatig dat dromen mijn schrijfwerk inspireren. Het beste voorbeeld is mijn jeugdboek *Kleuren in de lucht*: in één nacht tijd droomde ik de hoofdpersonen Jenny en Ralf en een flink deel van het plot.

Herinneringen

Alle belangrijke dingen die ik meemaak ont-houd ik. Niet allemaal even bewust gelukkig, maar als het nodig is ken ik technieken om herinneringen terug te halen, bijvoorbeeld via geleide meditatie. Hoe ouder ik word, hoe makkelijker dat gaat.

Lang bleef het gevoel bestaan dat ik mijn jeugd grotendeels in een mist had doorgebracht. Als kind was ik nogal mentaal ingesteld; het hielp me vaak dat ik goed kon leren. Tegelijk was ik ook heel gevoelig. Dat werd thuis geaccepteerd; ik mocht mezelf zijn. (Behalve boos worden natuurlijk; dat scoorde niet hoog. Maar ik ken nog steeds bijna geen Nederlander die als kind goed geleerd heeft met boosheid om te gaan.) Toch wist ik vaak weinig raad met mijn gevoelens en verborg ik ze liever.

In mijn jeugdherinneringen was het zelden echt mooi weer en ook zelden slecht; meestal zo'n beetje grijs in het midden en hele stukken verloren zich dus in een mist. Het

verbaast me nog steeds hoeveel mijn bijna 91-jarige moeder nog weet van haar kindertijd, vergeleken met mij. Terwijl ik toch een sterk geheugen heb, vooral voor namen en feiten.

Maar er is iets aan het veranderen. Langzaam maar zeker lost de mist op en krijg ik meer zicht op hoe ik als kind echt was. Dat doet me heel goed. Tegelijk wordt het steeds makkelijker verhalen over mijn leven te schrijven. Soms verander ik de feiten net een beetje of ik combineer ze met andere elementen uit mijn binnenwereld, voor een spannender resultaat.

Ervaringen

Ik ben een perfectionist, gelukkig niet al te dwangmatig. Ik houd van orde en goed georganiseerde projecten. Althans, mijn ene kant houdt daarvan; ik heb ook een tijdloze, licht anarchistische inslag.

Sommige dingen wil ik graag goed kunnen en blijf ik net zolang proberen tot ze lukken. Zulke persoonlijke ervaringen en successen krijgen ook een plaats in mijn binnenwereld. Tijdens het schrijven leef ik me graag in én uit in fysieke ervaringen en processen. Bijvoorbeeld wanneer ik werk aan *De jongen van de zee, de zee*, een reeks Keltische jeugdromans die zich twintig eeuwen geleden afspelen op een eiland buiten de Schotse kust. De hoofdpersoon, de twaalfjarige Ned, is

binnenwereld

een geboren zeezwemmer en duiker. Dat intrigeerde mij toen ik het opschreef. Zelf heb ik pas laat leren zwemmen en nooit goed leren duiken. Een aantal jaren lang ging het zwemmen (in binnenwater) heel aardig en durfde ik dat ook wel. Tot ik op een mooie dag bijna verdronk in zee, doordat ik ongemerkt in een ebstream raakte. Dat is ook alweer jaren geleden en ik durf nu nog steeds niet ver uit de kant te gaan. Maar ik schrijf wel over Ned, een meesterzwemmer. Hoe kom ik daarop?

Om verschillende redenen neem ik aan dat ik zelf Ned geweest ben, in een eerder leven. Niet dat ik dat kan bewijzen, maar dat hoeft ook niet; voor bepaalde ervaringen in dit leven weet ik gewoon geen betere verklaring dan reïncarnatie.

Neem nou zwemmen en duiken. De laatste tijd oefen ik regelmatig en ik merk dat ik steeds beter in mijn lijf kom. Parallel aan het schrijven over een goede zwemmer, gaat mijn eigen zwemkunst merkbaar vooruit. Natuurlijk hoeft dat niet te duiden op reïncarnatie; het is ook gewoon een psychologisch verschijnsel. Positief denken, wensbekrachtiging, dat soort dingen. Maar voor mij is het meer. Steeds sterker voel ik: mijn lichaam weet in aanleg precies wat goed zwemmen is, alsof ik me die ervaring ooit eigen heb gemaakt. Als ik puur op mijn intuïtie vertrouw, kan die ervaring zo weer boven komen.

Het gebeurt me af en toe in zwembaden. Opeens krijg ik een impuls: nú ga ik duiken. Ik klim op het startblok, denk er niet over na

en schiet zo het water in, in een mooie boog tot rakelings over de bodem. "Wow," denk ik, "dat gaat goed." Meteen probeer ik het nog eens en het lukt een stuk minder. Frappant; puur fysiek heb ik kennelijk de aanleg, bouw, ervaring van een goede zwemmer. Jammer dat mijn hoofd daaraan ging twijfelen door die ervaring van bijna verdrinken.

Interessant detail: ik raakte toen niet in paniek. De situatie was glashelder: ik zwom in mijn eentje, in een kalme zee, in Kijkduin, midden tussen twee strekdammen. Dat is riskant, maar ik was er ver genoeg vandaan, dacht ik. Ik liet me drijven en raakte ongemerkt in een zuigstroom die me weg-trok van het strand. Niemand die me zag; ik moest vechten voor mijn leven en dat deed ik. Wat me redde was, dat er een beetje wind stond naar het land toe. De koppen van de brandinggolven gingen richting kust; alleen de onderstroom was levensgevaarlijk. Door steeds zoveel mogelijk boven op de golven te blijven wist ik, zij het met de grootste moeite, weer grond onder mijn voeten te krijgen. Toen dronk ik een goeie borrel in de eerste de beste strandtent. Ik was trots op mezelf.

Pas later kwamen de angsten boven, de koude rillingen, en nu een enkele keer nog, bijna niet meer.

Heel tegenstrijdig; tussen mijn oren kan ik bang zijn meegezogen te worden, maar toen puntje bij paaltje kwam deed mijn lijf precies het goede, instinctief: helder blijven, volhouden, kansen grijpen (die bovenstroom die ik ontdekte). Als ik echt ooit eerder Ned de meesterzwemmer ben geweest, kan ik dat veel beter begrijpen.

Niet voor niets is Bo, de hoofdpersoon van mijn nieuwe roman *Bo en de Babes*, ook een heel goede zwemmer. Schrijven over goede zwemmers, me in woorden in hen in te leven, helpt mij enorm die ervaring fysiek ook weer te krijgen.

Dit brengt me op het vierde element uit mijn binnenwereld:

Idealen

Ik heb heel wat idealen. Allereerst zou ik graag een leuke vrouw vinden en vader worden. Daarnaast ben ik ook graag bezig in groepen en netwerken en als het kan wil ik ook iets voor de wereld als geheel doen. Dat heb ik al in verschillende vormen proberen te doen, sinds kort onder de vlag van de Liefdebeweging, die gekoppeld is aan *Bo en de Babes*. Ook in dat boek heb ik een combinatie verwerkt van herinneringen, ervaringen en idealen. Ook enkele dromen spelen er een rol in.

Het is voor mij een sport mijn idealen zo te beschrijven alsof ze al werkelijkheid zijn in het hier en nu van de hoofdpersonen. Ook op deze manier is schrijven voor mij meer dan 'alleen maar' pakkende verhalen maken; het is ook een manier om de werkelijkheid te beïnvloeden in een door mij gewenste richting.

In het geval van *Bo en de Babes* speelt dat gegeven heel sterk. Althans, zo heb ik geprobeerd het verhaal te schrijven. Intussen zijn het boek en ook de Liefdebeweging spraakmakend gepresenteerd in Rotterdam. Nu zal de praktijk uitwijzen hoe snel mijn persoonlijke en collectieve idealen die ik erin beschrijf zich verwezenlijken;-) Daar ben ik zelf ook heel benieuwd naar; zo bewust en creatief ben ik nog nooit eerder bezig geweest met schrijven. En dit was nog maar het begin, zo voel ik, want het schrijven gaat

me steeds makkelijker af nu ook de mist over mijn verleden steeds meer optrekt.

Een nieuwe lente ligt voor me open en ik geniet met volle teugen.

Graag wens ik jullie hetzelfde, veel plezier,

Hein van Elteren

www.bo-en-de-babes.nl

Recensies

Recensie *Evenwichtlopen*

Van auteur en redacteur Gerbrand Muller kreeg ik zijn novelle *Evenwichtlopen*. Nog dezelfde dag begon ik met lezen, waar ik geen spijt van kreeg.

Evenwichtlopen lijkt gebaseerd te zijn op de kindertijd van de schrijver. Hoewel het niet gaat over zijn eigen jeugd, zijn er zeker overeenkomsten tussen de belevenissen van de hoofdpersoon en die van de auteur. De grens tussen fictie en realiteit is flinterdun.

Bepaalde gebeurtenissen, zeker op een leeftijd dat je nog niet gevormd bent en nog vatbaar bent voor indrukken, zullen je bijblijven, op zo'n manier dat ze doorwerken in je verdere leven. Het verleden maakt immers deel uit van het heden en vormt ook mede de toekomst.

Met name de kleuterjaren en de puberteit van de hoofdpersoon kennen momenten die hij de rest van zijn leven met zich mee zal dragen.

Dit boek is een ervaring op zich, van kleuren, geuren en vooral klanken. Wat die klanken betreft, de jonge hoofdpersoon krijgt al gauw vioolles. Welke indruk maakt dit op een kind? Viool leren spelen wordt in het boek een keer vergeleken met het bestijgen van een trap naar de hemel. De hoofdpersoon moet zich vaak een tovenaarsleerling hebben gevoeld. Een instrument meester worden, is zowel hard werken als grenzeloos genieten. Schoonheid zit vaak verweven in het dagelijkse leven. Waar ligt de grens tussen 'gewoon' en 'magisch'?

De ontwikkeling van de hoofdpersoon wordt mede bepaald door verschillende personen die hij in zijn vroege levensjaren ontmoet (waaronder een barse oom, zijn muziekleraren en zijn oudere vriend Freddie). Het verbond van een vriendschap en het ontluiken van een eerste liefde lopen als een rode draad door de puberteit van de hoofdpersoon.

Evenwichtlopen verdient zeker een breder publiek. Voor iedereen die geïnteresseerd is in de kindertijd en in verhalen in het algemeen, is het een aanrader.

Evenwichtlopen verscheen voor het eerst in 1992 bij uitgeverij Meulenhoff. Het is allang uitverkocht, maar zal binnenkort als POD-uitgave opnieuw verschijnen.

De auteur heeft voor de belangstellende lezer nog enkele exemplaren van de eerste uitgave beschikbaar. (marjan.gerbrand@up-cmail.nl).

Evenwichtlopen

Auteur: Gerbrand Muller.

Uitgeverij: Meulenhoff.

ISBN: 9029097752

Sarah Morton

Recensie herziene versie *Communekind in de sixties*

Onlangs las ik de proefuitgave van *Communekind* van Joshua Stiller. Inmiddels is het boek helemaal herzien, ook na aanleiding van sommige opmerkingen van mij.

Ik was dus erg benieuwd naar de herziene uitgave.

Het verhaal gaat over een jongen Boedi die opgroeit in een commune (vrije woongemeenschap) in de jaren 60.

Hij woont daar samen met zijn moeder en later ook met zijn jongere broertje. Het leven ervaart hij als een avontuur. Als hij vijf jaar is, raakt hij bevriend met twee meisjes Melanie en Dotte. Met z'n drieën groeien ze op, als broertjes en zusjes. Ze delen lief en leed, onderwijzen elkaar en zorgen voor elkaar.

Boedi heeft een goede band met zijn moeder, maar de meisjes kennen hun ouders nauwelijks.

Wel krijgen ze les van Hannie, de tuinvrouw en ook van Lorelei, de muziekdocent.

Tussen Boedi en de meisjes ontwikkelt zich een onbevangen seksualiteit. Ze zijn onafscheidelijk, totdat ze naar verschillende scholen moeten. Boedi blijft in het kasteel wonen, maar de meisjes worden ondergebracht bij een pleeggezin. Zo verliezen ze elkaar uit het oog. Boedi mist hen zo schrijnend dat hij ernstig ziek wordt.

Door de liefdevolle zorg van onder andere zijn moeder, komt er hij weer bovenop. Hij wordt verliefd op een meisje uit zijn klas, die net als hij langere tijd ziek was. Tussen Esther en Boedi bloeit een zuivere en romantische liefde op. Ze lijken perfect bij elkaar te

passen, allebei hoogbegaafd, mooi, talentvol. Ook helpen ze elkaar met studeren en maken ze samen muziek.

Melanie en Dotte komen weer in beeld. Dotte is nog steeds gek op Boedi en smeekt hem om genomen te worden. Boedi ziet er geen kwaad in, want dit deden ze vroeger toch ook?

Esther komt erachter en wil hem niet meer zien.

Boedi krijgt een bijna fataal ongeluk, waar hij langzaam van herstelt. Het leren gaan moeizaam.

“Mijn brein was stuk door het ongeluk,” fluisterde ik’

Uiteindelijk dreigt Boedi alles kwijt te raken wat hem lief is.

Ook om zijn eigen leven zin te geven, ontfermt Boedi zich over de andere kinderen in het kasteel. Het raakt hem dat verder niemand naar hen omkijkt. Vooral tussen hem en Aimée, een bijdehand meisje dat van binnen eenzaam en angstig blijkt te zijn, groeit een liefdesband op. Meer als broer en zus, dan als paar. Zij geven elkaars leven betekenis.

Als iedereen, om bureaucratische redenen, het kasteel moet verlaten, kan Aimée bij Boedi, zijn moeder en jongere broertje wonen.

Maar als Aimée abrupt van Boedi wordt gescheiden, stort zijn wereld opnieuw in.

Ralf, een buurman die bevriend raakt met Boedi's moeder, heeft door dat Boedi's lichamelijke reacties – als hij een geliefde uit het oog verliest – niet gewoon zijn. Dat leidt tot

een zoektocht naar wie hij echt is.
Zou Boedi Aimée nog terugzien?

Dan heeft Boedi nog een jonger broertje, Jasper, van wie hij veel houdt en die tegen hem opkijkt. De eerste jaren is Jasper een figurant in Boedi's leven, maar na de verhuizing beginnen ze met elkaar op te trekken en krijgt Boedi belangstelling in het leven van zijn broertje.

Ze vinden elkaar en Boedi beseft dat Jasper vaak even eenzaam is geweest als hijzelf en dat Boedi daar zelf een rol in heeft gespeeld. Hoe kan hij goedmaken wat Jasper heeft gemist?

Communekind in de sixties is een spannend, ontroerend en diepzinnig verhaal. Het is aan te raden voor iedereen die van spanning en romantiek houdt en die interesse heeft in verhalen over de kindertijd.

Je zou niet verwachten dat de karakters verzonden zijn. Het was alsof ik er zelf bij was. Er is een mooi evenwicht tussen spanning, avontuur en huiselijkheid. Het is geen moment saai.

Communekind in de sixties

Auteur: Joshua Stiller.

Uitgever: Onderstroomboven Collectief

ISBN: 9789072475299

Eco Fiction, een nieuw genre. EF, of toch SF?

De term Eco Fiction is afgeleid van Science Fiction. Dat klopt ook wel, ecologie, als tak van de biologie, behoort tot de exacte wetenschappen, wat de Angelsaksen science noemen.

Met Eco fiction wordt fictie bedoeld die is geïnspireerd op – mogelijke – ontwikkelingen in de wetenschap van de samenhang tussen organismen, onderling en met hun omgeving.

Alleen, is Eco Fiction werkelijk een apart genre in de Nederlandse boekenwereld?

In de VS begint Eco Fiction een gevestigd genre te worden. Er zijn en worden veel SF-achtige boeken uitgebracht met klimaatverandering als thema (ook wel Cli-Fi genoemd). Zelfs *Watership Down* (1972) van Richard Adams (*Waterschapsheuvel*, u weet wel, met die konijnen) wordt tegenwoordig Eco Fiction genoemd.

Ursula Le Guin nam in haar SF boeken *Balingsplaneet* (1966!) en *Het woord voor wereld is woud* (1976) al duidelijk stelling voor de noodzaak dat mensen pas duurzaam kunnen overleven als ze zich onderdeel maken van de plaatselijke ecologie. Die heel dwingend kan zijn, wat alle eskimo's en andere bewoners van arctische streken op de Aarde kunnen beamen.

Ook andere SF auteurs hebben heel wat ecologie in hun epische vertellingen geweven. Orson Scott Card met *Spreker voor de doden* (1986) en *Xenocide* (1991), Jack Vance met *Duin* (1965!) om er een paar te noemen. Om het maar niet te hebben over talloze, nu obscure, SF titels waarin een rampenscenario wordt uitgewerkt.

Onder het label Onderstroomboven Collectief worden door de Boekencoöperatie Nederland enkele titels van Ewout Storm van Leeuwen uitgegeven die zowel kenmerken van SF als van Fantasy vertonen.

In *Elfenwoud* (2009) beschrijft de auteur hoe tieners een ongerept woud redden van de vergiftigingsdood, door industriële lozingen van giftige chemicaliën te stoppen, met hulp van milieuactiegroepen en scouts. Een ecologische thriller, zou je kunnen zeggen. De manifestatie van natuurwezens geeft er echter een bijzondere extra dimensie aan. Wie thuis is in de antroposofie zal het onzichtbare rijk dat hier wordt opgevoerd, van gnomen, boomdeva's, waternimfen, engelen en demonen, zeker herkennen. Culmineerend in het elfje Dia, dat zich zichtbaar en tastbaar maakt om de liefde te kunnen smaken met de mensenjongen Michaël. Zij vertegenwoordigt in zekere zin de droom van ontelbare jongens in de puberteit. *Elfenwoud* zou, wat dat betreft, ook gekarakteriseerd kunnen worden als een *coming of age* tienerroman. Het een sluit het ander niet uit, natuurlijk. Het thema van de mensen die hun eigen biotoop vernietigen, de antagonisten, en de kinderen, de milieubeweging en het rijk van de natuurwezens als protagonisten, springt er zodanig uit dat een genretypering als Eco Fiction op zijn plaats lijkt te zijn voor *Elfenwoud*.

Storm van Leeuwen (1947), in zijn werkzame leven milieutechnologisch onderzoeker, geeft de typering EF verder inhoud met zijn trilogie *Het verscholen rijk*. Het is een episch gebeuren van 1400 pagina's dat zich afspeelt in een land dat lijkt op Zuid-Oost Azië, in een tijd die lijkt op het begin van de 19e eeuw. Plaats en periode zijn echter fictief, zoals gebruikelijk in SF verhalen. Er ontrolt

zich een toekomst vanuit een stagnerende toestand. De eerste mechanisch aangedreven schepen verschijnen, elektriciteit wordt niet toegepast, maar er is een verfijnde technologie op basis van porselein, brons, windkracht, handkracht en zonnewarmte die het leven comfortabel maakt.

Met name in het laatste deel, *Ontplooidde werkelijkheid* wordt een ecologisch gegrond bestaan geschetst waar wij van zouden kunnen dromen. Houten voorwerpen en constructies die in vorm worden gekweekt, een beheer van de zee, gedeeld met de intelligente bewoners ervan, zoals dolfijnen en walvissen. Zelfs een Greenpeace-achtige organisatie wordt opgevoerd, die de walvisjacht aan de kaak stelt. Zonneovens produceren hoogwaardige keramiek en stoom om machines aan te drijven. Windmolens verdelen het water uit een herontdekt irrigatiesysteem.

Ook sociale innovatie wordt helder en soms hilarisch in de verhaallijn ingeweven. Met name de beschreven coöperatie in plaats van competitie, liefde (veel liefde, jazeker) in plaats van oorlog, humor en warme menselijkheid wekten bij mij een bijna nostalgische hunkering op om bewoner te mogen zijn van het verscholen rijk.

Mijn eigen roman *De goddelijke tuinman*, onlangs uitgebracht onder het label Onderstroomboven Collectief, zou ik in dit kader ook Eco Fiction willen noemen. Het boek heeft weliswaar de NUR code 301 gekregen (roman), maar nu de term EF in het leven is geroepen zou ik dat beter vinden passen. Het verschil met SF is dat die vrijwel altijd in een verre toekomst speelt, vaak op andere planeten, terwijl *De goddelijke tuinman* in het heden gesitueerd is in een land dat we goed kennen: Toscane. De onderliggende dramatiek is een gigantische fraude door de maffia

met Europese subsidies voor een nooit gebouwde rioolwaterzuivering. De weigering er aan mee te werken kostte het leven van de eigenaar van een landgoed, dat er bijna aan onderdoor ging. Een dergelijke fraude heb ik persoonlijk ontdekt in een andere Italiaanse streek: Sardinië. Ik heb het toen niet aan de grote klok gehangen en ik leef gelukkig nog.

weinig voorbeelden te vinden waarin ecologie een hoofdrol vervult. Maar ik ben niet erg belezen, wat dat betreft. Wellicht dat anderen in de leemte kunnen voorzien.

Joshua Stiller

Waar ecologische rampspoed toe kan leiden wordt beschreven in de roman *2212 Geen mens meer* (2013) van Storm van Leeuwen. Een uiterst pessimistische kluizenaar, waarin we een van de persoonlijkheden van Storm van Leeuwen kunnen herkennen, leeft als 'nieuwe elf' in een overstroomde wereld, waar Homo Sapiens is uitgestorven.

Een Reiziger uit de ruimte ('Ik ben in essentie een empathisch wezen') maakt zich kenbaar. Hij is op zoek naar de muziek waarvan hij in de ruimte de uitzendingen is tegengekomen. Deze reiziger vormt zich een avatar en reist met de kluizenaar door de ruïnes van de menselijke beschaving. In de koele waarnermer kunnen we een andere persoonlijkheid van Storm van Leeuwen herkennen.

Deze roman is een waarlijke representant van Eco Fiction: een geromantiseerde extrapolatie van de huidige ecologische situatie. Net als in *Elfenwoud* spelen de onzichtbare natuurrijken een belangrijke rol.

Er is een vervolg onderweg: *Hoe de muziek terugkeerde naar de Aarde*.

Zijn de hier beschreven uitgaven van de Boekencoöperatie Nederland voldoende om een nieuwe NUR code: Eco Fiction, in het leven te roepen? Naar mijn beleving zou een eventuele aanvraag ondersteund moeten worden door aanzienlijk meer werken van hedendaagse auteurs. Helaas zijn er in het huidige SF genre en in het Fantasy genre

Colofon

Het Onderstroomboven Magazine is een uitgave van Artscience, een van de imprints van Boekencoöperatie Nederland U.A., de coöperatieve uitgeverij van het Onderstroomboven Collectief van schrijvers en beelders.

Boekencoöperatie Nederland U.A. is gevestigd aan de Kerkstraat 386A,
1017 JB Amsterdam
Tel: 06 53849149 (Ewout)
IBAN: NL93 RABO 0180579304

Het verschijnt als gratis af te laden eboek op:
www.onderstroomboven.nl en
www.boekcoop.nl
en is in papieren vorm te bestellen bij www.boekenroute.nl onder ISBN 9789492079169

De uitgave wordt verzorgd door het schrijvers- en beelders collectief Onderstroomboven, onder redactie van Sarah Morton, Gerbrand Muller en Ewout Storm van Leeuwen (hoofdredacteur).
Bijdragen en reacties graag naar:
redactieonderstroomboven@gmail.com

©2016 Uitgeverij Artscience
Vormgeving: Ewout Storm van Leeuwen

26 september 2016
Nummer 8.0
Jaargang 4
ISSN 2214-2878
ISBN 978-94-92079-16-9 (papier)
ISBN 978-94-92079-17-6 (eboek)